

NY PC DISK - HVER GANG!

PC

Privat

Privat Computer - Hver gang nr. 5 • 16. februar nr. 27 • marts 1975 • Pris kr. 48/75

NY PC DISK - HVER GANG!

Privat

Computer

PC

NY CD-ROM FRA MICROSOFT: På sightseeing i Antikken

NY SERIE: OS/2 for begyndere - sådan gør du

Nu bliver også PC'en økologisk

PC DISK

4

**SPECIAL-UDGAVE AF
"SINK OR SWIM"
100% SPILBAR!**

Diskette leveret af Euro Power Pack A/S

4

**MANGLER DISKETTEN?
SPØRG DIN BLAD-FORHANDLER**

AMIGA

Accelerator kort

BLIZZARD 1220 4MB 28.5MHz	2598,-
BLIZZARD 1230-III 50MHz	2998,-
CYBERSTORM 040/40 A4000	9998,-
M1230XA 33MHz 030	1798,-
M1230XA 50MHz 030	2298,-

GVP A1230 40MHz 4MB-RAM	4298,-
GVP A1230 50MHz 4MB-RAM	5798,-
GVP A1230 40MHz 1MB-RAM	2798,-
GVP A1230 50MHz 1MB-RAM	4298,-
GVP G-FORCE 030-40/40/4	6998,-
GVP G-FORCE A4-040/40/4	12998,-
SUPRATURBO 28 A2000	1195,-

Bøger

AMIGA TIL ANDET END SPIL	198,-
AMIGA BILLEDGUIDE WB2&3	258,-
AMIGA DOS CLI	248,-
C FOR BEGYNDERE	248,-
AMIGA ORDBOGEN	149,-
TEON & MAL MED AMOS	248,-
AMIGA TIPS & TRICKS	148,-
GRAFIK & MUSIK	298,-
THE AMIGA GURU BOOK	598,-
INTRODUKTION WB 3	248,-
AMIGA ANIMATION (AMOS)	198,-

Blade

AMIGA FORMAT. INKL.DISK	95,-
ONE AMIGA. INKL.DISK	95,-
CU AMIGA. INKL.DISK	95,-
AMIGA USER. INKL. DISK	89.50
MEGABYTE. NORSK	39,-
AMIGA MAGAZIN. TYSK	45,-
AMIGA GAMES. TYSK	29,-
AMIGA CD32 GAMER. ENGELSK	99.75
COMPUTER GRAPHICS WORLD	59.50
AMIGA WORLD. AMERIKANSK	47.50
AMIGA SHOPPER. ENG.	59.50
DATABLADET. NORSK	47.50

Diskette drev

EXT. HD AMIGA DREV 3.5"	1198,-
ALFA DATA DREV FDD EXT.	798,-
INT. DREV TIL A500/A500+	695,-

Grafik & Animation

PICASSO II 2MB	3898,-
PHOTOGENICS. A1200/4000	598,-
REAL 3D v2.4x. AMIGA	4398,-
GVP CINEMORPH	598,-
VISTA PRO 3.0 PAL	779,-
IMAGINE 3.0 PAL	4998,-
ALLADIN 4D v3.0	3698,-
ART DEPARTMENT PRO 2.5	2198,-
BRILLIANCE 2.0	1198,-
KID PIX Tegneprogram (børn)	299,-

Harddisk kontroller

FASTLANE Z3. SCSI-2	3998,-
OVERDRIVE PCMCIA A1200	998,-
AMIQUEST PCMCIA A1200	1098,-
ALFAPOWER AT-KIT A500(+)	1398,-
DATAFLYER XDS A600/1200	998,-
DATAFLYER 1200 SCSI PLUS	898,-

TANDEM CD+IDE	725,-
---------------	-------

Harddisk løsninger

OVERDRIVE PCMCIA 540MB	3093,-
ALFAPOWER 270MB-HD FRA	2896,-
ALFAPOWER 540MB-HD FRA	3293,-

Hjælpe programmer

AMIGA FIRST AID. DANSK	249,-
AMIGA LOTTO - MED 36 TAL	179,-

AMIGA VIKING LOTTO	179,-
TRAP FAX. AMIGA	698,-
TURBOTEXT EDITOR	499,-
WORKBENCH 2.1 DANSK	150,-
AMI BACK 2.0	598,-
AMI-BACK PLUS TOOLS	998,-

AMIGA OS 3.1

AMIGA OS 3.1 FRA	998,-
OPUS DIRECTORY v4.12	798,-
EDGE - TEKST EDITOR	598,-

Joystick

CD32 JOYPAD COMP. PRO	249,-
ZIPSTIK MED AUTOFIRE	249,-
ZIPSTIK STANDARD	198,-
COMPETITION PRO 5000	198,-

COMPETITION PRO	199,-
ARCADE - JOYSTICK	249,-
GRAVIS SWITCH JOYSTICK	348,-
GRAVIS AMIGA GAME PAD	249,-
THE BUG. AMIGA JOYSTICK	199,-

Monitor

AUTOSCAN 1438	3498,-
---------------	--------

Mus & Trackball

OPTISK MUS - ALFA OPM-MT	498,-
OPTISK PEN "MUS" ALFAPEN	495,-
TRACKBALL	695,-
MEGAMOUSE 400DPI	298,-

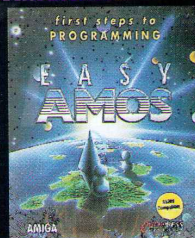
Musik

MEGAMIX MASTER	598,-
----------------	-------

GVP DSS8+	798,-
CLARITY 16 BIT SAMPLER	1298,-
MEGALOSOUND SAMPLER	449,-
TOCCATA 16BIT LYDKORT	2998,-
AUDIO MASTER IV	598,-
DELUXE MUSIC 2	998,-
MIDI INTERFACE	498,-

Programmerings sprog

AMOS IntOS EXTENSION	389,-
AMOS THE CREATOR	419,-
AMOS COMPILER	289,-
AMOS 3D	339,-
AMOS PROFESSIONAL	549,-

EASY AMOS	339,-
AMOS PRO COMPILER	349,-
DEVPAC 3	798,-
HIGH SPEED PASCAL AMIGA	998,-
HiSoft BASIC 2	798,-
CANDO v.2.5	1398,-

RAM

512KB RAM A500/500+	290,-
2MB ALFARAM A500	1698,-
1MB RAM A500 PLUS - ALFA	298,-
1MB RAM A600 MED UR	595,-
MBX 1200z 50 MHz 68882	1898,-
MBX 1200z 14MHz 68881	998,-
MBX 1200z	698,-

Scanner

ALFACOLOR	2998,-
ALFASCAN800	1498,-

Digitizer

VIDI-AMIGA 12	998,-
---------------	-------

VIDI-AMIGA 12 SOUND	1098,-
VIDI-AMIGA 12 REAL TIME	2498,-
VIDI-AMIGA 24 REAL TIME	3498,-
V-LAB Y/C	3698,-
V-LAB FBAS	2998,-
V-LAB MOTION	10698,-

Tekstbehandling & DTP

PAGESTREAM v3.0	2498,-
INTEROFFICE v2.0	598,-
FINAL COPY II	748,-
PRO WRITE V3.3	748,-
FINAL WRITER III	539,-
PEN PAL	539,-

Tilbehør

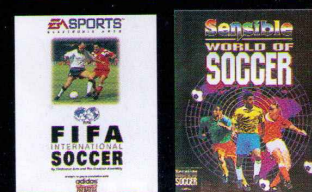
OVERDRIVE CD PCMCIA 1200	2998,-
COMMUNICATOR III m/MIDI	829,-
VORTEX 486SLC2 25/50MHz	6498,-
AUTO MOUSE JOY OMSKIFTER	198,-
STØVLÅG A1200 BLØDT	49,-
STØVLÅG A600 BLØDT	49,-

Amiga Spil

ROADKILL. A1200	269,-
ALBERT 2 SPIL FOR 8ÅR+	179,-
LION KING. A1200	249,-

CRYSTAL DRAGON	299,-
TOP GEAR 2. A1200	229,-
SHADOW FIGHTER	249,-
DREAMWEB. A1200	299,-
SUBWAR 2050. A1200	349,-
REUNION	349,-
TOP GEAR 2	229,-
JUNGLE STRIKE	279,-
MORTAL KOMBAT 2	329,-
SENSIBLE WORLD OF SOCCER	249,-

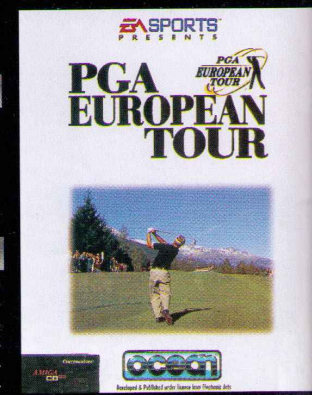
FIFA INT. SOCCER	369,-
OVERLORD	299,-
THEME PARK. A1200	349,-
THE CLUE. A1200	299,-

CD PD Collections

CDPD I. CDTV	298,-
CDPD II. CDTV	298,-
CDPD III. CDTV	298,-
CDPD IV. CDTV	298,-
DEMO COLLECTION II	298,-
17 BIT CONT. DISK	298,-
17 BIT PHASE FOUR	298,-

CD32 Spil

JUNGLE STRIKE	249,-
ROADKILL	349,-
TOP 100 GAMES	149,-
ALIEN BREED TOWER ASS	349,-
JETSTRIKE	299,-
MYTH	149,-
PGA EUROPEAN GOLF	349,-
SUBWAR 2050	369,-
RISE OF THE ROBOTS	349,-
DEEP CORE	299,-
SUPER METHANE BROS	349,-
SIMON THE SORCEROR	449,-
GUARDIAN	349,-
BANSHEE	199,-
FIELDS OF GLORY	299,-
UFO	269,-

Grafikkort & Monitor

DIAMOND	
SPEEDSTAR 64D 1MISA	1598,-
SPEEDSTAR PRO 1MISA	998,-
SPEEDSTAR PRO 1MVLB	1098,-
SPEEDSTAR PRO SE 2M	1698,-
STEALTH 64D 1M VLB	1698,-
STEALTH 64D 1MB PCI	1698,-
STEALTH 64D 2MB PCI	2198,-
STEALTH 64D 2MB VLB	2198,-
STEALTH 64V 2M VLB	3298,-
STEALTH PRO 1MB VLB	2298,-
HITACHI 17MVX PLUS	10498,-
SONY 15 SKÆRM	4498,-

Mus/Trackball/Scanner

FLIGHTSTICK	479,-
FLIGHTSTICK PRO	799,-
JETSTICK	359,-
LOGITECH	

CHROMA MOUSE	298,-
CYBERMAN + MEGARACE	798,-
MOUSEMAN BUS-MUS	598,-
MOUSEMAN CORDLESS	699,-
MOUSEMAN SENSÅ	598,-
MOUSEMAN SERIEL	498,-
MOUSEMAN PS/2	498,-
PILOT MOUSE. SER.	249,-
PILOT PS/2 MUS	249,-
PILOT TRACKBALL	349,-
SCANMAN 256 GRÅTONER	1498,-
SCANMAN 32WIN	1098,-
SCANMAN COLOR	2998,-
TRACKMAN PORTABLE	499,-
TRACKMAN VOYAGER	699,-
WINGMAN EXTREME	449,-
WINGMAN JOYSTIK	298,-

Tilbehør

ADAPTEC 1515 SCSI-2 M/KIT	998,-
ADAPTEC 1542C SCSI-2 + KIT	3298,-
ADAPTEC ALTRA 1505 KIT SCSI	598,-
MITSUMI IDE INTERF. CD-ROM	198,-

MultiMedia/CD-ROM

BACKPACK CD-ROM DB SPEED	374,-
CREATIVE CD-ROM UPG. KIT	1398,-
CREATIVE DISCOVERY CD16	2898,-
CREATIVE GAMEBLAST CD16	3198,-
CREATIVE SBS300E HØJTAL.	798,-
MS SOUNDBITS CARTOONS	249,-
MITSUMI QUAD FX 400 CD-ROM	1998,-
MOVIE MACHINE	2999,-

MOVIE MACHINE	
M-JPEG OPTION	4999,-
MOVIE MACHINE PRO	4999,-
PROCOM EXT. CD-ROM DREV	1998,-
ROLAND SCD-10	1898,-
ROLAND SCD-15	2698,-
SOUND BLASTER 16 VALUE ED.	998,-

SOUND BLASTER AWE 32	2298,-
SOUND BLASTER MIDI KIT	398,-
TURTLE BEACH MONTE CARLO	1098,-

PC Backup

250MB SCSI TAPE BACKUP	3198,-
525MB BACKUP KIT INTERN	6298,-
BACKPACK 250 MB PAR.PORT	3595,-
BACKUP 525MB SCSI EXT.	7498,-
COLORADO BACKUP 125MB	1295,-
DC 2120 FORMAT. 120/250MB	119,-
DC 6250 TAPE 250MB	249,-
RENSE SÆT TIL DC2000 SERIE	398,-

Styresystemer

MS DOS X.XX-6.22 OPGR	695,-
OS/2 3. - WARP 3.5 DK	995,-
OS/2 3. - WARP 3.5 DK OPGR.	595,-
OS/2 3. - WARP CD DK	895,-
OS/2 3. - WARP CD DK OPGR.	495,-

DSI

DSI BASE 2. - LIGHT	995,-
DSI SYSTEM STUDIVERSION	600,-

Tekstbehandling

MS WORD 6. - DK WINDOWS	4995,-
MS WORD X.XX-6. -DK	1795,-
WORDPERFECT WIN XXX-6. -DK	1398,-

Regneark

MS EXCEL 5. - DK	4998,-
MS EXCEL X.XX-5. - DK	1795,-

Utilities

COLORADO BACKUP WINDOWS	598,-
NORTON ANTIVIRUS 3	1698,-

PC Bøger

AMIPRO 3	328,-
ASTRONOMY STAR FINDER	198,-
CD-ROM BOOK - 390 SIDER+CD	368,-
DOS FOR DOSMERE 6.2	268,-
DTP OG LAYOUT	128,-
ELECTRONIC ALPABET. BOG+CD	298,-
FARSIGHT. BOG + 3.5 DISK	148,-

KNOWWARE SERIEN.	28,-
LÆR SELV DOS 6.2	148,-
MERE DOS FOR DOSMERE	298,-
MERE WINDOWS FOR DOSMERE	298,-
MULTIMEDIA MANIA. BOG+CD	498,-
NØGLEN TIL WP 6 DOS	178,-
PC FOR ALLE	98,-
START PÅ EXCEL 5 WIN	98,-
START PÅ WORD 6 WIN	98,-
START PÅ WORDPERFECT 6 WIN	98,-
STEREOGRAM WORKSHOP. BOG	298,-
WINDOWS FOR DOSMERE	268,-
WP 6 FOR DOSMERE	268,-
WORDPERFECT FOR WINDOWS	36,-

Diverse

KABINET TIL 2 SCSI ENHEDER	1798,-
PARALLEL AUTO SWITCH PA2-1	445,-
PAR. AUTOOMSKIFTER 1:4	598,-

Harddiske AT/IDE

250MB 2.5 CONNER CFN250A	2498,-
340MB 2.5 AT CFN340A	2895,-
514MB 2.5 AT QM20514DY-A	4295,-
270MB 3.5 AT-QUANTUM	1498,-
420MB 3.5 AT QUANTUM	1798,-
540MB 3.5 IDE QUANTUM	1895,-
730 MB 3.5 IDE QUANTUM	2795,-

Harddiske SCSI

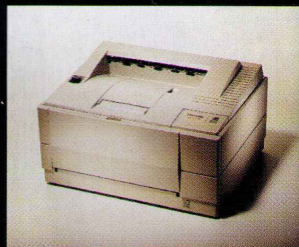
245MB 3.5 SCSI MAXTOR	2098,-
540MB 3.5 SCSI QUANTUM LPS	2298,-
1GB 3.5 SCSI-2 QUANTUM	6998,-
1GB 3.5 SCSI-2 SEAGATE	5498,-
2.1GB 3. SCSI-2F QUANTUM	12498,-

Modem

ACEEX 24/96 PCMCIA FAX	1698,-
ACEEX 9624H INTERN FAX	525,-
US ROBOTICS 14400 FAX	1695,-
X-LINK 28800 EKSTERN	2498,-
X-LINK EKSTERN 14400	1698,-

Printer & Papir

INK-JET CANON BJ-200EX	2198,-
INK-JET CANON BJC-4000	3995,-
INK-JET LEXMARK 4076 IIc	2995,-

LASER LEXMARK WINWRITER 200	3995,-
LASER OKI OL 400ex	4195,-
LASER OKI OL 410ex	5495,-

PC Spil

CD TRANSPORT TYCOON	449,-
CD ARMORED FIST	369,-
GOAL - DANSK VERSION	149,-
CD WING COMMANDER 3	579,-
CD MAGIC CARPET	399,-
ALADDIN	299,-
CD CYBERWAR	449,-

Altid over 600
PC spil på lager

Postordre salg

Varebestilling inden kl. 14 sendes samme dag. ☎ 3314 1233

Kom og besøg vores butik!

Åbningstider:

Man-Tors 9.-17.30
Fredag 9.-19.
Lørdag 9.-13.
Langlørdag 9.-16.

Betafon's support BBS:

Airline Service BBS

3296 0626

Åbent 24 timer
alle ugens 7 dage.
USRobotics HST Dual
Standard 16.800 baud.

SysOp: Søren Christensen

☐ Prislister PC	☐ Prislister Amiga, CDTV & CD32
☐ Prislister PC spil	☐ Prislister Amiga spil
☐ Amiga Beta-Club	
☐ Hermed bestilles:	

Vare:	Antal:	Pris

(+ forsendelse)

Navn: _____
Adresse: _____
Postnr./by: _____
Evt. tlf. _____

Kuponen eller en kopi af den sendes til:
Betafon • Gyldenløvesgade 2 • 1369 København K

BETAFON Aps

Gyldenløvesgade 2 • 1369 København K.

Telefon 3314 1233 • Fax 3314 1276

Monty Python's Complete Waste of Time

- markedets første CD-dims med ægte spildtid

KONKURRENCE:

Find hemmeligheden til Intergalaktisk Succes *

Præmieudtrækning hver måned!

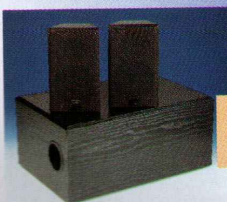

Hovedgevinst:

IBM Aptiva MultiMedia PC incl. CD-drev og højttalere fra IBM
Udtrækkes 1. juli 1995

Vind præmier
for mere end
25.000 kr.

Sound Blaster 16 SCSI-2
lydkort fra Creative Labs
Udtrækkes 1. april 1995

Højttalersæt med subwoofer
og satellithøjttalere fra ELTAX
Udtrækkes 1. juli 1995

3x4 videobånd med Monty Python's
Flying Circus fra BMG

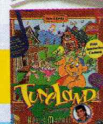
Udtrækkes 1. januar, 1. april
og 1. juli 1995

3x1/2-års abonnement på Privat Computer
3x1/2-års abonnement på Alt om DATA
3x1/2-års abonnement på PC Magazine Danmark
Alle fra forlaget audio media
Udtrækkes hver den 1. frem til 1. juli 1995

6x TuneLand fra 7th level

Udtrækkes hver den 1. frem til 1. juli 1995

6x1 computerspil eller MultiMedia program efter eget valg
fra DenniTech MultiMedia

Udtrækkes hver den 1. frem til 1. juli 1995

Spild din tid med dette underholdende MultiMedia program for Monty Python fans og dem der ikke er endnu. Du får garanteret adskillige timer til at gå med at se eller gense sketchene fra Monty Python's Flying Circus episoderne, bl.a. Dead Parrot, Cheese Shop og Nudge Nudge.

Du kan også spille tiden med at spille et af de 3 indbyggede computerspil i ægte Monty Python stil.

Oven i hatten får du Monty Python's Flying Circus Desktop Pythonizer med. Den indeholder mere end 20 interaktive animerede screen-savere, mere end 40 klassiske Monty Python'ske udtalelser og lyd effekter som kan anvendes under Windows, masser af skøre ikoner og baggrundstapeter der altsammen vil gøre din computer lidt mindre kedelig i hverdagen. Fås også separat på disketter.

Du bliver med garanti underholdt - eller pengene er spildt!

Hvad skrev pressen?

"CD'en får vores kraftigste anbefalinger - det er det sjoveste, jeg har set i denne "kedelige" branche." PC World Danmark

"Personligt kan jeg ikke huske, at jeg tidligere har siddet alene foran min monitor og skraldgrinet, som det var tilfældet med denne CD." Alt om DATA

"Folk blev lokket til af højlydte grin og latterbrøl fra tilskuerne." Jyllands Posten

Sådan er du med i konkurrencen:

Folkene bag Monty Python's Complete Waste of Time har gemt en skjult opgave i programmet. Du skal finde hemmeligheden til Intergalaktisk Succes. Opgaven er svær men utrolig spændende og underholdende. Når du har fundet hemmeligheden indsender du en diskette med løsningen sammen med den runde mærkat, som findes på ydersiden af boxen til nedenstående adresse.

Jo tidligere du løser opgaven og indsender løsningen, jo flere trækninger er du med i.

HELD OG LYKKE!

Spild ikke tiden - køb den hos din forhandler i dag eller senest i morgen - vi henviser gerne til den nærmeste.

DenniTech

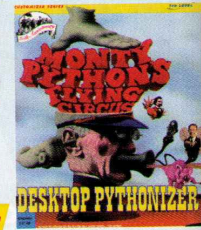

Desktop Pythonizer
på disketter

kr. 399,-

Monty Python's
Complete Waste of Time
på CD-dims

kr. 499,-

Chfredaktør:
Christian Martensen, DJ

Redaktion og medarbejdere:
Christian Sparrevohn (spilred.), Niels Lassen (nyhedsred.), Anders Christensen (Amigared.), Lars Jørgen Helbo, Kenneth Friberg, Jakob Sloth, Bjarne Tveskov, Thomas Ellegaard, Marshal M. Rosenthal, Mads Pedersen, Jesper Fleron, Harald Kragh, Klaus Pontoppidan, Lennart Svenstrup, Søren Bang Hansen (DJ), Lars Jørgensen.

Abonnements-service:
Telefontid: 11:00-16:15
Telefon: 33 91 28 33
Telefax: 33 91 01 21
Postgiro: 9 71 16 00
Årsabonnement inkl. PC-disk hver måned kr. 387,50
1/2-års abonnement kr. 217,50
Hvis bladet er enten forsinket eller udebliver, bedes du rette henvendelse til dit lokale postkontor.

Annoncer:
Forlaget Audio Media A/S
St. Kongensgade 72
1264 København K
Telefon: 33 91 28 33
Telefax: 33 91 01 21
Annonce-chef: Lars Bo Jensen
Produktion: Anne Riber
Salgschef: Klaus Wiedemann

Redaktion og udgiver:
Ansvarshavende udgiver: Klaus Nordfeld
Forlaget Audio Media A/S
St. Kongensgade 72
1264 København
Telefon: 33 91 28 33
Telefax: 33 91 01 21

Vigtigt:
Artikler og fotos i "Privat Computer" må ikke udnyttes i annoncer eller anden kommerciel sammenhæng, uden forlagets skriftlige accept. Citater med tydelig kildeangivelse accepteres. Forlaget påtager sig intet ansvar for eventuelle fejl. Artikler og -ideer er altid velkomne. Husk at vedlægge returkuvert med porto.

Produktion:
Stampe & Stampe
Partner Repro ApS
Dimensia II GraFX
ColorPrint North

Fotos:
Tobisch & Guzzmann, Nordfoto og andre

Distribution:
Danmark: DCA, Avispostkontoret
Norge: Narvesen

Medlem af:
Dansk Fagpresse

Tilmeldt:
Dansk Oplagskontrol og Gallups DRB index.

COM-BBS:
"Privat Computer"'s Bulletin Board System kører 24 timer i døgnet, 7 dage om ugen, med 1200/2400/9600 Baud, 8 databit, 1 stopbit og ingen paritet. Brug ikke dit abonnements-nummer som password, men et efter eget valg. Følg instrukserne på basen for at blive registreret som bruger.
"COM-BBS", telefon: 33 13 20 03
SysOPs: Claus L. Jeppesen & Hans Henrik Bang

DAN-BBS:
"Privat Computer"'s abonnenter kan få speciel høj adgang til Danmarks største BBS, DAN-BBS: 43 62 39 90 (8N1), ved at indtaste navn, adresse og abonnementsnummer i en speciel Privat Computer-menu under "Fil-områder".
ISSN: 0909-1777

INDHOLD

Privat Computer 3/95

6 Nyheder

Hvis du vil være på forkant med hvad der sker hvor i computer-industrien, så ser du det her først

12 Det teknologiske slaraffenland

Et af verdens største computer-udstillinger i verden havde rekordstor deltagelse fra computerindustrien. Få overblik over de største nyheder.

16 Alt om din forsidedisk

- er i denne måned Sink or Swim, et spændende platforms-spil til PC.

18 Den økologiske PC

Først kom skrabæggene. Så den økologiske mælk. Og nu er turen kommet til computeren.

22 På sightseeing i Antikken

Flirt med Afrodite eller svøm med en haj! Microsoft har tilføjet endnu en stribe CD'ere til deres repertoire.

26 Vind for over kr. 80.000 - del 2

Privat Computers store forårs-konkurrence er i fuld gang, og her får du så de sidste tre spørgsmål - skal DU vinde for kr. 80.000?

29 Amiga PD

Denne måned kigger vi på en værktøjsdisk, der indeholder alt hvad hjertet kan begære!

32 Nye bøger

Nyt for alle læse-hest, og andre der vil vide mere.

33 Månedens abonnements-vindere

Hurra! Vi har udtrukket hele TO abonnenter, der hver modtager et gavekort på kr. 5.000!

34 Gameplay

Danmarks stærkeste spil-sider er tilbage med de allernyeste spil - er de værd at købe eller hvad?

44 Mailbox

Breve fra læserne

47 Teknisk brevkasse

Læserne får konkret svar på de tekniske spørgsmål.

48 Amiga som tekstbehandler

Der kommer stadig nye og bedre tekstprogrammer til Amiga. Privat Computer tester WordWorth 3.0, der har en masse at byde på.

52 Secret Service

Vores ihærdige spildetektiv har igen opsnuset en samling beskidte tricks til de nyeste og sværeste spil.

56 Den sociale revolution

"Den næste computer-revolution er social", proklamerede Microsofts Bill Gates for nylig. Og "Bob" er programmet der skal føre an i revolutionen.

60 OS/2 for begyndere

Sådan får du styr på OS/2! Følg med i Privat Computers nye serie, hvor vi, helt fra bunden, viser hvad OS/2 kan gøre for dig.

64 Læserservice

Få gratis information fra bladets annoncer.

65 Christians Klumme

Virtual Reality har været ord, der er blevet hvisket de sidste fem år - men hvornår kommer vi til at opleve det?

66 Næste nummer

- gemmer på masser af spændende læsning!

WESTERN. DIGITAL PÅ Ø-FERIE

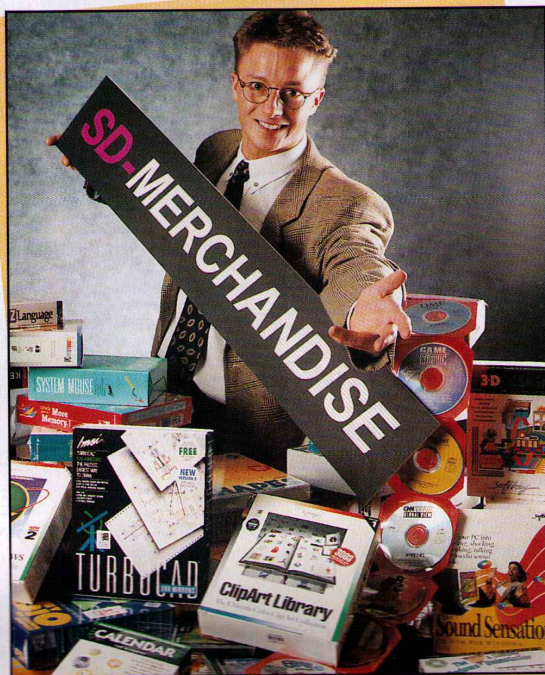
Bali og Barbados er to nye acceleratorkort til PC. Bali er en 32-bit PCI grafikaccelerator som understøtter opløsninger op til 1600x1200 i en palette på 16,8 mio. farver. Bali leveres med 1Mb RAM (kan udvides til 2Mb) og ifølge Western Digital er kortet hurtigere end de fleste 64-bit løsninger. Barbados er et sådant 64-bit kort der er beregnet for professionelle brugere med Pentium computere.

Multi Gros (86-224288) står nu klar med en Weston 486DX2/66 laptop - model III. Det nye i forhold til tidligere modeller er, at model 3 kommer med komplet multimedia udstyr - CD-ROM drev, lydkort, højtalere og mikrofon. Maskinen fås med forskellige konfigurationer og med enten monochrome eller farveskærm og priserne starter ved 12.000 kroner. Windows 3.11 medfølger.

SVANE-ÆG

Swanholm Distribution har lavet en underafdeling, der skal distribuere software til forhandlerne, der primært henvender sig til private brugere. SD-Merchandise - som det er kommet til at hedde - har deres base i Herlev og skal bestyres af Brian Wengel (vist på billedet). Informationer hos SD på telefon 40-736040.

Brian Wengel skal være salgschef for det nye SD-Merchandise, der skal varetage de private kunder.

MULTIMEDIE?

Hanne Sandemann er programleder for de nye video-produktioner der skal gøre det hele lidt nemmere.

Der kommer nu et forsøg fra Max-elle (33-377105) på at lære folk at bruge computerprogrammer ved hjælp af instruktionsvideoer. Videofilmene er godt tre timer lange hvor en kyndig person gennemgår det pågældende program. På bagsiden af videocoveret er der et index-system der gør det nemt at finde beskrivelser af de enkelte funktioner.

JAI har introduceret en ny monitorserie fra NEC der har Plug'n Play, det vil sige at monitoren selv justerer til optimal ydelse. Der er en række andre tekniske finesser og serien kan købes i 15", 17" eller 21" til priser fra 4.730 til 26.990 kroner ex. moms. Information hos JAI på tlf. 42-918888.

COMMODORE SOLGT TIL - COMMODORE!

Kreditorene i Commodore (CIL) har accepteret Commodore Englands tilbud. Det betyder at Commodore England nu får mulighed for at producere, videreudvikle og sælge Amiga-computere. Dog skal man ikke forvente større aktivitet før engang i efteråret tidligst, anser flere eksperter. Iagttagere peger på, at Commodore England primært vil satse på hjemme-markedet, efterfulgt af Tyskland og Frankrig, men der er ingen planer om en skandinavisk afdeling pt.

ARVEN EFTER DOOM

Apogee Software vil ikke stå i skyggen af Doom. Spillet Rise of the Triad: Dark War er deres forsøg på at få del i Wolfenstein-agtige spil. Der er satset mere på muligheden for flere spillere samtidig, og man kan vælge mellem fem forskellige personer med hver har sine fordele og ulemper. Der er mulighed for at lave dueller i bedste western-stil, og der er en "remoteRidicule"-option hvor du kan ydmyge dine modspillere! Apogee har endvidere spillet Black Stone: Planet Strike! på programmet der mere eller mindre følger samme koncept, blot er handlingen her henlagt til en fjern fremtid. Forskellige våben, forskellige monstre. Samme spil!

Operation Body Count fra Capstone følger samme koncept hvor handlingen er taget direkte fra filmen Die Hard. Nogle slemme terrorister har besat en bygning hvor du så skal skyde alt hvad der bevæger sig. Endelig er der The Fortress of Dr. Radiaki fra Merit Software, der ligesom ID Software holder til i Dallas, Texas (de moderne cowboys?). Her udmærker grafikken sig ved at være mere tegnefilmsagtig end hos de andre nævnte titler. Det skulle dog være lige så voldeligt! Og fra Doom folkene selv kommer Heretic som du kan læse mere om andetsteds i bladet. Tilbage er der kun at sige god jagt! De nævnte titler kommer til PC.

Dark Forces fra LucasArts - endnu et Doom-agtigt spil.

HL-660 laserprinteren fra Brother.

NY LASER FRA BROTHER

Brother HL-660 er titlen på den nyeste laserprinter fra Brother der udmærker sig ved at være meget billig - både i brug og i erhvervelse. HL-660 udskriver i en opløsning på 600 dpi og den kommer med 2Mb RAM der kan udvides til 10Mb. Der er 49 skalérbare og 12 bitmap fonte og den kan udskrive 17.500 sider før tromlen skal skiftes. Det giver, ifølge Brother, en sideudgift på 6,7 øre for de første 17.500 sider - derefter stiger prisen en anelse. Printeren er ozon-fri og koster 5.995 kroner inkl. moms. Information på 42-525600.

NYE HØJTALERE TIL PC'EN

I takt med at multimedia-ideen breder sig, og der kommer mere og mere rigtig god lyd på CD-rom spil, opslagsværker osv. skyder mini-højttalere op som svampe. Højttalerne kan lige stå på hver sin side af monitoren, og giver en noget anden lyd end den indbyggede bip-bip højttaler. Således har tre nye systemer set dagens lys fra Logic 3, der forhandles herhjemme af BMP Data Group, tlf.: 42288755

3 nye højttalere til computeren, alle med 10W og en speciel indbygget booster for at give højttalerne ekstra kraft...

NET-FORSKNING

CORDIS (Fællesskabets Informationstjeneste for Forskning og Udvikling) har nu fået en adresse på World Wide Web, som man kan få adgang til via Internet. Adressen er: <http://www.cordis.lu/> og her kan man få informationer om finansiering af forskningsprojekter, oplysninger om CORDIS' andre tjenester og mulighed for at downloade programmer. Der er også mulighed for at sende e-mail til CORDIS holdet i Luxemburg. Telefonisk information på tlf. 80-010756.

SKIFT HJERNE PÅ DIN PC

Intels såkaldte OverDrive-system gør, at man enkelt har kunnet skifte sin gamle 486-chip, hjernen i PC'en, ud med en OverDrive-chip, så PC'en kunne køre hurtigere. Nu har Intel lanceret en OverDrive Pentium-model, der enkelt kan erstatte nuværende 486-chips. Hvis du f.eks. har en 50 MHz Intel SX2, IntelDX2 eller 25 MHz Intel 486, får du ved at skifte den ud med en OverDrive Pentium 63 MHz i stedet. Senere på året vil der også komme OverDrive Pentium til 66 MHz IntelDX2 eller 33 MHz Intel486, og PC'en vil så få en fart af 83MHz! Samtidig falder nuværende priser på eksisterende Overdrive chips med ca. 50%.

Med Intels nye OverDrive Pentium kan man enkelt skifte "hjernen" ud på sin PC, hvis den hedder 486, og få en endnu hurtigere af mærket Pentium.

TIL ØJNE OG ØRER

Film og lyd fra United Computer Accessories.

United Computer Accessories er trods navnet et nystartet dansk firma, der netop er begyndt at sælge lydkortserien Sound FX, som i det store udland er blevet rost af flere magasiner. Nu kommer de til Danmark og kan købes til priser fra 425 kroner (8-bit kort), til 1.995 kroner for topmodellen 3000 MCD. UCA kan desuden også levere IDE/AT CD-ROM drev med mulighed for at styre afspilning af musik-CD'ere direkte på frontpanelet, samt et MPEG kort, der bruges til at vise video-CD med på PC'en. MPEG-kortet koster 2.495 kroner og du kan få mere at vide hos United Computer Accessories på telefonnummer 48-142470.

SE HER, OM DU ER EN AF DE HELDIGE DER HAR VUNDET I PRIVAT COMPUTERS TRE EFTERÅRS-KONKURRENCER:

Vinderne i "Vind en Philips CD-I"-konkurrencen:

1. præmien, 1 stk. Philips CD-i m. Digital video modul, spillet "The 7th Guest" og filmen "Høj pistolføring 2,5" er vundet af (ta-da!):

Lene Frederiksen Fuglekildevej 2 5690 Tommerup

Vinderen af Citizen ABC printer er:

Jesper Johansen Pederstrupvej 1, 5900 Rudkøbing

Følgende har vundet et Amigaspil:

Martin Olsen, Industrihøget 10, tune, 4000 Roskilde

Rasmus Rosendahl Pedersen Tingjellingevej 6, 4262 Sandved

Anette Andersen Pilevej 18, 4970 Rødby

Marinus Andersen Tolstrupvej 70, 4100 Ringsted

Følgende har vundet et PC-spil:

Rene Mikkelsen Hvidovre Strandvej 21, 2630 Hvidovre

Michael Gustafsson Blåbærhaven 20, 3.tv, 2980 Kokkedal

Morten Palm Andersen Skåde Højgårdsvej 60, 8270 Højbjerg

Michael Steen Pedersen Tvingsbakken 50, 3200 Helsingør

John Jensen Vidtskuevej 40, st.tv. 8260, Viby J.

Vinderne i "Vind i et par solbriller":

Leif T. Jensen, Vandbjerg 26, 7700 Thisted

Jesper Jensen, Norgesvej 43, 8370 Hadsten

Steffen Hedegaard, Solvænget 11, 3600 Frederikssund

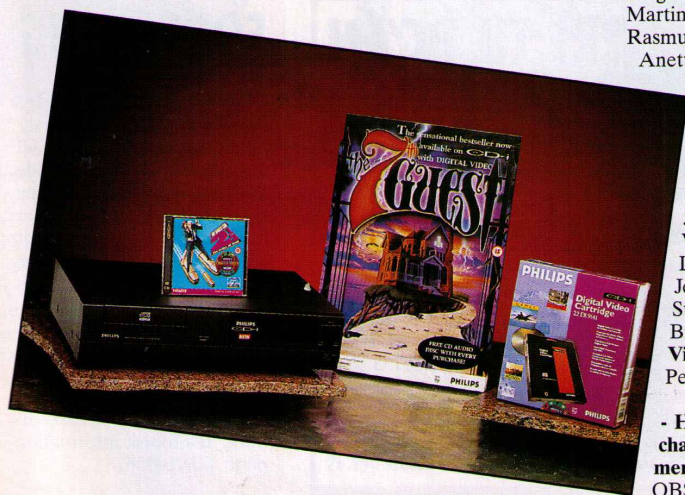
Brian Jensen, Latyrsvænget 20a, 5700 Svendborg

Vinderen af en Gameblaster CD16:

Peter Nerving, Burmeistergade 3, 4.tv, 1429 København K

- Hvis du ikke var blandt ovenstående vindere, har du en ny chance i vores store forårskonkurrence, der slutter i dette nummer, og hvor du kan vinde præmier for over kr. 80.000! OBS! Præmierne kan ikke ombyttes.

KONKURRENCER AFGJORT!

MULTI-MEDIA-MASKINEN MED INDBYGGET FAXMODEM OG AUTOMATISK TELEFONSVARER

Den nye Compaq Presario CDS 520. Alt-i-en computeren,
der opfylder alle dine vildeste drømme for kun 14.995 kr.
inkl. moms.

Til højre kan du se, hvor meget mere du får for pengene - sort på gult. Men hvorfor ikke lade det komme an på en prøve? Kig ind til Fredgaard, Super Radio, Merlin, Selandia, Computer City eller din lokale Compaq-forhandler og få en demonstration af, hvordan det er lykkedes at integrere Multi-media, CD-ROM, mikrofon og stereohøjttalere, telefax- og kommunikationsmodem samt telefonsvarer i Compaq Presario CDS 520.

Du kan også vælge den lidt mindre model CDS 510 med 33 MHz processor og 270 MB harddisk til kun 12.995 kr. inkl. moms. Sammen med begge modeller får du Microsoft Works, MS Entertainment Pack, MS Money og to CD-ROM-titler - MS Encarta (leksikon) og Inca II (spil) - oven i købet. Læg også mærke til, at du får 3 års garanti med gratis hotline-service hos CompaqCare.

Det er ikke for ingenting, at Compaq i 1994 slog alle andre PC-mærker og blev størst.

A collage of images including a CD-ROM, a telephone handset, a CD-ROM case, a trumpet, and a portrait of a man. The CD-ROM is in the foreground, with a black telephone handset resting on it. Behind the CD-ROM is a CD-ROM case with a colorful bar chart on the cover. To the right of the CD-ROM case is a golden trumpet. In the background, there is a black and white portrait of a man, likely a historical figure, with the text '1911-1994' visible below it.

Compaq Presario CDS 520
koster kun 14.995 kr. inkl. moms

Aldrig har du fået så meget for pengene

- * Pladsbesparende alt-i-ét design med energibesparende funktioner
- * 66 MHz 486SX2-processer
- * 4 MB RAM - kan udvides til 64 MB
- * 420 MB harddisk
- * 3,5" 1,44 MB diskettedrev
- * Indbygget 14" SVGA farveskærm og Local Bus grafik
- * Tastatur og mus
- * CD-ROM-dual speed
- * CD-ROM-disks
- * 16-bit lydkort og indbyggede stereoøjtaltaler
- * Fax- og kommunikationsmodem
- * Telefonsvarer og mikrofon
- * Media Pilot - kontrolcenter for Multi-media på skærmen
- * Microsoft Windows
- * Microsoft Works - tekstbehandling, regneark, database og grafik
- * Microsoft Money - til styring af privatøkonomien
- * Microsoft Entertainment Pack - spil og underholdning
- * 3 måneders abonnement på CompuServe
- * 3 års garanti (3 gange længere end de fleste!)
- * CompaqCare - gratis livslang hotline-service

Du kan også få Compaq Presario CDS 510 med 33 MHz processor og 270 MB harddisk for under 13.000 kr. inkl. moms.

COMPAQ

PRESARIO

- andet og meget, meget mere end en PC

RING 80 30 20 80 OG BESTIL KATALOG OG FORHANDLEROVERSIGT

EN KINESER VED HÅNDEN

Hvis turen går til Kina er Seikos nye oversætter måske sagen.

Seiko der er mest kendt for at lave ure, har lavet en computer-oversætter mellem engelsk og kinesisk - mandarin kinesisk for at være mere præcis! Der er 27.000 kinesiske ord og 20.000 engelske der igen er 51.000 kinesiske oversættelser til. Oversætteren byder også på en ord-quiz der kan hjælpe dig huske ord og sætninger på kinesisk. Der er også indbygget lommeregner og valutakurser. Så hvis du har planer om at tage til Kina er dette måske sagen. I USA koster oversætteren 50 dollars - ca. 300 kroner.

KORT NYT

Data Forum er blevet autoriseret distributør for Digitals printer-serie og vil bla. tilbyde adgang til et BBS hvor man kan downloade printerdrivere. Digital og Data Forum vil samarbejde om den gratis telefonsupport, Digital tilbyder mens reparationer og anden service fortsat hører under Digital selv. Henvendelse hos Data Forum (33-328300) for yderligere information.

I 1994 blev Word Perfect Corp. overtaget af Novell og nu forsvinder firmanavnet Word Perfect helt. Så nu hedder også det Novell Danmark.

"Til ham eller hende der ikke er computer-ekspert". Sådan lyder målgruppen til en DOS-guide fra JK Consult (tlf. 86-183766). Guiden ligger på diskette og der er hjælp at hente til, hvordan du bruger de forskellige dele af computeren, herunder en quiz hvor du kan afprøve din viden. Der er også en EDB-ordbog med ca. 400 computerudtryk og hele molevitten er på dansk og koster 299 kr. inkl. moms.

KRAKAsoft i Frederikssund er en af de få i Danmark, der laver brugervenlige bøger om Amiga'en. Det er efterhånden blevet til 15 udgivelser, og seneste skud på stammen bærer titlen "Bedre video med Amiga", og viser hvordan man på en ganske enkel måde kan udnytte Amiga-computeren til at skabe bedre videoproduktioner. Pris kr. 165 for 100 sider i A5.

Yderligere info: KRAKAsoft, tlf.: 47383868

Familie-fotos på PC'en. Canon var først på markedet med Still-video kameraer, der fungerer som et almindeligt fotografi-apparat, med den ene forskel at billederne ikke fastholdes på en film, men istedet digitalt på en lille diskette.

Nu har Canon, under sloganet "Images go to work", introduceret en komplet pakke til brug ved indlæsning af billederne i en almindelig PC.

Pakken, der leveres klar til brug med alle kabler og video-diskette, består af et Canon ION 260 Highband kamera, et digi-

tizerkort og programmer til indlæsning i PC'en.

Vejl. pris kr. 4.595 ex.moms.

EDB med DSB. DSB har lavet deres køreplan om til diskette-format, som man nu kan købe fra de fleste større banegårde. Disketten er til PC og på den er der oplysninger om alle afgange og togforbindelser - også for de private baner og DSBs færger. I kraft af, at det er på computer, er der lagt en mulighed ind for at finde den nemmeste rejserute, hvordan du skal rejse hvis du skal være et sted på et bestemt tidspunkt. Yderligere oplysninger hos din lokale banegård.

Mere Power på Macintosh. Apple har lanceret nye versioner af deres PowerPC serie, der byder på hastighedsforøgelse på op til 40% i forhold til de tidligere versioner. Modellerne hedder 6100/66Mhz, 7100/80Mhz og endelig topmodellerne 8100/100 eller 110Mhz. Hvis man ikke synes PC-emuleringen gennem programmet SoftWindows er hurtigt nok (og det er den ikke!) kan man nu også få et 486DX2/66Mhz kort til Power Mac'en der giver en bedre ydelse. Kortet er ekstra-udstyr. Der er på nuværende tidspunkt solgt godt 6.000 i Danmark. Information hos Apple på tlf. 48-140202.

Microsoft på piratjagt. Microsoft Danmark har indledt en retsag mod en dansk virksomhed der ifølge Microsoft har importeret og solgt næsten 13.000 forfalskede MS-DOS og Windows for Workgroups (ver. 3.11) operativsystemer. Der vil blive rejst et erstatningskrav fra Microsoft på over 3 mio. kroner. Grundet politiets efterforskning er navnet på distributionselskabet på nuværende tidspunkt hemmeligholdt. Hvis du som kunde er i tvivl om, hvorvidt din version af DOS eller Windows for Workgroup er ægte kan du se om der er et Certificate of Authenticity (COA) i din programpakke (et mærke med holografisk symbol). Det skulle, ifølge Microsoft, være garanti for at det er den rene vare du har.

Banzhaf og IBM har lavet en aftale om, at OS/2 skal installeres på 9.000 pc'ere af mærkerne Boston og Pegasus, der forhandles af Banzhaf. Der vil dog stadig være mulighed for at få installeret Windows som tidligere. Vist her er den administrerende direktor i Banzhaf, Christian Banzhaf.

BORLAND I DANMARK LUKKER

Softwarefirmaet Borland lukker sin danske afdeling i forbindelse med en omstrukturering af hele

koncernen. For fremtiden bliver Borlands interesser i Danmark varetaget fra Holland. Der vil dog fortsat være en enkelt ansat i Danmark til at varetage salg til distributører, forhandlere og større kunder.

BLUEPOINT ICD-310

Kr. 1.245,- incl. moms

Double spin intern CD-ROM drev.

Det nemmeste CD-ROM drev at installere. Tilsluttes din eksisterende hard-disk controller - og det var det! Ingen besvær med IRQ's og DMA's. Du sparer samtidig en kortplads i din PC og drevet kan tilsluttes alle lyd-kort uanset mærke.

Har udvendige knapper for styring af musik-CD'er (en kolossal fordel!). Volume kontrol og hovedtelefon tilslutning.

PC MAGAZINE (UK)

Technical innovation awards 1994 (Best peripheral og Best small office/Home product)

PC MAGAZINE (UK)
Technical innovation awards 1994
(Best peripheral og Best small office/Home product)

PC FORMAT 90% - GOLD AWARD

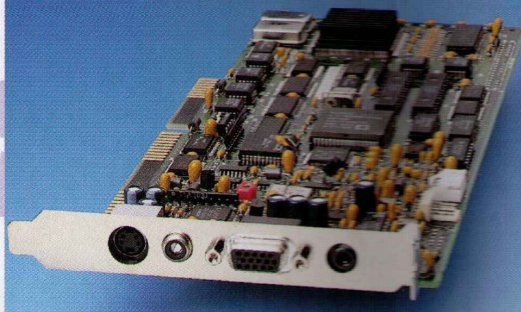
BLUEPOINT Classic 300 MCD

Kr. 1.995,- inkl. moms

For den lydhøre bruger! 8MB PCM wave table (hardware), FM syntesizer, 16 bit sampling 44,1/48 KHz stereo, MPU-401 UART, General MIDI, Roland MT-32, Soundblaster 2, Microsoft Sound System, Signal/støj >80dB. Tilslutninger: SONY, Mitsumi og Panasonic CD-ROM interface, Joystickport. Software: Recording Sessions (WIN), 2020 Sound Editor, Sound Impression ver. 3.5. MIDI kabel, CD-ROM kabel, line-kabel.

The sound quality from this card is quite simply amazing.
PC FORMAT 90% - GOLD AWARD.

24 bit - 16,7 mil. farver

BLUEPOINT MPX-3 MPEG

Kr. 2.695,- inkl. moms

24 bit true color. 16,7 millioner farver, MPEG 1 lyd og video (Video CD), Karaoke CD, CD-I film og MPG files. Undgå problemer med VGA feature connector - virker sammen med alle VGA kort (i alle VGA modes).

Tilslutning for VGA, PAL og S-video

Konkurrence

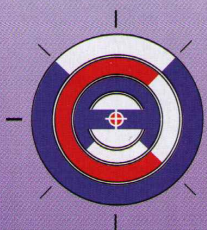
Vind et ICD-310 CD-ROM drev!!!
Svar rigtigt på følgende spørgsmål:

Har ICD-310 udvendige knapper til styring af musik-CD'er?

Kan du svare rigtigt på ovenstående, så skriv dit svar sammen med navn og adresse på et åbent brevkort og send det til:

United Computer Accessories ApS,
Gydevang 20 B, 3450 Allerød

Svaret skal være UCA i hænde senest den 31. marts 1995.
Vinderen får besked direkte.

**United
Computer
Accessories**

United Computer Accessories ApS
Gydevang 20 B • 3450 Allerød
Tlf.: 48 14 24 70 • Fax: 48 14 24 43

DET TEKNOLOGISKE

Fra CES i sommers kunne du her i bladet (PrC nr. 9/94) læse om CD-ROM programmernes sejrsgang. Den tendens bliver stadig mere tydelig, men der er stadig tvivl om, hvor vi skal stoppe CD'erne i henne. Den eneste deltager der er sikker er PC'en.

3DO vs. CD-i

Kampen mellem de to multimedie maskiner, 3DO og CD-i fortsætter ufortrødent, men det

bliver stadig tydeligere at målsætningen for henholdsvis Philips (CD-i) og The 3DO Company er forskellig. Hvor CD-i er tænkt som et system for hele familien med mange undervisningsprogrammer og opslagsværker, sætter 3DO mere på spilmarkedet. På messen var det meget tydeligt.

Philips præsenterede "fremtidens" musik compact disc. Musikken afvikles som en almindelig CD, men hvis den sættes til en computer, er der en CD-ROM del på samme plade. Det går under nav-

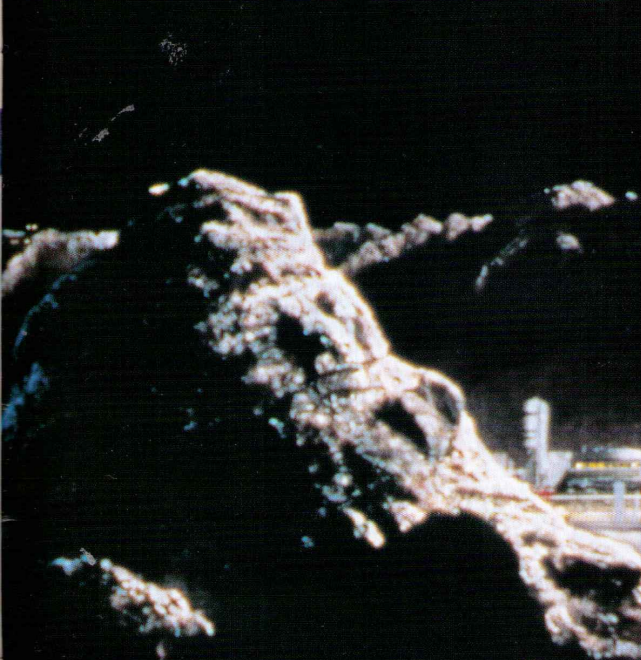
net Audio Vision CD og på messen blev den første af slagsen, Ardent Records "2 Minutes Hate", vist. Musikken var forfærdelig, men konceptet fungerer upåklageligt. Og apropos musik så har Philips indgået et samarbejde med Motown Records, der nu vil til at lave spil. Første titel bliver "RapJam" - et basketball spil med rap-musik af bl.a. Public Enemy og LL Cool J. Det er der vel nogle der bliver glade for...

På 3DO fronten var stort set samtlige nyheder spil-nyheder.

Doger Panasonic ikke længere der eneste der laver 3DO maskiner. Goldstar havde på messen premiere på deres 3DO afspiller, der utrolig nok kan fuldstændig det samme som Panasonics! Sanyo har også en 3DO-maskine på vej som kommer på markedet om kort tid.

I USA er der stadig flest CD-i maskiner (godt 230.000 enheder) mens 3DO står for ca. 180.000 solgte. Dertil skal så siges, at CD-i har været på markedet længst og hvis man ser på salgstallene for det sid-

SLARAFFENLAND

Rocket Science Games er et firma vi kommer til at høre meget om i '95. Firmaet består af en stribe prominente personer fra special effects- og computerbranchen, bl.a. Brian Moriarty der tidligere har lavet eventyrspil for LucasArts og Infocom. Billedet her er fra deres debutspil, Loadstar.

ste år, sælger 3DO bedre, stadigvæk i USA (3DO er endnu ikke kommet til Europa). Det forventes at de første 3DO maskiner kommer til Danmark i løbet af '95.

Bliv klog med computeren

CD-ROM blevet altdominerende isoftwaresammenhæng. Det amerikanske blad Multi-Media Merchandising har opgjort det forventede antal CD-ROM produktioner i 1995 til over 12.000 titler,

der skal sammenlignes med 1990, hvor der kom under 3.000 titler på CD-ROM.

På messen virkede det også som om alle er i gang med multimedie CD'ere. Et hurtigt kik...

Sony er for alvor gået til computerne. Udover deres spillekonsol, Playstation, er der også meget nyt på PC-fronten. **Earthquake** giver oplysninger om alle større jordskælv i dette århundrede. Programmet er lavet i samarbejde med ABC News der leverer de anvendte filmoptagelser. Ted

Et af verdens største computer-udstillinger (CES) i Las Vegas løb af stablen i januar, og med rekordstor deltagelse fra computerindustrien var der nok at se på. Her et overblik over de største nyheder.

Af Niels Lassen

Koppel, nyhedsoplæseren fra ABC News, fortæller om jordskælvene. Det er ledsaget af oplysninger fra bogen "Terra Non Firma", skrevet af to professorer fra Stanford universitetet.

Sony er også hoppet med på to af de mest populære multimedie emner i øjeblikket: hospitaler og historie.

IMC Medical Emergency giver gennem mere end to timers videooptagelser, suppleret med fotos og grafik, et kursus i førstehjælp. Programmet er lavet med lægebi-stand fra bl.a. Harvard og Boston universitet.

Læger er åbenbart "in"; IVI Publishing har lavet programmet **A.D.A.M. - The inside story**, der viser hvordan menneskets krop fungerer gennem grafik og animation af samtlige led og blodløb. Selv IBM er blevet medicinske. I **Emergency Room** skal du være læge og stille diagnosen for de patienter der kommer ind. Programmet er en blanding mellem et spil og undervisningsprogram, og hvis lægelivet bliver for meget af det gode, er der et lille actionspil med i pakken.

Den anden trend i multimedie

programmer er som sagt historie - primært amerikansk. Sony går med deres **The Haldeman Diaries: Inside the Nixon White House** ind i Nixon administrationen. H.R. Haldeman var Chief of Staff for Nixon og gennem 2.200 sider og 900 fotos får man et indblik i Nixons præsidentperiode. Medio Multimedia har lavet historieguides til Vietnamkrigen (med titlen **Vietnam**) og mordet på John F. Kennedy (**JFK**).

WordPerfect Corp. - der nu hedder Novell efter overtagelsen af Novell - ser på de mystiske omstændigheder i forbindelse med Marilyn Monroes død i programmet **Hard Evidence: The Marilyn Monroe Files. The Eyewitness History of the World** fra DK Multimedia er ambitiøs nok til at lave en komplet verdenshistorie på én CD. Putnam New Media bruger to CD'ere på at fortælle samme historie. **Cartoon History of the Universe, Volumes 1-7** er også en komplet verdenshistorie, dog med den forskel at der er brugt tegneserie figurer til at fortælle, og der er små spil rundt omkring.

Blandt de mindre seriøse projekter, der er på vej, kan nævnes

Planettfall: Floyd's Next Thing ser uægtelig en anelse anderledes ud end Steve Meretzskys originale teksteventyr, Planettfall. Der blev i øvrigt også lavet en teksteventyr-fortsættelse til Planettfall med titlen Stationfall.

en række nye screen-savere, bla. fra **Doom II**, **Beavis and Butthead** og **H.R. Giger**.

Kun for sjov

På underholdningsfronten var der, traditionen tro, også masser at kigge på. **Harvester** fra Merit Software løber klart af med medaljen for mest voldelige spil til dato. Harvester er skrevet af G.P. Austin, der også stod for historien til Strike Commander. Her går han mildest talt i en ny retning; bevæbnet med en motorsav skal man gå rundt i byen Harvest og save folk over. Det sker i højopløsning (640x480) og resultatet er et spil, der får Doom til at ligne et uddrag fra Bamse og Kylling. Harvester var ikke det eneste voldelige spil. Id Software - dem med Doom - udgiver om kort tid spillet **Heretic**, der mere eller mindre er et opkog på Doom. Styresystemet er identisk med Doom og minus et par tekniske detaljer er der ikke meget nyt at finde - faktisk virkede det kedeligt sammenlignet med Doom.

På den mere fredelige side har vi Alexey Pajitnovs nye spil **Breakthru!** der i bund og grund er en variation af Tetris. Ikke så underligt; det er Alexey der lavede Tetris!

Sony er i gang med at brygge et spil sammen over William Gibsons bog **Johnny Mnemonic**. Gibsons betragtes af mange som cyber-

punkens fader med bogen Neur-omantiker bag sig. Johnny Mnemonic kommer også som film med Keanu Reeves i hovedrollen og spillet, såvel som filmen og bogen, handler om en data-kurér der skal downloade oplysninger, der er anbragt i en chip i hans hovede.

Trods den langt-ude historie tegner spillet til at blive imponerende; to CD'ere fyldt med video-klip og flere underspil. Johnny Mnemonic kommer også i en MPEG-version (full motion video).

Mens vi er ved filmverdenen blev der selvfølgelig også præsen-

teret en stribe nye spil, baseret på film. Selvom filmen **Top Gun** er tilbage fra 1986 har Spectrum Holobyte lavet et CD-ROM spil over den. Udover videoklip fra filmen er det blot endnu en ny flysimulator. Men flot ser det ud og Spectrum Holobyte bruger det avancerede grafiksysteem i Top Gun som prøveklud for den kommende fortsættelse til Falcon, **Falcon 4.0**, der kommer senere i '95. Ocean havde selvfølgelig også et film-spil på vej. Denne gang er det Kevin Costners kæmpeprojekt, **Waterworld**, der skal spilles.

Det er ikke kun biograffilm der er blevet mål for computerbranchen. MTV ejes af mediegiganten Viacom. Og Viacom har en computerafdeling så det måtte jo ske før eller siden; **Beavis and Butt-head** og MTV's **Club Dead** - isidstnævnte spiller man en cyber-VVS-mand der skal opklare nogle mord i Alexandria. Tænk hvad du vil... Der kommer også spil fra tv-kanalen Nickelodeon, ligeledes ejet af Viacom.

Mens vi er ved film -og tv-branchen skal vi også lige have LucasArts med. De dårlige nyheder først: **The Dig**, skrevet af Steven Spielberg, er blevet forsinket og bliver først udgivet i anden halvdel af '95. De gode nyheder: **Fleet Defender** er en mission-disk til TIE Fighter hvor fans af dette får 18 nye missioner. Hvis det ikke er nok, er der planer om at udgive endnu en mission-disk senere.

Her er et af de mere fredelige billeder fra Harvester. Andre steder i spillet kan man finde klovn, der er kløvet med en motorsav, en mand der spiser armen på en anden og meget mere. Harvester tegner til at blive den hidtil største blodfest på computeren.

I den mere specielle afdeling kunne man bla. finde disse musemåtter. Der er vel ingen grund til det skal være kedeligt. For at til godesse børnene blev der også vist bornetastaturer, hvor der var små tegninger over det hele, lavet i nogle utrolig afskyelige farver!

Der var engang...

Hvis du har haft computer i mange år og samtidig er interesseret i eventyrspil vil du formodentlig nikke genkendende til titlerne Zork og Planetfall. Infocom var gennem firserne altdominerende indenfor eventyrspil, men her i halvfemserne har vi ikke hørt meget fra dem, udover det midelmådige Return to Zork. Nu er de tilbage med fortsættelser til både Zork og Planetfall. Først på programmet er **Planetfall: Floyd's**

Next Thing der er skrevet af Steve Meretzky, manden bag Zork, Planetfall og en række andre Infocom-eventyr. Men teksteventyr er der ikke så meget perspektiv i at lave længere, så han har slået sig på 3D-grafik og skuespillere som alle andre. **Zork: Nemesis** kommer først omkring juletiden men vi kan allerede nu røbe, at Nemesis bliver lavet over samme styresystem som det, der blev brugt i Return to Zork. Historien

beskriver Infocom selv som en "surrealistisk, romantisk horror historie". Mere om Nemesis når vi ved noget!

På eventyrfronten blev der, på messen, også vist en næsten færdig version af **Dark Seed II**, der ligesom forgængeren byder på grafik, designet af den schweiziske kunstner H.R. Giger. Hovedpersonen Mike Dawson er rejst til sin hjemby for at komme sig over et nervøst sammenbrud.

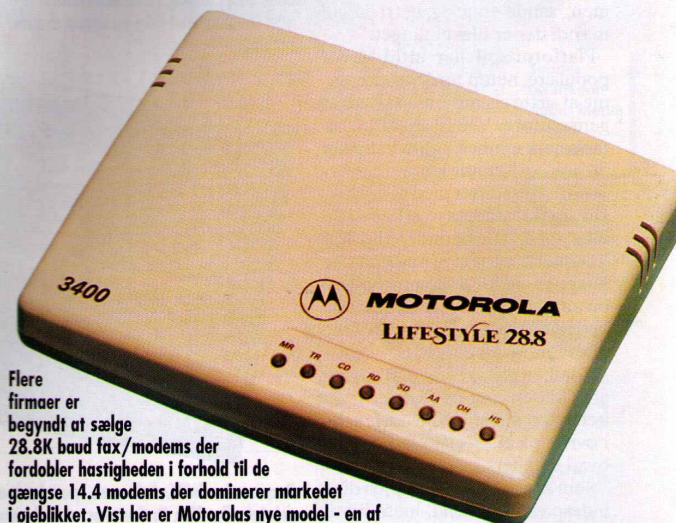
Den plan ryger i vasken da Mike's kæreste bliver myrdet, og han anklages for drabet. Endnu en gang findes løsningen til problemerne i underverdenen.

Dark Seed II er bygget op på samme måde som etteren og selv om styresystemet til tider virker kluntet, er grafikken i sig selv næsten pengene værd. **Dark Seed II** udgives af Cyberdreams, der også har rollespillet **Hunters of Ralk** på programmet, designet af Gary Gygas, der også har rollespillet **Advanced Dungeons and Dragons** på samvittigheden.

Alle de omtalte programmer kommer til PC, og stort set uden undtagelser er det CD-ROM baseret. Udgivelserne er ikke fastlagte så det bliver nødvendigt at holde øje med informationer om de beskrevne programmer løbende her i bladet. ■

Virtual Reality er et af de steder hvor der i øjeblikket sker en rivende udvikling. Talrige firmaer præsenterede deres 'helme' på messen og de var af meget svingende kvalitet. Mest interessant var Nintendos Virtual Gameboy - en virtual reality spillekonsol til at tage på hovedet!

Flere firmaer er begyndt at sælge 28.8K baud fax/modems der fordobler hastigheden i forhold til de gængse 14.4 modems der dominerer markedet i øjeblikket. Vist her er Motorolas nye model - en af flere nye, der forventes på markedet i '95.

ALT OM DIN FORSIDE-DISK

Med dette nummer af Privat Computer følger der en rigtig sjov og underholdende, 100% spilbar special-udgave af "Sink Or Swim"!

Sådan installerer du "Sink Or Swim":

Indsæt disketten i det eks-terne drev. Sørg for at der er plads på harddisken, der skal være 2 MB til rådighed. Afslut evt. din Windows, og skriv nu, fra DOS-linjen: A: (tryk RETURN) START (tryk RETURN) Nu vil demoen installere sig selv på din harddisk. Følg i øvrigt instrukserne på skærmen. For at starte demoen, skriver du: SOS (tryk RETURN)

Har du Amiga?

Forside-disken er kun til PC. Hvis du har Amiga kan du desværre IKKE få tilsendt en special Amiga-diskette. Prøv evt. disketten hos en ven der har PC.

Månedens demo er et vaskeægte platform-spil, hvor man skal styre en lille figur rundt på skærmen, samle ting og befri nogle mænd, der er blevet fanget.

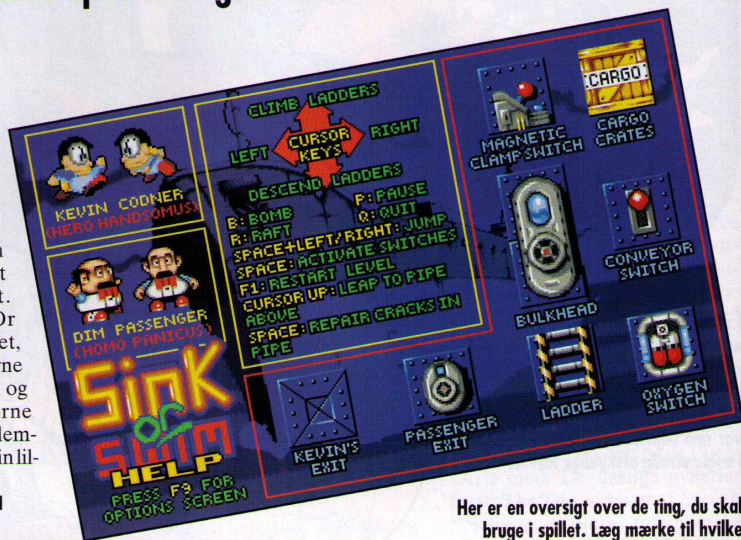
Platform-spil har altid været populære, netop fordi de er nemme at sætte sig ind i, men svære at gennemføre. Ved hjælp af logisk tankevirksomhed og lidt held skal du nok også kunne klare "Sink Or Swim", der starter med at du dukker op fra vandets overflade i en lille ubåd. Du befinder dig i et komplekst system af maskiner og knapper, og for at komme videre op ad, skal du placere bomber de helt rigtige steder, og dirigere dine mænd mod udgangen.

Bomben placeres med 'B', og for at trykke en knap op eller ned trykker du på mellemrumstasten. Se i øvrigt på et af skærbillederne hvad du ellers kan trykke på.

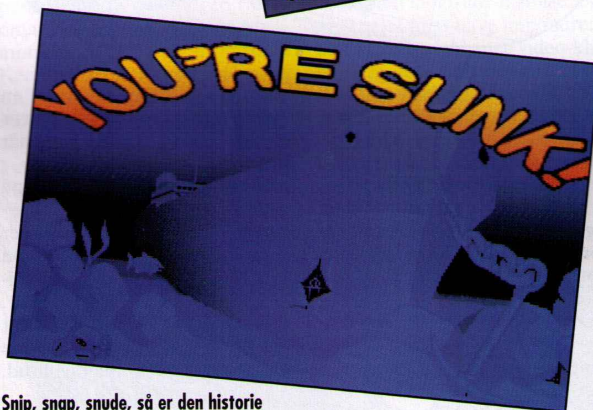
Som sagt er dit mål at befri dine indespærrede mænd, men samtidig skal du være forsigtig: der er

masser af farer der lurer, bl.a. ild og skjulte fælder. Spillet følges af en sød melodi og gode lydeffekter, så det er en fordel hvis du har et lydkort installeret. Spiller du "Sink Or Swim" med tastaturet, bruger du pile-tasterne for at komme rundt, og bruger du pile-tasterne SAMMEN med mellemrumstasten hopper din lille figur.

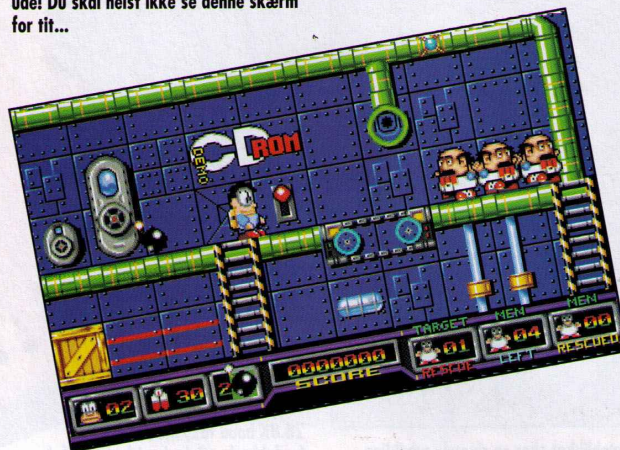
God fornøjelse! ■

Her er en oversigt over de ting, du skal bruge i spillet. Læg mærke til hvilke taster du kan trykke på for at aktivere bomben osv.

Snip, snap, snude, så er den historie ude! Du skal helst ikke se denne skærm for tit...

Denne måneds PC-disk er en special-udgave af "Sink Or Swim" - 100% spilbar selvfølgelig. Sink Or Swim er et vaskeægte platform-spil, med en sjov og underholdende handling.

Har du problemer?

Hvis du, trods alle forsøg, og efter at have læst og prøvet alt hvad vi anbefaler i denne artikel, stadig ikke kan få "Sink Or Swim" til at virke, kan du ringe til Euro Power Pack's HOTLINE, tlf.: 98 24 61 91 (mellem 12:30 og 17:00).

Hav kopier af din Autoexec.bat og Config.sys klar, samt en fyldig opgørelse over indholdet af din PC. "Sink Or Swim"-spillet er gennemtestet og fri for alle kendte vira. Hold original-disketten skrivebeskyttet til enhver tid.

Hvis disketten er defekt, kan du få en ny ved at sende den defekte diskette, samt din adresse til:

Euro Power Pack A/S
Bredgade 50
9490 Pandrup

Vigtigt! Mærk kuverten "Sink Or Swim"

FA MÅNEDENS PC-DISK GRATIS

- BLIV ABONNENT PÅ PRIVAT COMPUTER!

SPAR 93,75

Normalt skal du betale kr. 481,25 for 11 numre af Privat Computer. Benyt dig af dette gode tilbud, og få bladet i et helt år (11 nr.), for KUN kr. 387,50! Du SPARER altså kr. 93,75 - og får GRATIS måneds-disketten til PC.

Normal-pris, 11 numre inkl. månedens PC-disk kr. 481,25

Abonnements-pris, 11 numre INKL. månedens PC-disk kr. 387,50

DU SPARER HELE kr. 93,75!

KONKURRENCE

**VIND KR. 5.000
- HVER MÅNED!**

Som års-abonnent er du desuden automatisk med i Privat Computers månedlige udtrækning, hvor du kan vinde:

- Et gavekort på kr. 5.000,-!
- To præmier a kr. 1.000,- kontant og skattefrit!

JA TAK! Giv mig straks et års-abonnement på Privat Computer. Jeg får samtidig månedens spændende PC-disk helt GRATIS, i alt 11 blade og 11 PC-disketter.

☐ Jeg vil være års-abonnent! (kr. 387,50).
Mit abonnent skal starte m. blad nr. _____

☐ Jeg har 1/2-års abonnement, men vil gerne være års-abonnent i stedet!
Mit abonn.nr.er : _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./By: _____

Computertype: _____

Alder: _____

MÅNEDENS PC-DISK:

Hver måned, 11 gange om året, får du en ny PC-disk med Privat Computer! Fyldt til randen med special-udgaver af de nyeste programmer! 100% spilbar, så ha' joystick og lyd-kort parat! Bliv abonnent via kuponen på denne side, og få disketterne gratis!

Sendes
ufrankeret
Audio Media
betaler
portoen

**Privat
Computer**

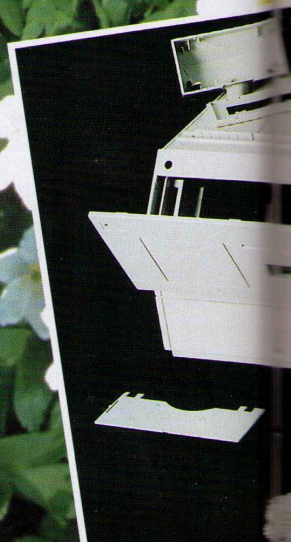
St. Kongensgade 72
+++1003+++
1045 København K

Tilbage til naturen

DEN ØKOLO

Den nye Siemens Nixdorf Scenic-computer bruger mindre end den halve mængde strøm, er næsten lydlos, har betydelig mindre stråling og kan næsten fuldstændig genbruges.

GISKE PC

Først kom skrabeæggene. Så den økologiske mælk. Og nu er turen kommet til computeren. Siemens Nixdorf har som en af de første PC-producenter i verden påtaget sig et komplet miljøansvar for deres maskiner - men kan idealisme forenes med økonomi?

Af Christian Sparrevohn

Lad mig indledningsvis give dig en god og dårlig nyhed. Først den dårlige: Den computer, du netop har købt, vil være forældet om to år, og du vil sandsynligvis smide den i skraldespanden, efter at du har opdaget, at ingen gider at købe den. Den gode er naturligvis, at du kan købe en anden, der til den tid vil være mindst dobbelt så hurtig som den, du har nu - og sandsynligvis koste det samme.

Men stop! Hvad med den computer, du smed ud? I 1993 blev der ifølge Danmarks Statistik kasseret 112.000 ton elektrosmasker, og den største mængde var faktisk computere, computerudstyr og køleskabe. I din PC er der masser af PVC, giftige metaller, fluor, fosfor, lexan, forurenende batterier m.m., der er en bombe under miljøet - og en bombe, der bliver mere og mere alvorlig, efterhånden som PC'er bliver en konsumvarer. Og ikke nok med det: da den blev fremstillet blev der sandsynligvis anvendt lige så store mængder giftigheder, et enormt energiforbrug og sjældne råvarer, som nu aldrig vil kunne bruge igen.

Det har man erkendt i miljøbevindte Tyskland, hvor computer-

firmaet Siemens Nixdorf hører til. Og man har valgt at gøre noget ved det.

Den grønne PC

Det lyder måske som et salgstrick, men det tages meget alvorligt hos Siemens Nixdorf: deres PC'er må hverken i fremstillingen, anvendelsen eller kasseringsen efterlade mere skrald end man kan undgå. Det kan man ved selvsyn konstatere på besøg i deres fabrikslokaler i Tyskland.

Alle materialer vælges omhyggeligt, så de tilgodeser miljøet bedst muligt - både når de skal anvendes, genbruges og skrottes. Man bruger færre komponenter og lettere materialer for at nedbringe energiforbruget i fremstillingen - al plastic kan genbruges direkte.

Selv en så lille ting som maling af PC-kabinettet er en stor miljøbelastning, som Siemens Nixdorf har reduceret væsentligt. Fabrikken i Augsburg eliminerer de således udledningen af opløsningsmidler og spildevand, mens slam-mængden blev nedskåret til 1% af niveauet før den store omlægning. Ved produkti-

Også kasseapparater er genanvendelige. De er lavet af ganske enkelte elementer og består kun af een plastic type. Tidligere anvendte man op imod 80 dele og 16 forskellige materialer.

Siemens Nixdorf har mange gode intentioner og tror også, at forbrugere i højere grad vil tænke økologisk, når de køber computere og printere. Men samtidig erkender man, at politikerne og køberne er nødt til at være med på ideen for at øko-PC'en kan løbe såvel økologisk som økonomisk rundt.

on af printplader har man ligeledes skåret de 18.000 kilo freon væk, som man tidligere anvendte om året.

Skærmene fremstilles i dag uden brug af halogen og af dele, der er lette at skille ad og anvende igen. Derved er de også lettere at samle - og det gør produktionen noget billigere.

Et tastatur vejede i 1986 1,8 kg, bestod af 155 dele og tog 16 minutter at samle. Siemens Nixdorfs nyeste tastatur vejer 750 gram, består af seks dele og kan samles på tre minutter. Selve computeren har slanket sig 10 kg. på seks år, består kun af to printkort (mod tidligere 13) og kan samles på 7 minutter. Det har en kolossal betydning for den samlede affaldsmængde: kunne vi blot spare 100 gram pr. produceret PC, ville det på verdensbasis betyde en besparelse på 5 mio. tons affald.

Den lettere PC betyder også lettere transport - og dermed mindre energianvendelse. Transporten af en Siemens Nixdorf-PC går i dag hurtigere end tidligere - og forurener kun halvt så meget.

Billigere elregning og mindre miljøbelastning

I dag er der næsten 7 mio PC'er i brug i Tyskland - og de bruger på en time 1,5 gigawatt eller lige så meget som et stort elværk kan pro-

ducere. Da tallet vokser med 20% om året betyder det, at der hvert femte år skal bygges endnu et stort kraftværk - bare i Tyskland. Siemens Nixdorf har derfor gjort alt hvad de kan for at nedskære elforbruget i deres PC'er - og deres nyeste modeller anvender kun halvt så meget strøm som en "normal" PC. Samtidig har man anvendt erfaringerne med bærbare computers energistyring, så computeren effektivt går i dvale-tilstand og her anvender 2% af det normale strømforbrug. Det kan mærkes både på elregning og i miljøet. De nye PC'er larmer samtidig mindre og udsender mindre stråling end andre PC'er.

Men hvad med de computere, der allerede ER bygget?

De nye Siemens-computere kan genbruges 90% - og det er rekord. Men de gamle PC'er er et langt større problem, og det erkender man. Derfor har man i Paderborn i Nordtyskland bygget et genbrugscenter, der startede i 1988 og i dag beskæftiger 100-150 mennesker. Genbrugsstrategien har tre faser. Når Siemens Nixdorf først får en PC tilbage, forsøger de at sælge den igen, evt. efter at have udbedret diverse fejl. Mange computere kan sælges til virksomheder, der har måtte udvide, men ikke har råd til at købe helt nye

maskiner. I de gamle østeuropæiske lande er der ligeledes gode muligheder, men alligevel er det kun ca. 20% af computerne, der kan sælges.

Siemens Nixdorf har regnet ud, at de er nødt til at tilbyde service på en computertype i 7 år, før ingen bruger den mere - men de producerer den kun i to år. Derfor går anden fase ud på at kannibalisere de computere, der kommer ind og bruge dem som reservedele, indtil der ikke længere er nogen, der har brug for dem.

Op her kommer den tredje, besværlige fase så ind: den totale adskillelse af samtlige maskiner, fra

de mindste notebooks til de største mainframes - og udvindelse af materialerne.

I alt behandlede man i 1993/1994 4497 tons kasseret computerudstyr - og 82% kunne genbruges.

I kasseringsfasen er det største problem, at man selv tidligere har tænkt meget lidt på miljøet. Der er anvendt utrolig mange forskellige plasticsammensætninger, og før man ved præcis hvad de indeholder, kan man ikke genbruge dem. Derfor er mange mennesker ansat til at analysere forskellige plasticdele, sortere dem og sende dem de rigtige steder hen. En stor del kan anvendes i Siemens Nixdorfs eget nye plasticgranulat, der er fuldstændig genbrugeligt, men mange tons må kasseres fuldstændig.

Kablerne behandles for sig. Avanceret elektrolyseudstyr kan adskille plasticbelægningen fra kobberledningerne. Kobberet sælges og plasten bliver analyseret og sorteret.

Skærmen er det største problem

Siemens Nixdorf fremstiller ikke selv deres skærme, men har hovedsageligt købt fra Philips og Toshiba. Problemet har imidlertid været, at disse producenter har været alt andet end villige til at fremstille skærme, der er nemme at skille ad - og som derfor er nemme at analysere. Samtidig har de anvendt meget forskellige selvlvsende belægninger, og tidligere har man blot punkteret skærmene og sendt dem forbrænding - med udledning af giftig fosfor og bly til følge. Begge metaller er desværre nødvendigt: bly beskytter mod stråling og fosfor sikrer det nødvendige lys i skærmen.

Siemens stiller i dag krav til deres leverandører, men har tidligere

Fra den velventilerede fabrikshal i Paderborn, Tyskland. Det gamle udstyr bliver kort rundt i fabrikken på samleband. Der grovsorteres i halvtreds bunke.

ikke gjort det. Derfor er skærmen dem, der i dag er sværest at genanvende. Det glas, der typisk anvendes til monitoren kan ikke omsmeltes til nyt glas, men kan til tider anvendes til en form for kunstmarmor o. lign. Blyet skal

dag af med sin gamle Siemens Nixdorf-notebook, koster det ca. 100 kroner - og har man en gammel mainframe stående, skal man slippe 80.000 kroner for at få lov til at være miljøbevidst. Hverken den tyske eller danske stat præmi-

genudvindes mens det fosforholdige materiale, der sidder på indersiden af skærmen er svært at få fat i uden brug af opløsningsmaterialer.

Det elektroniske affald er også svært at få fat i. Alle komponenter pilles af printpladerne, og et stort detektivarbejde sættes i gang: man kontakter de oprindelige producenter for at finde ud af, hvad komponenterne består af. Chips (elektroniske, ikke potatiske) samles i store bunker og sælges til USA, hvor de ofte bruges til konsoller. Processorer og RAM-chips sælges i pakkelsninger så man er sikker på, at kunderne ikke kan vælge de ældste fra.

De nøgne printplader splittes op i plastic og metaller, og metallerne gennemgår endnu en findeling. I 1 ton elektronisk affald er der således 300 gram guld, 80 gram paladium og 1 kg sølv - alt sammen sælges til raffinaderier. Plasticet analyseres og genbruges.

Meget plastic må imidlertid kasseres, og det kan ikke engang betale sig at udvinde den olie, det er lavet af: det kræver halvanden gang så meget energi, som man får ud af det.

Men kan det betale sig?

Selvom man kan anvende 82% af de samlede materialer, står det slet ikke i forhold til omkostningerne.

Det er meget dyrt at genanvende en PC i dag - og det er kunden, der får lov til at betale. Vil man i

erer den miljøbevidste politik og fabrikken i Paderborn løber kun lige nøjagtig rundt. Samtidig erkender man, at prispolitikken betyder, at man ikke får så mange computere ind, som man gerne ville.

Alligevel regner man med, at det er en god forretning. Arbejdet med de mange gamle computere har nemlig givet firmaet en stor viden om, hvordan man skal lave de nye, så de er nemmere at genanvende og billigere at producere. Vil man derfor kassere en øko-PC, kan man gøre det gratis. Samtidig forventer man, at man har et forspring, der bliver en nødvendighed: alting tyder på en stramning af produktansvarsloven, også i Danmark. Siemens Nixdorf betragter genbrugsapparatet som en investering, der kan betale sig på længere sigt.

Indtil videre fungerer ordningen kun i Tyskland, men Siemens Nixdorf forsøger at udbrede ordningen, så den kan dække hele i Europa. Produktchef for Siemens Nixdorf Danmark, Tom Gundtofte-Bruun efterlyser i bladet "Waste & Energy" et politisk incitament, der også kan tvinge andre producenter til at tage et ansvar, og diskussionen ligner i høj grad den, vi kender fra det økologiske landbrug. Men i sidste ende er det nødvendigt at ændre kundernes mentalitet så også de erkender deres del af ansvaret. Ellers er de gode intentioner umulige at realisere. ■

PC LYDKORT

Advanced Gravis Max CD3	kr. 1.695,-
Advanved Gravis 3,7	kr. 1.295,-
Sound Galaxy Basic 16	kr. 995,-
Sound Galaxy BX II	kr. 599,-

CD 32 tilbehør

SX-1 box	kr. 2.495,-
Modul til at forbinde Amiga med CD32	kr. 999,-
Joy Pad	kr. 249,-
Subwar 2050	kr. 399,-
Jungle Strike	kr. 349,-
Mega Race	ring pris!

PC mus

Kun kr. **99-**

CD ROM titler

Fra kr. **49⁹⁵**

JOYSTICK til Amiga Arcade

Kun kr. **249-**

Disketter

No Name 3½" DD	
10 stk. kr.	39.95
50 stk. kr.	175.-
100 stk. kr.	320.-

Segamaster-sæt

Incl. 4 spil og joypad Tilsluttet direkte til TV.

Komplet sæt KUN **899-**

Bliv medlem af vores Software Club og opnå 15% rabat på spil

VI MODTAGER DANKORT · EUROCARD · VISA · FINAX · POSTORDRE OVER HELE LANDET

OLSEN FOTO

Frederiksborggade 7 1360 København K (v/Nørreport Station Tlf. 33 12 34 40
Nørretorv 16 4100 Ringsted Tlf. 57 67 05 25

Læser Service nr. 5

XEROX EXTRA

THE DOCUMENT COMPANY
RANK XEROX

Dine data fortjener en plads på 1. klasse...

Xerox Disketter opfylder alle de krav man kan forvente af et topprodukt. Xerox Disketter er 100% fejlfri

og kan anvendes igen og igen uden datatab. Det behøver ikke at koste ekstra for den ultimative kvalitet.

Ring for nærmeste forhandler!

44 65 44 44

Læser Service nr. 6

PÅ SIGHTSEEING I ANTIKKEN

Microsoft har efterhånden spytet så mange CDROM-produkter ud, at det kan være svært at holde styr på dem - sikkert også for dem selv. Derfor har de grupperet deres udgivelser i serier, så de er nemmere at holde styr på. I denne artikel kigger vi på nr. 6 i Musikserien: Multimedia-Strauss, der her præsenterer tre af hans billedrigte. Desuden tester vi nr. 3 og 4 i Opdagelses-serien: Ancient Lands og Dangerous Creatures.

Strauss og Multimedia

CD'erne i musikserien bliver tydeligvis bedre og bedre! Efter den

Flirt med Afrodite, svøm med en haj eller forfør med Don Juan! Microsoft har tilføjet endnu en stribe CD'ere til deres store repertoire. Vi tester...

Af Christian Sparrevohn

formidable Stravinsky-skive er turen nu kommet til Richard Strauss og tre af hans musikalske digte (Don Juan, Død & Genopstandelse og Till Eulenspiegel), og det er musik-Ph.D'eren Russell Steinberg, der tager os med på en musikalsk rundtur i de tre stykker og Strauss' liv.

Der er ikke meget, man kan saven: En Pocket Guide sammenligner de tre stykker og giver mulighed for at høre enkelte passager af dem. A Close Reading gennemgår hvert af de smukke stykker på en sådan måde, at Steinberg kommenterer musikken, mens den spiller og gør rede for ledemotiv-

er, overgange, de enkelte instrumenters skiftende roller og de historier, tonedigtene forsøger at fortælle.

Det giver en formidabel forståelse af musikken, som det er svært at få på andre måder. Man kan til hver en tid stoppe op, lytte til en tidligere passage og sammenligne, før man går videre med gennemgangen. Musikken kommer naturligvis direkte ud af CD-afspilleren med en fremragende lyd-kvalitet til følge.

Derudover er der et glimrende afsnit, der forsøger at give eksempler på, hvordan harmonier, strukturer, tempi m.m. bruges i romanikken - alle svære ord er farvet orange, så man med et ekstra klik kan få dem forklaret.

Dernæst er der afsnit om Strauss' liv og musikalske udvikling, om hans inspirationskilder og hans karriere, generøst forsynet med lyd-eksempler på de ting, der bliver nævnt. Man kan finde afsnit om Strauss' evner som orkestrator, om tonedigtet som genre og om den indflydelse, Strauss har haft på moderne musik - f.eks. i spillefilm.

Traditionen tro er der også på Multimedia Strauss et lille spil, der i dette tilfælde ikke er særlig svært. I en række "vende-spil" skal man vende de felter, der gemmer den samme musikbid.

Der er kun få ting, man kan ærgre sig over med Multimedia Strauss. Den største er faktisk, at programmet ikke kan afspille musikken, mens man er i en anden applikation. Til det formål er man nødt til at have en separat software-afspiller for at nyde musikken.

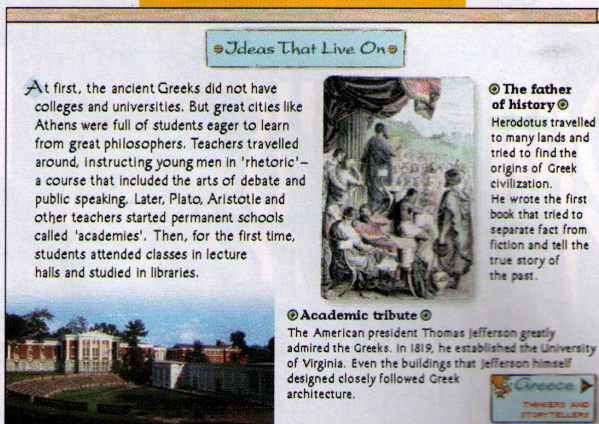
Men indvendingerne er få, og med den udvikling, Musik-serien har været igennem, kan jeg kun glæde mig til fremtidige udgivelser.

På besøg i antikken

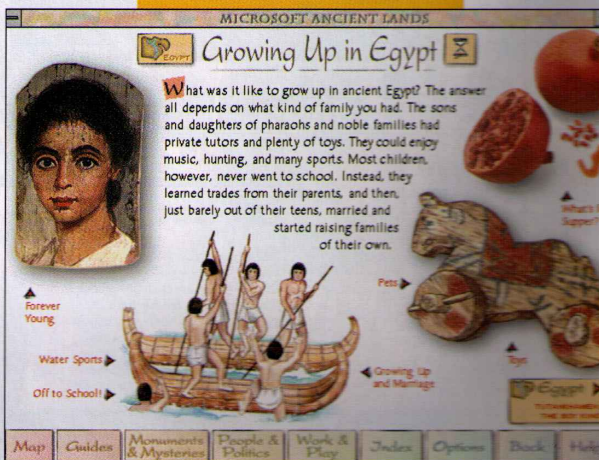
"Ancient Lands" var den titel, jeg umiddelbart ventede mig mest af - og som skuffede mig mest. Oplægget er ellers godt: En sight-seeing i antikkens tre største kulturer - den græske, den romerske og den egyptiske - med mulighed for at opleve deres kultur, historie, religion, leveformer m.m.

Det er måske netop de sidste to m'er, der er problemet. Ancient Lands gaber simpelthen over meget mere, end det kan fordøje. Resultatet virker temmeligt overfladisk.

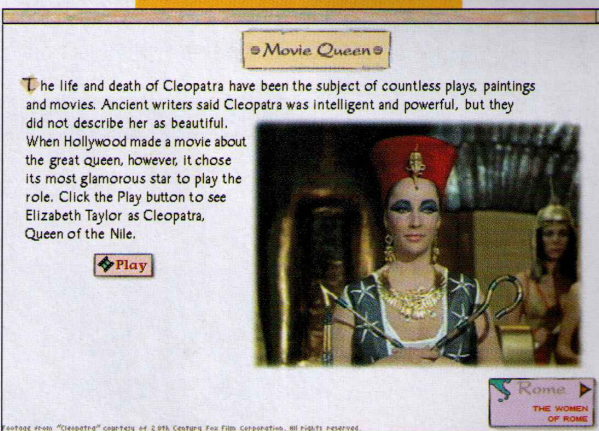
Brugerinterfacet appellerer ellers til nysgerrigheden. Først vælger man sit land, og derefter det område, man vil studere: Religion og

Ancient Lands: Programmet forsøger at lære os om kunst, kultur, historie, filosofi, hverdag, fest, religion...

Der er masser af gode farvebilleder og en del lyd - men teksten er utilstrækkelig

Var det virkelig hende, som de romerske mænd var helt vilde med?!

Mystik, Fest og Lege, Politik og Militær er blandt de mange muligheder. Derefter kommer man til en flot oversigtsskærm med masser af grafik, man kan klikke på, og dermed fordybe sig mere. F.eks. kan man gå fra Romerrigets undergang ned til barbarerne, finde hunerne og se en huners påklædning og udrustning, samt et par få linjer på skærmen og et par talte ord over højtaleren. Derfra er der så måske et link til noget helt andet, man så kan hoppe hen til Egypten og de mange forskellige nomadefolk, der levede der, eller måske endda se en lettere grynet film, der viser nutidens overbefolkede Egypten.

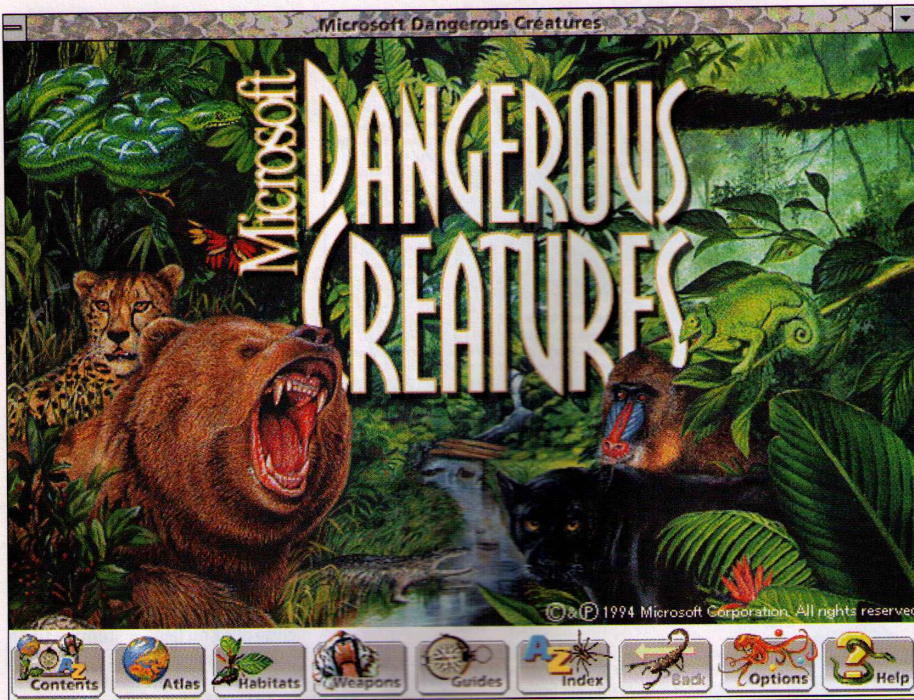
Tag på udflygt

Som det er normalt i Microsofts Explorer-serie, kan man komme på "guidet tur", hvor en mere eller mindre kendt person fra dengang eller nu lægger stemme til og fører en rundt mellem skærme. Disse kan man til hver en tid selv kan forlade, hvis man falder over noget, der er mere spændende og vende tilbage til, hvis man føler sig lost. Det er nu ganske underholdende at høre Hera fortælle om intrigerne mellem guderne eller at lægge øre til den egyptiske slavepige, der beretter om pyramiderne.

Det morsomste er nu turen til Olympien, hvor man kan høre de forskellige guder fortælle om deres glæder og sorger - og her er især Afrodite god, når hun spiller uskyldig og samtidig nærmest forsøger at forføre gennem skærmen! Taget de romerske og græske religioners (og deres tilbederes) temmelig udsvævende natur i betragtning virker Ancient Lands nu ganske puritansk.

Ancient Lands har imidlertid det problem, at det gaber over for meget. Tre kulturer, der var så avancerede, er ganske meget at ville dække med så lidt tekst, som der rent faktisk befinder sig i programmet, og man bliver hurtigt træt af de små gimmicks. Hvis man finder noget, man synes er virkelig spændende, er der kun ringe muligheder for at få det uddybet - her burde det være muligt at fremkalde f.eks. tekst fra Encarta eller i det mindste titlen fra bøger, hvor man kunne læse mere. I stedet er pladsen brugt til nogen temmelig primitive screensavers og bitmaps, man godt kunne være uden.

Det betyder samtidig, at målgruppen er svær at få øje på: programmet er klart henvendt til børn, men med mindre de har engelsk som modersmål, vil de

have svært ved at forstå al den tale, der er i programmet. Og for os andre er der ikke rigtig noget at komme efter.

Farlige dyr på computeren

Det er rart at hygge sig med sin computer, langt væk fra naturen. Det finder man ud af, når man har kastet et par blikke på Microsofts Dangerous Creatures, der minder en om, at der er mange måder at blive spist, stukket og kvalt på.

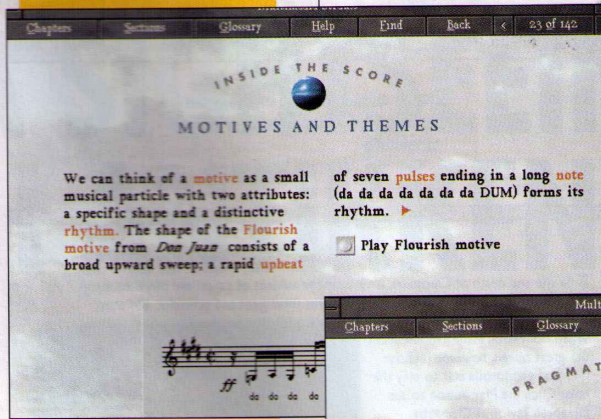
Der er flere måder at søge på i Dangerous Creatures: efter geografi, levested eller foretrukne våben (tænder, kløer eller gift), og man kan være temmelig sikker på at støde ind i noget, man ikke bryder sig om, hvadenten det er rotter, slanger eller edderkopper.

Opdelingen er meget den samme som i Ancient Lands, men den virker bedre. Ved hvert dyr kan man kalde mange informations-skærme frem, blandt andet en særdeles nyttig, hvor en ekspert fortæller hvor farligt dyret er og hvad man skal gøre, hvis man møder det. Det er f.eks. nyttigt at vide, at man ikke kan løbe hurtigere end en tiger og at man skal checke toiletsædet, hvis man sætter sig ned på et lokum i Australien.

Næsten alle dyrene er ledsaget med atmosfæriske lyde, og enkelte præsenteres i al deres gruppevækkende rædsel på små filmstrimler.

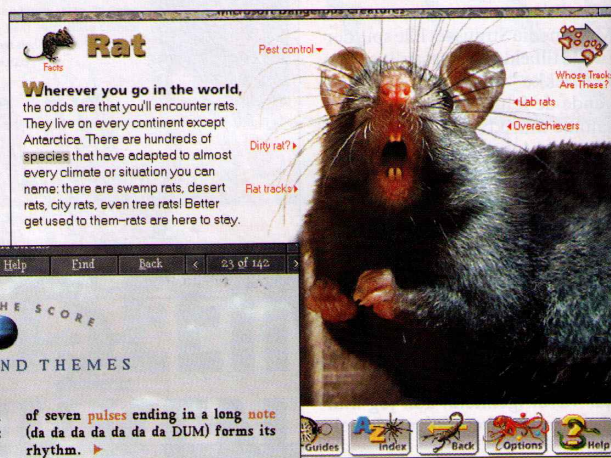
Der er et par hundrede dyr præsenteret, og blandt dem finder vi

Dangerous Creatures: Den veloplagte startskærm antyder programmets mangfoldighed. Vi beslutter os for at finde nogen klamme, giftige dyr...

Multimedia Strauss: Hvad denne CD mangler i grafisk udtryk, har den til gengæld på lydsiden og det musikpædagogiske område. Det er imponerende flot!

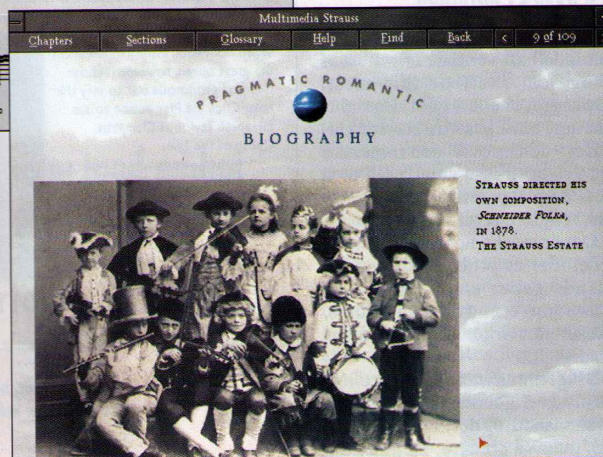
Multimedia Strauss: Et anderledes klassebillede. Programmet berører ganske enkelt alle facetter af komponisten.

store kattedyr, hajer, malariamyg og masser af kryb.

De faste ingredienser er der: en masse (humoristiske) guidede ture, screensavers og bitmaps, men Dangerous Creatures er langt mere afslappet end det prætentjose Ancient Lands og forsøger i højere grad at imponere brugeren end at skræmme og man mærker, hvor meget respekt de selv har for naturen. Man klikker gladeligt rundt mellem de forskellige dyr i flere timer for at nyde den veloplagte tekst og tale, der akkompagnerer de smukke billeder. Målgruppen er stadigvæk de yngste, men her er noget at hente for alle. Om ikke andet så endnu et par fobier, der kan ledsage dem, man allerede har.

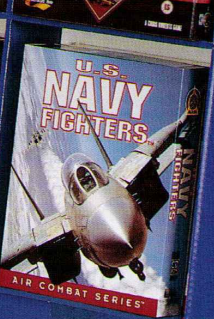
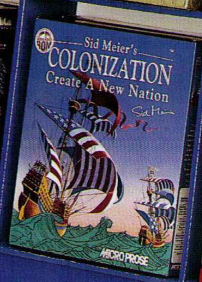
Dangerous Creatures: Vi har ikke mange farlige dyr i Danmark, men programmet advarer mod at kæle med levende rotter. Som om vi havde lyst...

TOP 10

COMPUTER
SPIL

DISKETTE
CD-ROM

10 COMPUTERSPIEL, DU VIL ELSKE AT EJE...

Hold dig ajour med det hotteste af det hotte indenfor computerspil – tjek den nye **TOP 10** og vær først med det nyeste!

De førende anmeldere har udtalt sig – og de var enige:

TOP 10 viser de fedeste CD-ROM og PC 3 1/2" spil, du kan opdrive...

KØB I DAG OG VIND I MORGEN!

Ring 8621 3777 og få anvist nærmeste forhandler
Der er altid en **SOFT XPRESS**

Læser Service nr. 7

VIND FOR OVER

Privat Computers store forårs-konkurrence er i fuld gang, og her får du så de sidste tre spørgsmål - skal DU vinde for kr. 80.000?

1 6 firmaer har sørget for, at der er et væld af spændende præmier du kan vinde - lige fra bøger, over software og til hardware af fineste slags.

Hvad du kan vinde, kan ses i præmie-boksen, hvor samtlige præmier er opstillet, samt fra hvilket firma de kommer fra.

Konkurrencen startede i sidste måned, og du skal have været med fra starten for at kunne vinde. Har du ikke nr. 2/95 kan det efterbe-

stilles på tlf.: 33 91 28 33

I dette nummer får du de så de sidste spørgsmål (kupon nr. 2).

Når du har udfyldt kuponen, sender du den SAMMEN med kupon 1 fra sidste måned, ind til Privat Computer i en lukket kuvert (se adressen på kuponen): **BEGGE** kuponer skal sendes ind **SAMLET**.

Og selvom vi ved at mange vil ærgre sig gule og blå over at skulle klippe i bladet, er det desværre

et krav i denne konkurrence: vi accepterer KUN originale kuponer!

Hvis du kigger i præmie-oversigten vil du se, at firmaet RAM-SOFT sponsorer 7 produkter - hvad du ikke kan se er, at de tilhører en FÆLLES præmie, hvilket vil sige at hvis du vinder præmien fra RAM-SOFT, ja så vinder du automatisk alle 7 produkter på een gang.

Flere har ringet ind og spurgt, om vi med "Phi" mener "Pi" (eller

var det omvendt?) Vi mener det samme! Altså: "Phi"/"Pi" = forholdet mellem en cirkels periferi og diameter.

Firmaer til alle

Følgende firmaer har velvilligt stillet præmier til rådighed: Svanholm, IBM, Forlaget Globe, RAM-SOFT, Microsoft, Soft Xpress, CD-ROM SHOP, BMP-Data Group, Creative Labs, Data Palle, Euro Power Pack, Denni-Tech, Lexmark, Teknisk Forlag og Banzhaff Datamedier.

Tilbage er der kun at sige: held og lykke!

KR. 80.000!

DEL 2

Sådan deltager du:

Send de 2 kuponer til:

Privat Computer
St. Kongensgade 72
1264 København
Mærk kuverten "Forår"
**VIGTIGT: DE TO KUPO-
NER SKAL VÆRE ORIGI-
NALE, OG SKAL INDSEN-
DES SAMLET TIL
REDAKTIONEN, SENEST
D. 1. APRIL 1995.**
Kun fuldstændigt udfyldte
kuponer accepteres. Ansatte
ved Privat Computer, eller
ved de sponsorerende firmaer
kan ikke deltage.

PRIVAT COMPUTERS FORÅRSKONKURRENCE -KUPON NR. 2

PC 3/95

Udfyld kupon 2 nu, klip den ud og send den SAM-
LET med KUPON 1 fra sidste måned i en lukket
kuvert!

FOTOKOPIER ACCEPTERES IKKE!
Denne kupon tilhører:

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./by: _____

Computerudstyr: _____

Alder: _____

Spørgsmål nr. 1: I hvor mange måneder er der 28
dage?
SVAR: _____

Spørgsmål nr. 2: Hvor mange kvadratmeter er 1
tønde land?
SVAR: _____

Spørgsmål nr. 3: Hvilke farver er der i det italienske
flag?
SVAR: _____

VIND

Det var da ikke så slemt, vel? Har du specielle spørgsmål ang.
konkurrencen eller opgaverne er du velkommen til at ringe til
Privat Computer på tlf.: 33 91 28 33. Spørg efter redaktionen ved

Dette kan du vinde:

FRA	PRÆMIE(R)	ANTAL	VÆRDI KR.
Svanholm	CleanSweep	1	625
Svanholm	WinCheckIt	1	687,50
Svanholm	Qemm7,5	1	1.000
Microsoft	Encarta'94	10	9.995
Microsoft	Cinemania '94	10	4.990
Forlaget Globe	WP6.0 illust.håndbog	2	596
Forlaget Globe	Access2-trin-for-trin	2	196
Forlaget Globe	Excel5 illus. håndbog	2	196
Forlaget Globe	CorelDraw4 illu.håndbog	2	376
RAM-SOFT	2xSpeed CDROM drev	1	999
RAM-SOFT	Aces of the Deep-PCCD	1	395
RAM-SOFT	B17 Flying Fortr. PCCD	1	395
RAM-SOFT	Dragonsphere-CD	1	395
RAM-SOFT	Masters of Magic-PCCD	1	449
RAM-SOFT	Sink or Swim-PCCD	1	298
RAM-SOFT	Sndblaster16 MultiCD	1	1.295
IBM	OS/2 Warp	25	24.875
LEXMARK	WinWriter 200-printer	1	4.995
LEXMARK	Exectec Printer	1	2.995
CREATIVE LABS	Soundblaster SCSI-2	1	1.700
CREATIVE LABS	Soundblaster 16 Value	1	995
EUROPOWERPACK	Operation Combat-PC	3	894
EUROPOWERPACK	Star Crusade-PC	3	894
EUROPOWERPACK	World Cup All-Amiga	3	525
EUROPOWERPACK	Classic Board G.-Amiga	3	594
EUROPOWERPACK	J. Nicklaus Com-PCCD	3	894
EUROPOWERPACK	Quarantine-PCCD	3	894
TEKNISK FORLAG	Hjælp.jeg har fået PC	25	2.450
TEKNISK FORLAG	Amiga Billedguide	10	2.580
TEKNISK FORLAG	Advent.spil2-Emerg.Kit	10	1.380
DENNITECH	Monty Pyth. Total Waste	3	1.497
DENNITECH	Monty Pyhon Desktop	3	1.197

FRA

DENNITECH
DENNITECH
BMP-DATA GROUP
BMP-DATA GROUP
CD-ROM SHOP
CD-ROM SHOP
CD-ROM SHOP
CD-ROM SHOP
SOFT XPRESS
SOFT XPRESS
SOFT XPRESS
SOFT XPRESS
DATA PALLE
BANZHAF

PRÆMIE(R)

Tuneland
Rise of the Robots-PCCD
Logic 3 Tornado-PCJOYST
Logic Sp.mouseII-PCJOY
Shareware Overload Trio
Rebel Assault
Kings Quest 6
ULTIMATE SW GAMES #1
Super Warrior-PCJOY
Soundstar-anlæg
Diamantseriespil 3,5"
CD-ROM SPIL
Multimedia Kickoff PCCD
DIV. CD COMP. PCCD

ANTAL VÆRDI KR.

3 1.197
1 1.497
3 597
3 387
1 199
1 349
1 199
10 990
3 597
1 599
3 897
3 1.197
10 1.950
6 774

HIGH-LINE DATA

HLD 486/50, 2 MB	KR. 5.195,00
HLD 486/40, 4 MB	KR. 6.195,00
HLD 486/66, 4 MB	KR. 6.595,00
HLD 486/100, 4 MB	KR. 8.295,00
HLD 586/60, 8 MB	KR. 10.595,00
HLD 586/90, 8 MB	KR. 12.795,00

420 MB HARDDISK	KR. 1.395,00
540 MB HARDDISK	KR. 1.795,00
730 MB HARDDISK	KR. 2.195,00
1275 MB HARDDISK	KR. 4.395,00
14" GREEN MONITOR	KR. 1.495,00
15" LR/NI MONITOR	KR. 2.495,00
17" LR/NI MONITOR	KR. 4.995,00
20" LR/NI MONITOR	KR. 11.795,00
FAXMODEM 24/96	KR. 295,00
FAXMODEM 14400	KR. 895,00
FAXMODEM 28800	KR. 1.295,00

FÆLLES CONFIGURATION:

420 MB ENH. HARDISK, 3,5" DISK DREV,
SVGA GRAFIKKORT, MINITOWER, KEYBOARD

100 STK HD 1,44 MB DISK	KR. 249,95
10 STK 250 MB TAPE	KR. 845,00

CD-ROM 2,5"SPEED	KR. 1.195,00
CD-ROM 4"SPEED	KR. 1.795,00
16 BIT LYDKORT	KR. 545,00
16 BIT VE LYDKORT	KR. 875,00
16 BIT WE32 LYDKORT	KR. 2.195,00
80 WATT HØJTALERE	KR. 445,00
PRINTER MATRIX	KR. 1.365,00
PRINTER INK-JET	KR. 1.545,00
PRINTER LASER	KR. 3.875,00
MUS	KR. 79,00
TAPESTREAMER 250 MB	KR. 1.095,00

POUL PAGHSGADE, 9000 AALBORG

TLF. 0045 9816 2199
ALLE UGENS DAGE KL. 10-22

AmiPD

Denne måned kigger vi på en værktøjsdisk, der indeholder alt hvad hjertet kan begære!

Af Anders Christensen

Er du bare led og ked af hele tiden at skulle bruge skærm lange kommandoer i AmigaDOS bare for at opnå en lille prut af et resultat, så behøver du en DOS manager. De fleste kender Directory-Opus og Diskmaster II - to kommercielle programmer af slagen, men der findes faktisk alternativer. DirWork er skabt af Chris Hames, og med programmet kan du kopiere, slette og se filer så let som ingenting. DirWork har et hav af kommandoer.

Princippet er det samme som i de kommercielle programmer. Du har to vinduer, der hver repræsenterer et directory (kilde og destination), hvorfra du kan udføre en lang række funktioner. Et særligt genialt træk er at DirWork gemmer indholdet af directories i hukommelsen, således listningen kommer omgående næste gang man hopper til samme directory.

Det der gør DirWork virkelig professionelt er muligheden for at

oprette egne kommandoer, ændre brugerfladen og i det hele taget påvirke programmet til ens egne behov. Således kan du oprette knapper i brugerfladen, der aktiverer eksterne programmer på samme disk. Et virkelig godt program, som giver sine kommercielle konkurrenter kamp til strengen.

Skab naturlige landskaber (60)

Scene Generator kan skabe naturlige landskabsbilleder vha. fraktalberegninger. Denne avancerede teknik giver nogle utrolige resultater. Det eneste du behøver er at give computeren et tal, og straks kan du se et prøvebillede af det endelige resultat. Selvfølgelig kan man aldrig vide hvordan "landskabet" ser ud på forhånd, så det er bare om at fodre computeren med tal indtil den ram-

mer en scene der passer. Du kan desuden definere fra hvilken side lyset skal falde, om der skal sne på bjergtoppe, osv. Når du er færdig med din scene, kan du gemme den som IFF billede på disk og derefter importere den ind i et tegneprogram.

Boot Intro Construction Set (60)

Du har sikkert set en demo eller et spil, hvor det første billede dukker frem få sekunder efter disketten er sat i drevet.

Denne teknik opnås ved at ændre diskettens boot-block eller med andre ord spor 0 på disketten. Boot Intro Construction Set (BICS) kan måske ikke gøre helt det samme, men programmet kan skrive fire linjer tekst på skærmen og scrolle en linje i bunden af skærmen. På den måde kan du præsentere dine disketter på en flot

måde, så ingen er i tvivl om hvem de tilhører.

Virus Checker (60)

Som navnet antyder er dette program en Virus Checker af boot-block typen. Programmet ligger simpelthen i baggrunden, og når du sætter en diskette i et af drevene, checkes den automatisk ved at Virus Checker kigger på boot-blocken. Sagen er nemlig den, at det er her mange vira ynder at opbevare sig når en diskette er inficeret. Du skal dog tage dig i agt for hvilke disketter du checker. Spil, demoer eller disketter, der starter med Boot Intro Construction Set, vil have en anden boot-block end den normale DOS block. Det er altid rart at vide man har en Virus Checker til at ligge i baggrunden og checke de disketter, der kommer ind i systemet - man føler sig simpelthen langt trygtere...

FAKTA:

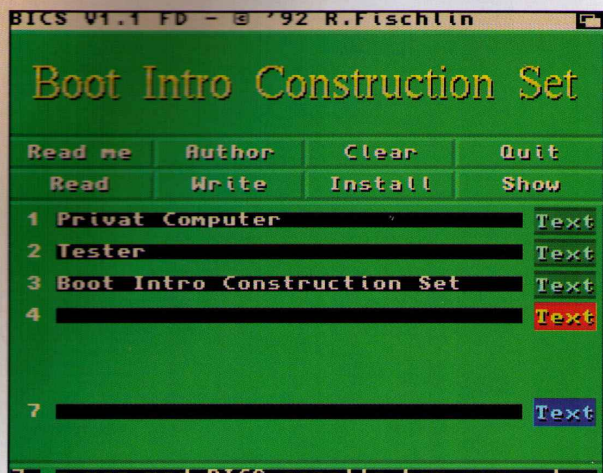
Euro Power Pack Amiga pakke nr. 60
DirWork, Scene Generator, Boot Intro Construction Set, Virus Checker
Euro Power Pack, tlf.: 98204122 for nærmeste forhandler

Instn	Print	Search	LZ	A	NewZP	CpyAs	Info	Info	DskOp	NewZP	Comnd	NewSh	Adicn	Sleep
EScPt	Prote	PlayS	MakDi	HxTyp	Delet	Move	Move	Delet	HxTyp	MakDi	PlayS	Prote	VHK	
PatSe	Run	Show	Edit	Type	Renam	Copy	Copy	Renam	Type	Edit	Show	Run	PatSe	
WORK:	SYS:	CD0:	DH0:	DF1:	DF0:	RAM:	RAM:	DF0:	DF1:	DH0:	CD0:	SYS:	WORK:	
[et/Backgrounds/Reklamer] [Al] [No] [CD] << >> [CD] [No] [Al] [AF2:]														
GHus						94852								
Godthåbag						42394								
Godthåbag.info						468								
GugEL						107428								
GugEL.info						468								
Hairtop						68364								
Wolmskole						44304								
Hydro						64198								
IdeEL						107618								
Joni						370854								
Joni.info						468								
KK						112154								
Klipgård						12918								
Klipgård.info						748								
Klipoteket						227144								
Work 144242176 Bytes Free EPPN68 (HProtected) 43920 Bytes Fr														

DirWork af Chris Hames er en af de bedste PD DOS managers. Bemærk de to vinduer, der hver viser indholdet af et directory.

Her er den samme scene i Scene Generator vist som preview og som færdigt resultat. Programmet genererer landskaberne ud fra fraktalberegninger.

Giv dine disketter et personligt præg med Boot Intro Construction Set. Her er programmet hvor teksterne redigeres, for de bliver lagt ned i boot-blocken.

EURO POWER PACK

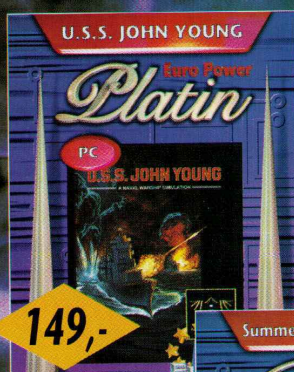
PLATIN

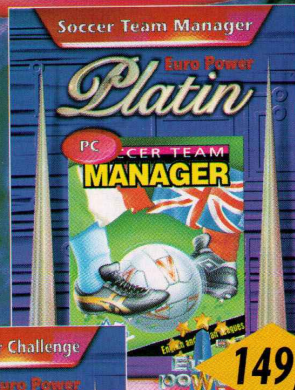
298,-

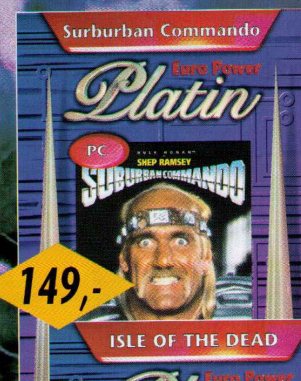
298,-

149,-

149,-

149,-

298,-

298,-

149,-

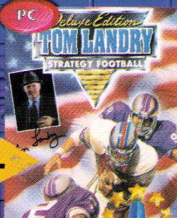

268,-

Tom Landry Strategy Football

Euro Power
Platin

PC

175,-

Peter Schmeichel Presents

Euro Power
Platin

PC

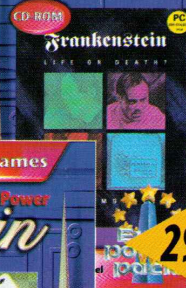

149,-

FRANKENSTEIN

Euro Power
Platin

CD-ROM

298,-

Airlines

Euro Power
Platin

PC

149,-

Naughty One's

Euro Power
Platin

AMIGA

149,-

Classic Board Games

Euro Power
Platin

AMIGA

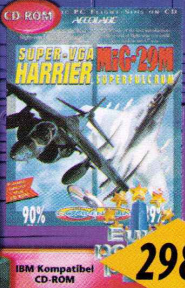

175,-

HARRIER • MIG 29M

Euro Power
Platin

CD-ROM

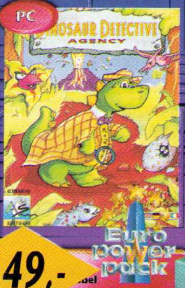

298,-

Dinosaur Detective Agency

Euro Power
Platin

PC

149,-

STARCONTROL 1 og II

Euro Power
Platin

CD-ROM

298,-

COMBAT 2

Euro Power
Platin

PC

175,-

EURO
power
pack®

Scandiaviens forende softwarehus

NYE BØGER

Privat Computer har taget et kig på tre nye computer-bøger.

Af Lars Jørgen Helbo

Dos Batch-programmering.

En batch-fil er en tekstfil med DOS-kommandoer, som udføres automatisk en efter en. Det er en meget enkel form for programstyring; men hvis man behersker den, er den også meget effektiv. Denne bog er en lærebog i skriv-

kommer godt rundt i alle hjørnerne af emnet. F.eks. er der en udførlig behandling af emner som sløjfer og parametre i batch-filer.

På forsiden står, at bogen er skrevet til MS-DOS 6.2; men det skal man ikke tage alt for højtideligt. Efter min mening kan den bruges uanset, hvilket styresystem

meget forlangt af en bog, der oprindeligt er udkommet hos Microsoft Press.

Alt i alt er det en bog, som skal have min varmeste anbefaling. Det gælder også, hvis du arbejder med grafiske brugeroverflader som Windows eller Warp. Forudsætningen for disse overflader er nemlig en masse processer, som kører automatisk i baggrunden, og hvis man vil have indflydelse på dem, så er batch-filer et vigtigt hjælpemiddel.

Kris Jamsa:
DOS Batch-Programmering
Teknisk Forlag
253 sider

"Microsoft Windows Overblik"

Undertitlen til denne bog lyder: Den hurtigste og letteste måde at lære Windows 3.1 på. Det vil jeg

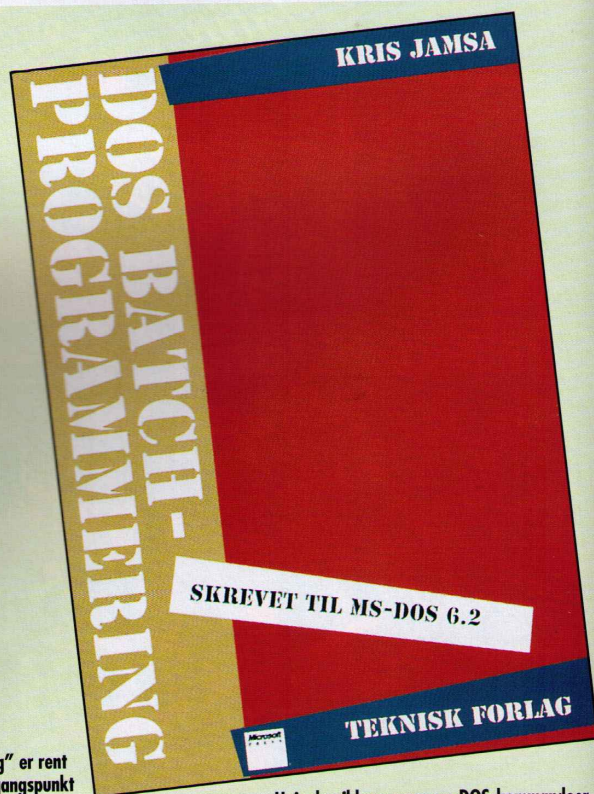
som bogen her er beregnet til. Det kaldes vist en problemorienteret opslagsbog. Hvis du f.eks. har købt en ny printer, og ikke kan huske, hvordan den installeres under Windows, så kan du uden tvivl finde forklaringen i den originale Windows-manual. Det tager sikkert kun et par timer.

Men du kan også bruge denne bog. Slå op i stikordsregisteret under Printer. Her henvises til side 68-69. På denne dobbeltside ser du til venstre billeder af alle de menuer og dialogbokse, som du skal bruge. På højre side forklares de forskellige knapper kort og præcist. Efter få minutter er problemet løst.

Selvfølgelig har sådan en bog også sin begrænsning. Det er trods alt begrænset, hvor meget man kan samle på 115 sider, når halvdelen er illustrationer; men bogen besvarer ihvertfald en stor del af de spørgsmål, som opstår i det dag-

"Den lille PC-ordbog" er rent dansk, og tager udgangspunkt i danske fagudtryk.

Hvis du vil lære mere om DOS-kommandoer, er denne bog både for begyndere og øvede.

ning af sådanne batch-filer. Bogen starter helt fra bunden og kræver derfor ikke noget videre kendskab til DOS. Det er godt, for som forfatteren skriver, er det jo de færreste brugere, der behersker mere end 5 eller 6 DOS-kommandoer. På den anden side er det også en bog for erfarne DOS-brugere. Den

man bruger på sin PC. De, der stadig sidder med DOS 3.x, finder f.eks. en gennemgang af Edlin, og der er et særligt kapitel om Batch-filer under Windows. Det eneste man søger forgæves er noget specielt om de to nyeste styresystemer: Novell-DOS 7.0 og OS/2 Warp; men det er måske også for

sådan set godt tro på; men man kunne også kalde den: Bogen for dem, der ikke gider læse bøger. Jeg hører selv til denne gruppe. Når jeg får et nyt program, går jeg straks igang med installationen, og manualen kommer først frem, når der absolut ikke er anden udvej. Det er den "arbejdsmetode",

lige arbejde foran ruderne. Det er alle de svar, man måske egentlig godt kender, men som man bare ikke lige kan huske.

Hvis du ligesom undertegnede har tendens til en håbløst intuitiv arbejdsform, og hvis det alligevel skal gå hurtigt, så er denne bog med sikkerhed pengene

værd.
David D. Nesbitt
Microsoft Windows Overblik
Teknisk Forlag
115 sider

"Den lille PC-ordbog"

Her er en bog, som ved første øjekast virker yderst beskednen. Der er intet, der trænger sig på. Det gælder både størrelsen, typografien og ikke mindst undertitlen for de knapt så garvede. Men det skal du bare ikke lade dig snyde af. Det er nemlig en virkelig god bog.

Måske læste du min omtale af EDB-ord for dosmere i PrC nr. 10. Hvis du dengang spurgte dig selv, hvilken PC-ordbog, du så skulle købe istedet, så er svaret her. Den lille PC-ordbog har nemlig alt det jeg dengang savnede.

Bogen indeholder et utal af krydshenvisninger til andre ord.

F.eks. finder man her en artikel under ordet Motherboard; men der henvisninger til denne artikel under både Mainbord, Bundkort og System-printplade. Den slags henvisninger fylder ikke alverden; men når man leder efter et bestemt begreb, udgør de en uvurderlig hjælp. Det drejer sig ikke om, hvilket af de fire ord, der er det "rigtige"; men hvis alle læsere, skal kunne finde forklaringen, så skal alle fire ord med, og det er de her.

Man kan så spørge, hvorfor alting tilsyneladende er lykkedes i denne bog. Jeg tror forklaringen er ganske enkel: Bogen er skrevet på dansk, den er ikke oversat fra engelsk. Det er normalt ikke så vigtigt; men fænomenet med de to sæt fagudtryk, der lever side om side i bedste velgående, er nu engang ukendt i U.S.A., og derfor bør PC-ordbøger skrives på dansk i Danmark sådan som denne her.

Denne bog skal ikke læses på een gang, men er fortræffelig som opslagsbog.

Det betyder, at man altid kan komme videre, hvis man ikke finder det helt rigtige i første forsøg. Ved mange ord finder man også det tilsvarende engelske henholdsvis danske ord i parantes. Det er virkelig en god ide.

Endelig indeholder bogen simpelthen flere af de væsentlige ord.

Til gengæld er forklaringerne i Den lille PC-ordbog måske ikke så grinatige; men hvis man villæse noget sjovt, kan man jo købe et Asterix-album.

Fritz Østergaard
Den lille PC-ordbog
Borgen Data
136 sider

MÅNEDENS HELDIGE ABONNENTER!

I Privat Computers månedlige præmie-udtrækning blandt års-abonnenterne har vi nu fundet 6 meget heldige vindere - Tænk hvis DU vandt...

De kvikke har nok opdaget, at vi ikke skrev om månedens abonnements-vindere i sidste nummer - derfor offentliggør vi nu vinderne på de tre i sidste måned, og de tre i denne måned, ialt 6 vindere! Se straks om du er blandt!

Og det er du hvis...

- Dit navn er Lars E. Hansen i Roskilde, eller Per Sylvester Olsen i Børkop!

Begge har nemlig vundet et gavekort på kr. 5.000, bare ved at være 1/1-årsabonnent! For at tage Lars Hansen først, så er han 28 år og uddannet som EDB-assistent. På arbejdet drejer det sig mest om mainframes og PC'er, men når Lars kommer hjem, står der en Amiga 2000 og venter. Lars har endnu ikke besluttet sig for, hvad gavekortet skal bruges til, men et større PC-kort og et accelerator-kort står højt på ønskeseddel.

Udover interessen for computere dyrker Lars også fodbold, badminton og "der bliver også cyklet nogle kilometer," afslører Lars E. Hansen. Gavekortet skal gå til Super-Trade - tillykke til Lars!

Vinder nr. 2

- Hedder som tidligere skrevet Per Sylvester Olsen, og lige som mange andre vindere var hans første reaktion i telefonen, da han fik overrakt den glade nyhed: "Nej, er det løgn eller hva'?"...

Per er 20 år, bor i Børkop mellem Fredericia og Vejle. I øjeblikket går han på en special-skole på Lolland-Falster for cykelryttere, for det er præcis hvad Per er: cykel-rytter. Som sådan har Per været medlem af Vejle Cykelklub i 3 år - og der bliver trænet hver dag, når Per kommer hjem fra skolen. Der er ellers cykling nok i special-skolen, hvor Per dog også lærer at reparere cykler og får massage.

Hjemme på værelset står der tre computere: en CBM 64, en Amiga og en PC - dvs. det er kun PC'en der står fremme, "resten har jeg sat ind i et skab," griner Per.

PC'en bliver brugt til alt, lige fra tekstbehandling til spil, hvor et af de mest foretrukne hedder Pinball Illusions, og som er et uhyre populært flipper-spil.

Gavekortet mener Per skal gå til et CD-ROM drev, et bedre lyd-kort og måske et par joysticks - blandt andet.. Selv gavekortet har Per valgt skal gå til Witeq Data.

Sådan fordeler præmierne sig i denne måned:

1. præmien, et gavekort på kr. 5000: Lars E. Hansen, Højvangsvej 21, Gøderup, 4000 Roskilde, samt Per Sylvester Olsen, Nørrelyst 7, 7080 Børkop
2. og 3. præmien, kr. 1000 kontant: Rene Gyldenvang, Kingosvej 56, 4500 Nykøbing SJ, Lars Lunddahl Hansen, Vejrupvænge 13, 5491 Blommenlyst, Barke Dalslet, Hundshøjvej 1, 3660 Stenløse samt Svend Hansen, Elleholmen 5, 2680 Solrød Strand

(Vinderne får direkte besked - gaverne kan ikke ombyttes)

gameplay

Alone in the dark	34
Dark Sun	36
Little Big Adventure	37
Wing Commander III	38

The Psychorton	40
Dawn Patrol	41
Retribution	42
Rise of the Robots	43

Alone in the Dark III

Udgiver: Infogrames

Kræver: 386-33, 4 MB RAM, 35 MB HD, CDROM,

lydkort, SVGA

Understøtter: Soundblaster + komp.

Set hos ESCape (31-396366) til 449,-

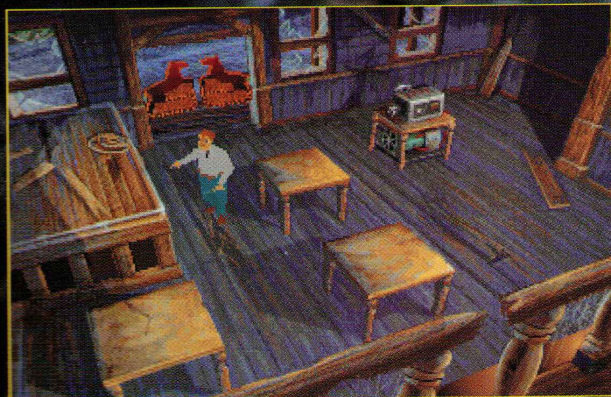
Man må sige, at han kommer ud for lidt af hvert, den gode Edward Carnby. I det første spil fandt han sig selv i et gammelt spøgelseshus med

alskens mørkets skabninger, et monster i kælderen og helvedes-rekruterende dødsfælder. I Alone in the Dark II pudsede han sin Tommy-gun af og begav sig ud på

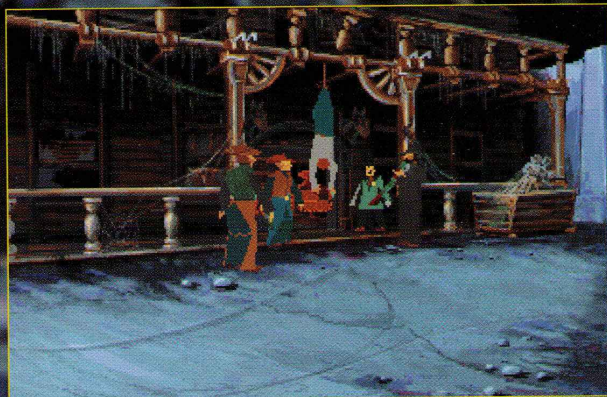
et togt, der skulle føre til den lille Graces befrielse fra spøgelses-sørøveren One-Eyed Jack. Intet under at han har et lidt særligt ry hos sine venner.

Og det er da netop en af vennerne, der nu har brug for hans hjælp. En spøgelsesby (der var den igen!) i det gamle amerikanske West er blevet brugt til en række filmindspilninger, men nu er der

for alvor opstået problemer. Hestene omkring Slaughter Gulch er blevet vanvittige, og Emily Hartwood (arvingen til huset Derceto i det første spil) er bortført. Edward tilbyder naturligvis gladeligt sin hjælp og vi, der har spillet de tidligere AITD-spillader ham gøre det. Alone in the Dark III med undertitlen "A Fistful of Horrors" fortsætter, hvor de andre spil slap.

CDROM: Edward er netop trukket ind i saloonen. Han styres med cursor-tasterne og bevæger sig meget forsigtigt...

CDROM: Landsbyens afdøde befolkning har netop sikret sig, at Edward bliver en af deres.

CDROM: I en fængselscelle har Edward fundet en gammel fange, der ikke har drukket i mange år. Tilfældigvis har Edward en flaske træsprit ved hånden.

CDROM: Edward træder langsomt tilbage i rummet - modstanderen er både større og stærkere end ham

CDROM: Oversigtskærmen, der kaldes frem med et let tryk på return. Her kan Edward se de ting, han har, vælge sine kommandoer og holde styr på, hvor meget liv han har tilbage.

CDROM: Edward er kommet i dårligt selskab, og Elwood-brødrene er klar til at gøre det af med ham

Indianerens forbandelse

Hvad Carnby ikke ved er, at Slaughter Gulch blev grundlagt 50 år før disse begivenheder af Jed-diah Stone, en nådesløs mand, der fravristede Navajo-indianerne deres begravelsesplads - og på grund af disse forbrydelser, er han blevet idømt et evigt liv på jorden som udød.

Carnby selv når akkurat at komme ind i byen, før broen bag ham bliver sprængt bort. Nu må han finde og redde Emily eller lide samme skæbne som alle de cowboys, der allerede er døde.

Edward er en mand af tre dimensioner og adskillige vektorer. Han bevæger sig rundt i todimensionelle landskaber, og alt efter hvor han befinder sig, bliver der zoomet ind og ud på ham, som om der var forskellige kameraer i de rum, han går rundt i. Det giver spillet et meget filmisk præg og gør det meget anderledes end andre spil. Edward bevæger sig mere glidende end i de foregående spil - 94 frames i sekundet er ikke til at kimes af, og det kan de 60 andre ani-

merede skabninger i spillet også prale af.

Mange af dem skal bekæmpes med knyttede næver eller skud, og som noget helt nyt kan man i starten af hvert afsnit bestemme sværhedsgraden - hvor svære uhyrerne skal være at bekæmpe. På den måde trækker man mange af de adventurespillere til, der ellers fandt toeren for actionpræget.

Der er mange problemer, der skal løses i Alone in the Dark III, og de er bedre end i toeren. Det mærkes ikke mindst i, at Open/Search-kommandoen er kommet tilbage, og nu supplerer Push og Fight. Desuden har hver ting, man samler op, særlige kommandoer tilknyttet.

Det er U-hyggeagt

Skærmen er ikke skæmmet af en kommandoblok - den kan kaldes frem, hvis man har brug for den. Det vigtigste er nemlig, at stemningen får lov til at vokse sig så tyk som muligt, og det har den rig mulighed for. Musikken virker

ikke særlig computeragtig - den afspilles direkte af CD-drevet og er af lige så god kvalitet som den, vi fandt i CD-udgaverne af de foregående spil. Samtidig er der føjet mange små gimmicks til 3'eren, der gør Carnbys korte liv mere skræmmende - der er flere flashbacks og henvisninger til de to foregående spil og en enkel gang afgår Carnby rent faktisk ved døden - men kommer igen, let forandret.

Grafikken og interfacet virker måske noget gammeldags og forældet i dag, men atmosfæren er mindst lige så god som i mange af nutidens mere avancerede CD-titler.

Der er mange timers spil i AITD3 - og det virker umiddelbart sværere end de foregående. Lidt for mange steder dør man tilsyneladende uden grund, men det betyder ikke så meget - det giver det ønskede chok og gør spilleren endnu mere opmærksom på selv de detaljer i de skumle opgivelser.

AITD3 er desværre det sidste Alone in the Dark-spil, vi får at se. Vi kan kun håbe på, at program-

mørholdet stadigvæk vil bruge deres evner til at skræmme livet af os.

Christian L. Sparrevohn

CDROM

+ En tre'er, der bygger videre på de gamle - samme velkendte grafik og interface, men med mange små forbedringer. Formidabel stemning, ikke mindst på grund af lyden

■ Virker en lille smule gammeldags

= 93%

Dark Sun - Wake of the Ravager

Udgiver: SSI

Kræver: 386/33, 4 mb RAM, 25 mb HD

Anbefales: 486/50

Understøtter: Ad Lib, Sound Blaster, General Midi, PAS,

Gravis Ultrasound

FÅS OGSÅ I CD-ROM UDGAVE

Set hos Escape (31-396366) til 449,-

Athas var en gang en frodig planet med grønne skove og azurblå oceaner. Solen er desværre godt på vej til at få en nervøs nova, og Athas er nu en hærget, goldørkenplanet, skændet og misrøgtet af afsindige "defiler" magikere (besudlere) i deres jagt på magt og rigdom.

Tyr var en mægtig by på Athas med den sædvanlige gale og ærkeonde troldmand Kalak som konge. Kalak er myrdet, med ham røg magien og byen er nu halvt opløst

sudlende troldmænd er det ydmyge mål for de fire helte. Handlingen er traditionelt op-bygget. Et stort løg, som spillerne skræller lag for lag af, mens det bliver tydeligere og tydeligere hvad der skal gøres. Kædet sammen af en masse underplots, som skubber de fire helte ud i det ene blodbad efter det andet, mens de skraber dynge af skatte sammen og optjener "experience points". De mest værdifulde skatte er (som altid i rollespil) magiske våben med plusser

PC: Alle samtaler er bygget op efter fastsatte replikker à la Day Of The Tentacle. Gruppelederens "stats" har indflydelse på samtaleforløb. Folk er f.eks. villigere til at afsløre mere overfor den charmerende elver end kakelakken.

i kaos. De tidligere hofsnoge og mager-aristokrater klamrer sig til magtapparatet. For at få deres magt tilbage er de ved at sælge Tyr til dragen fra Ur-Draxa og dens lakaj, Lord Warrior. Intriger, forræderi og storpolitik.

Sort Sol

Dark Sun er TSRs nyeste eventyrverden til deres AD&D rollespil, og ligeså SSI's seneste udspil på deres AD&D licens. At rede Tyr fra dragen og Athas fra onde, be-

Alle er naturligvis ikke onde på Athas. I Tyr's undergrund skjuler en hemmelig frihedsbevægelse sig. De har en plan for hvordan man skal skaffe sig af med dragen og dens kumpaner. Find blot de fire relikvier: Hammeren, Lyren, Rubinen og Kalken. Men først efter at have gennemgået en serie af strabadser, mange af dem i form af sure mænd & uhyrer.

Alt ved det gamle

Udseendet er peppet op i forhold

PC: Alle racer på nær Thri-Kreens (insektet) kan bære rustning. Alle figurer har plads til 12 genstande i rygsækken. Højre-klik på en genstand frembringer en lille info-boks med oplysninger, f.eks. potentiel skade for våben.

PC: I ørkenen lever de sidste af de sagnomspundne, blå Jann'er (jeg er da ikke blå). Oversigtskortet viser deres teltlejr, og de gule, blinkende prikker er - nå, nej. Men det er i hvert fald nyttigt.

PC: I minen kan Hammeren findes aller dybest nede. Naturligvis kan de ikke bare sjoske ned og hente den, for elevatorføreren er væk, flere minearbejdere forsvinder på mystisk vis - og det skal jo ordnes først, ikke? Man er vel helt!

til tidligere SSI rollespil, men essensen har ikke skiftet stil siden de første AD&D spil udkom for seks-syv år siden. Fire figurer skal skabes for at starte, eller man kan bruge de færdiglavede "Fast Fight" eventyrere og starte løjerne. 3D grafikken er droppet til fordel for et fugleperspektiv, hvor der er som en skapel har skåret tagene af alle huse så alt kan ses, ude som inde. Med højre museknop skifter man mellem tre "modes": travel, examine og attack.

Udforskning og slagsmål udkæmpes på samme skærm gennem hele spillet, blot skiftes der fra "real-time" til enkelttræk. Hver figur har et antal angreb og flyt til rådighed. Heltenes "stats" spiller den største rolle i kamp: dem med høj behændighed flytter først, de stærkeste slår hårdest, de klogeste kan mest magi osv. Også deres professioner har betydning. Krigere og gladiatorer kan angribe flere gange og tyve kan fælde fjender i ryggen.

Dark Sun er tydeligt mærket af SSI's specielle tolkning af ordet "rollespil". Det virker som endnu et rutinearbejde fra samlebåndet. Der er væsentligt mere handling og samtale end nogensinde før i SSI spil, selvom der stadig splattes uhornte horder af monstre og fæle mænd. Spillet er stabilt nok og går ikke ned, men enkelte plot-

fejl ødelægger noget af glæden. En enkelt biperson forsvinder f.eks. uden varsel. Jeg har også oplevet, at en person sad uroligt fast i grafikken og objekter forsvinder nogle gange sporløst. Det har indtil videre ikke haft rigtig alvorlige konsekvenser for spillet, så længe man husker sin gamle Sierra-børnelærdom: gem TIT!

Søren J. Svendsen

PC

+ Farvestrålende grafik og en historie med meningsfulde puzzles skaber glæde

- Irriterende fejl dæmper den dog noget, og musikken kunne være bedre

= 73%

Little Big Adventure

Udgiver: Electronic Arts

Kræver: PC m. dobbeltspin CD-ROM, min. 486/25MHz, 4 Mb

RAM, 256 farver SVGA, 11 Mb HD

Understøtter: Soundblaster-kompatible lydkort

Vi anbefaler: 486/66MHz

Set hos ESCape (31 39 63 66) til 549,-

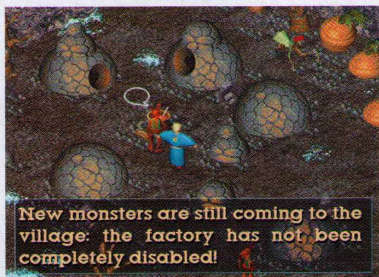
Twinsen er Quetch, han bærer sin karakteristiske hestehale med stolthed, præcis som Groboerne bærer deres snabler. Og måske er tiden inde til at dyrke stoltheden på Twinsen, måske er tiden kommet hvor man må vise trods.

Twinsen drømmer om gudinden Sendell, i hans drømme befrier hun Twinsen fra dr. Funfrocks grusomme regime.

Og Twinsen er den udvalgte, gennem hans krop skal magien strømme først og reneest, det er han ikke i tvivl om.

På den baggrund kan det måske ikke undre at Twinsen finder sig spærret inde på et sindssygehospital i begyndelsen af Little Big Adventure. Som resten af Twinsun ses hospitalet skråt oppefra i hvad man kan kalde isometrisk 3D, en verden af hård og firkantet bitmap. Twinsen, derimod, er blød og bøjelig som tusinde vektorer: han står og svinger, han løber i alle retninger og er

decideret cremet at se på. Baggrunden følger med i hop når Twinsen kommer for nær kanten af skærmen, men man kan selv centrere blikket med et enkelt tryk på

New monsters are still coming to the village: the factory has not been completely disabled!

CDROM: Når man beder Twinsen tale med dem han møder, finder han selv på en passende replik. Hver biperson har deres helt eget svar som de om fornødent gentager igen og igen, præcis som om man trykkede dem på maven. Her viser talebollen at det er landsbyboerne der taler; og har man svært ved at forstå ordene, kan man bare slå underteksterne til.

CDROM: Twinsens verden er en verden af øer. Mellem øerne må man sejle, først med ensporede ruteferger; men siden får man sin egen katamaran, og så kan man selv bestemme hvor man vil hen og hvornår. Der er ingen fare for at gøre noget forkert, man kan altid vende tilbage til de tidligere baner hvis man har glemt noget.

return, hvis man gerne vil se, hvad man går i møde. Fodtrinen skifter med underlaget, og effekter og musik er intet mindre end fremragende.

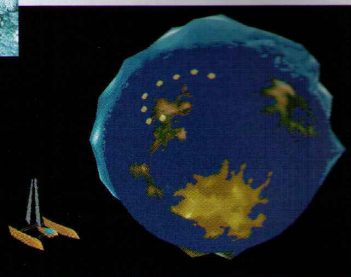
Det dobbeltrettede skub

Alligevel bliver afløseren for den første følelse af creme følelsen af irritation. De vagter man slår ihjel vender tilbage så snart man forlader et område, så man kan let komme til at tæve den samme vagt man-

brug for dem. Når Little Big Adventure alligevel trækker den anden vej, ikke bort fra skærmen, men hen imod den, så er det altså på trods. For jeg spiller trodsigt men nødvendigt videre; jeg har vænnet mig til dialogerne og de ofte oversimple problemer, og jeg har lært at krigle den med save-funktionen. Afveksling er motoren, afveksling og så en historie der langsomt lukker sig op og bringer en hid og did mellem nye og gamle øer. På nogle øer er platformene det centrale, på andre skal der skydes og løbes og på endnu andre skal der mest tænkes og læses. Jeg må simpelthen videre.

Jakob Sloth

CDROM: Little Big Adventures force er afvekslingen. Her deltager Twinsen i angrebet på dr. Funfrocks snefort, til lejligheden bakket op af et ivrigt skydende medlem af la resistance. Twinsen må ellers gennemføre det meste af sit eventyr alene, og følgesvenden her er kun med på 3-4 voldelige baner.

ge gange, hvis man er uheldig. Også samtalerne skuffer, de er stive og blottede for valg; ofte virker det som om personer står og lirer en lang smøre af uden nogen anden

grund end den at ordene står i manuskriptet. Man kan ikke selv gemme sin position, det gør computeren for én hver gang man kommer ind i et rum – også selv om rummet er fængslet og man netop er smidt tilbage til begyndelsen. Således gemmer computeren naturligvis også gladeligt oplysninger om mistede liv på harddisken, selv om man helst ville være fri. Kun gennem intelligent omgang med „copy saved game“-funktionen kan man gemme sine liv til dér hvor man får

CDROM: Twinsens ting ligger på SHIFT-tasten. Langt de fleste er beskrevet, så man både får at vide hvad de gør og hvordan man bruger dem.

CDROM: CTRL-knappen skifter mellem fire forskellige væremåder. Er Twinsen normal kan han undersøge ting og snakke med folk ved at trykke på space, er han atletisk kan han hoppe og løbe. Er han aggressiv kan han slå, og er han diskret lister han rundt og har mulighed for at gemme sig. Twinsen kan kaste sin magiske bold i alle væremåder, blot ved at trykke på ALT.

Sendell's Meditation. With this magical symbol, you have just earned the third level of power.

+ God, velanimeret grafik og nogle helt eminent fremragende effekter og melodier. Åbent plot der bringer én frem og tilbage mellem øerne. En venlig politik med ikke at skjule de vigtige objekter.

- Stive samtaler uden megen troværdighed. Irriterende åndssvag save-funktion. Døde monstre burde blive liggende.

= 81%

Wing Commander III: Heart of the Tiger

Udgiver: Origin

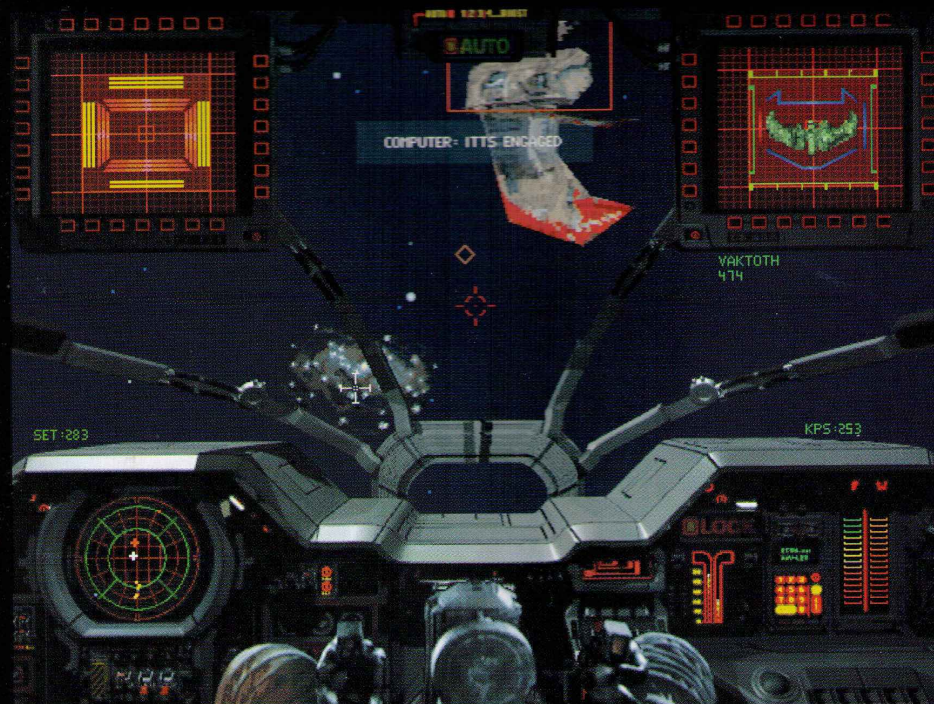
Kræver: 486-50, 8 MB Ram, 20 MB HD, Doublespeed CDROM, VGA

Understøtter: Alle kendte lydkort, joystick, Flightstick Pro
Anbefales: Pentium, SVGA, 50 MB HD, hurtigere CDROM-drev
Set hos ESCape (31-396366) til 599,-

First the Tiger's Claw, now this.

CDROM: Den meget helteagtige Mark Hamill er spillerens alter ego - og han er klar til at redde universet

CDROM: Det traditionelle cockpit, som vi kender så godt. De små skærme giver oplysninger om eget skjold, fjendens tilstand, våbensystemer og energi.

Wing Commander-spillene har altid været episke, banebrydende for deres tid. Rumeventyrerne om den unge pilot, der med knyttende laserkanoner har måttet kæmpe mod de onde Kilrathi-rumkatte har solgt i hundretusindvis over hele verden og har mere end noget andet skabt den særlige type rumkampspil som LucasArt sofistikerede med deres X-Wing og TieFighter.

Med Wing Commander III er det imidlertid ikke kun rumspillene, der har taget et ordentligt kvantespring. Vi andre er også blevet klogere på, hvordan fremtidens spil kommer til at se ud.

Hurra for Hollywood!

Fire CD'er kommer WC3 på, og man lærer hurtigt hvorfor. Introduktionen varer 8-10 minutter og viser, hvordan tre fanger føres frem for Kilrathiernes kejser. De er mennesker og de er bange. Kort efter er de intet. En fjerde fange

bliver ført frem. Hun præsenteres som Angel, og hun er hadefuld i blikket. Kilrathi-generalen driller hende. Han ved nemlig, at hun er kæreste til den pilot, de alle frygterså meget - ham, de kalder Heart of the Tiger.

Klip. Viser den omtalte helt, den erfarne oberst Christopher Blair, der eftertænksomt ser på resterne af et nedstyrtet rumskib. Han trøstes af sin ven Paladin, der indtrængende prøver at overbevise ham om, at han var uden skyld - at heller ikke han kunne have reddet skibets passagerer. Kort efter bliver obersten omstationeret til det gamle hangarskib Victory, og glæder sig ved gensynet af sin Kilrathi-ven Hobbes, som ingen andre på skibet har tillid til. Men Christopher ved, at Hobbes er til at stole på, og tilbyder at flyve med ham. Kort efter forklarer han de andre piloter deres første missioner.

Ikke nogen original indledning - men den er filmet. WC3 for størstedelens vedkommende fremstillet i Hollywood og er det dyreste spil til dato - adskillige millioner dollars har producenterne brugt på at få spillet til at ligne en spillefilm, og man kan ikke andet end at beundre resultatet.

Christopher kan bevæge sig rundt på Victory og snakke med de andre piloter (ganske som i de to foregående spil), og hver gang åbner det for en lille filmstrimmel, hvor samtalen bliver gengivet. På vigtige steder kan Christopher vælge sit svar, og på den måde styre handlingen i samtalen.

Blandt de andre piloter er Maniac - en irriterende opkomling, der gerne selv ville være oberst, Cobra, der er den mest hadefulde over for Hobbes og Flint, en smuk lyshåret kvinde, der forelsker sig i vores oberst, der dog stadigvæk kun tænker på sin Angel. Men er hun i live?

Jo, Hollywood har holdt sit indtog.

Nåh ja...spillet!

Der er masser af film, men for at få den afspillet, må man flyve et par missioner. Og her begynder det at knibe. Min 486DX2-maskine kunne sagtens afspille filmdelene i ordentligt tempo, men det tager en evighed at få loadet selve flyvescenerne ind, og spillet må gentagne gange loades fra både harddisk og CD - og det ofte i et par minutter.

Kendere af de to andre Wing Commander-spil bliver ikke overraskede. Flyet skal stadig flyves på samme måde, det er stadigvæk meget simpelt og man har stadigvæk en Wing-man med sig. Der er

CDROM: Før hver mission vælger man selv del pilot, der skal flyve ved siden af en. Denne gang er valget faldet på den bedårende Flint.

CDROM: Skuespillerne er godt valgt. Her er det Rachel der viser, at mekanikere ikke altid er olieplettede.

The enemy has struck at the heart of our Empire.

CDROM: Fra introen: Krigerfolket Kilrathierne er endnu engang en trussel mod hele universet - og kun en helt kan stoppe dem.

CDROM: Pietskud! Men også Flint er tæt på at være skudt ned.

fem forskellige fly (det har Kilrathierne også), og de har forskellige styrker og svagheder. Ofte kan man selv vælge, hvilket man vil flyve, og det afgør som regel, om missionen er en succes eller en fiasko.

Ganske enkelt går det ud på at styre sit eget fly rundt, så fjendens fly havner i sigtekornet - så vil et let tryk på aftrækkeren udsende kanonild eller missiler, der først rammer skjoldene, derefter metalpanseret og derefter de vitale dele, der holders sammen på skibet. Fjenden forsøger det samme, og man kan vælge at kanalisere mere power ned til sine skjolde eller sine laserkanoner. Når der ikke er nogen fjender i nærheden, kan man få auto-piloten til at flyve en hen til det næste navigationsom-

råde, og når man har skudt et tilstrækkeligt antal fly ned (eller forhindret Kilrathierne i at gøre det), kan man flyve hjem.

Der vanker ikke medaljer eller forfremmelser (Christopher er allerede overlæstet fra de tidligere spill), men succes giver anerkendelse - også fra mekanikeren Rachel, der vist også er brændt lidt varm på vores helt. Men først og fremmest giver det mulighed for at leve lidt videre i handlingen.

Wing Commander 3 har en mærkelig tiltrækningskraft. Handlingen i filmen er så tilpas spændende og fremadskridende, at man ikke kan holde sig væk - der er romantik, drama og spænding, og skuespillerne er imponerende gode (særligt Mark Hamill, der også spillede Luke Skywalker i

Star Wars), og man spiller time efter time. Selve rumskydedelen er underholdende, men er ikke tilstrækkelig flydende og bliver meget hurtigt ensformig. Var det ikke for den motivation, filmene giver, ville der ikke være meget ved det.

Men de mange millioner dollar kan ses og mærkes. Bare synd, at Hollywood ikke også gjorde noget ved selve spillet, når de nu var i gang.

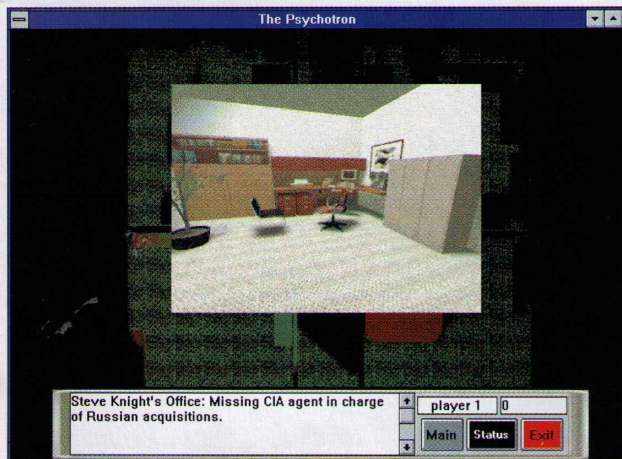
Christian L. Sparrevohn

CDROM

+ Det første computerspil, der virkelig er en film, formidabel spændende handling, fantastisk filmkvalitet, soundtrackagtig lyd og masser af Hollywood.

— Selve spillet er stort set ikke forbedret, urimeligt maskinkrævende.

= 89%

CDROM: 3D animation på vej ind i et kontor. Her kan man klikke på computeren, båndoptageren, arkivskabet og bogreolen. Så kvitteres der med en zoom-ind animation, og man kan undersøge genstanden.

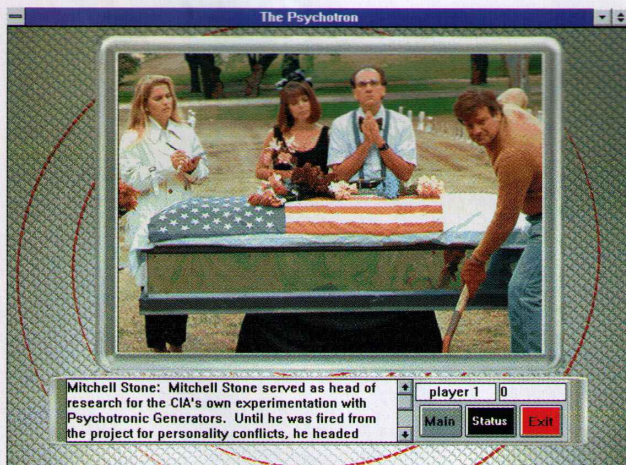

CDROM: En snushøne fra pressen spørger til det nylige dødsfald. De tre svar står til højre. Prøv at gætte, hvilket svar der giver flest point? Rigtigt, nr. 1. Man skal opføre sig ordentligt.

The Psychotron

Udgiver: The Multimedia Store / Merit Studios
Kræver: 486/25, 4 mb RAM, 8 mb HD, 2x CD-ROM, SVGA kort, Windows 3.1

Vi anbefaler: 8 mb RAM
Understøtter: Alle Windows lyd kort
Set hos Escape (31-396366) til 499,-

CDROM: Mitchell Stone. Offer for et "uheld". Og skulle mit vandknæ ikke bedrage mig, så var han involveret med psykotronen og russerne. Tekstboksen nederst giver konstant information spillet igennem.

Atet spil kræver Windows giver mig straks bange anelser. Windows og spil hænger bare ikke rigtig sammen, måske Myst, men tænk blot på Outpost-rædslen. Heldigvis er Psychotron ikke så krævende. Som CIA agent skal man finde ud af hvad der blev af den tophemmelige PSYCHOTRON elektronikdums, som efterretningstjenesten ial hemmelighed har købt af pengefløve russere. "Psykotronens" sande jeg og

anvendelse er uklar, men det er noget med 6. sanser, synskhed og sårn'.

Mit navn er Corny. John Corny.

Ja, det er rigtig corny. Det er et interaktivt "dekketiv" eventyr (jeg nægter at bruge dét ord) baseret på filmklip, 3D animationer og tekststykker. I princippet er det ret sim-

pelt. Undersøg nogle lokationer ved at klikke på forskellige genstande. Man finder spor i form af dokumenter i arkivskuffer, beskeder på telefonsvarere og memoer på computere. Ellers samtaler man med spillets personer via fastsatte replikker. Man kan lægge sin egen stil alt efter hvilke replikker man vælger. Den korrekte "investigator" der holder afstand og nøgternt, men høfligt, går til værks - eller hvis situationen kræver det, Bogarten med de skarpslebne bemærkninger. Personerne i spillet opfører sig så det svarer til din fremgangsmåde, og man kan risikere de klapper i eller at man ender i håndgemæng.

Alias Agent Nulnul Niks

Det er tarveligt udført. Skuespillerne sjasker rundt i teatraliske klischeer i et forgæves forsøg på at virke alvorlige eller morsomme. Det virker blot ynkeligt og klodset. På kassen vigter man sig af have MERE end 1 times video-klip og 3D animationer med i spillet, men video-sekvenserne er grynede og farverne mærkelige. 3D sekvenserne er med som rent fyld. Som man træder ind i visse lokaler ser man en 3D sekvens af rummet, og hver enkelt lille genstand der kan undersøges, zoomes der ind på når man klikker. Det er meget sjovt de første 10 minutter, men derefter er det temmelig trivielt at det tager mellem 5 og 15 sekunder fra man klikker til man kan starte den egentlige "undersøgelse". Og 3D sekvenserne er også både grumse i farverne og kornede.

Alias Agent Fuldstænt Kiks

Jeg er også stødt på pudserlørige fejl. Under en dialog kan mit Windows 3.11 finde på at fyre de særeste meddelelser af, med resultat at musen bliver usynlig eller spillet går ned p.g.a. en beskyttelsesfejl. Videosekvenser kan også finde på at blive hængende mit på skærmen, efter de er spillet færdig. Så kan man blive nødt til at gemme og starte spillet igen for at fortsætte.

Nej, det her går slet ikke. Sådan noget sjuskeri kan man ikke tillade sig overfor forbrugeren.

Søren J. Svendsen

CDROM

+ Det er interaktivt - øhm, lyden er da også OK

— Grafikken, manuskriptet, skuespillerne og programmeringen.

= 45%

Dawn Patrol

Udgiver: Rowan / Empire

Kræver: 386/25, 4 mb RAM, 14 mb HD, VGA kort

Vi anbefaler: 486/66, 8 Mb RAM, SVGA kort (VL/PCI)

Understøtter: AdLib, Sound Blaster, General MIDI, PAS, Gravis Ultrasound

Set hos ESCape (31-396366) til 499,-

Ret originalt. En historiebog om 1. Verdenskrigs heltemodige piloter. "The First Air War" på side 2. Lad os blade. Ah! De første store slag med datidens endnu primitive flyvere. Lad os tage en tur i Boelckes formation i deres første luftslag. Eller lad os blade videre til side 10. De første esser! Richthofen, Boelcke, McCudden... Hver har et par specielt vigtige missioner, så vi kan sætte os i deres sted og prøve.

På side 71 starter sektionen med "Aircraft of the Era". Alle de kendte og mindre kendte fly til vores disposition. Vi kan lære deres fordele og ulemper at kende på første hånd. En tur i en af de allieredes Sopwith Camels, udødeliggjort af en beagle. Eller i et Fokker Triplan, udødeliggjort af Den Røde Baron. Man kunne også sigte lavere og prøve en af de tidlige "dødsfælder", den engelske BE2c, som efter sigende var farligere for piloten end for fjenden.

De unge, de rige, de dumdristige

Skal vi være alvorlige? Vi blader frem til biografiene, de unge, håbefulde piloter på begge sider af frontlinjen, som inderligt ønskede at gøre en glorieværdig karriere i luften. Hellere end end den beskidte krig i skyttegravene. En glorieværdig karriere, der snildt kunne ende ligeså brat som den startede. Piloterne under 1. Verdenskrig var vurderet til gennemsnit-

ligt kun at klare den et par uger eller en måned. En langt højere dødelighedsrate end i de beskidte, men relativt sikre skyttegrave.

Historiens vingesus

Rowan har fået en imponerende simulator stablet på benene her. Den er bygget på samme platform som Overlord (nr 7/894), men med flere forbedringer. Super VGA grafikken er flot og hurtig, takket være den genial Auto-Detail rutine. En hurtig 486'er er krævet, med mindre man vil køre i normal 320x200. De store luftslag er så intense som det kan blive. Tyskere og allierede sværmer omkring med knitrende kanoner, mens man selv prøver at holde sig bag et fly der laver krumspring og bukkehopper for at ryste dig af. Rikochetterende kugler synger i skroget når man kommer under beskydning, og sort røg vælter ud af det skadede fly. Et væld af tastkombinationer giver piloten alle fordele, man kan tænke sig. Det kan f.eks. være svært at få øje på fjenderne i horisonten, men med Enter låser man automatisk på nærmeste fjende.

Flyenes ydeevner er glimrende simuleret. Man skal f.eks. vænne sig til at dreje og dykke forsigtigt med de tidlige fly, ellers risikerer man at de splintres i stumper og stykker. Når de avancerede Triplan dukker op, føler man straks en større frihed (jeg føler mig langt tørre) med den kraftigere motor og bedre manøvreedygtighed

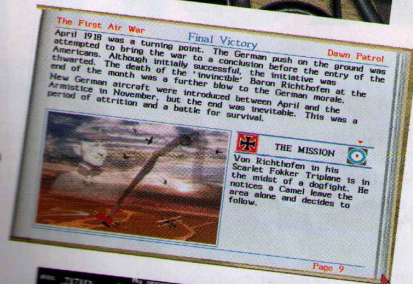
PC: Den Røde Baron har fået mig i hælene. Den skal han ikke slippe levende fra.

PC: En gang peber til Richthofen.

PC: Opbygningen af spillet som en interaktiv bog (hypertext) er vellykket. En sublim udførsel af Tchal-kovskys "Capriccio Italien" giver stemningen endnu et løft.

PC: Autodetail sørger for at ned-sætte detaljerne på landjorden når det går for langsomt, og evt. mindske grafikvinduet, indtil computeren får mindre travlt.

Reinkarnation

Følger man en pilot gennem hans karriere gøres indsatsen op, og man bliver berømmet og hædret med medaljer for god indsats. Skulle man være så uheldig at styrte brændende ned og omkomme, kan man heldigvis få en chance til og genspille slaget i håb om et bedre resultat. Og en chance til. Og en til. Så længe man gider.

Også udenfor spillet er Dawn Patrol gennemført. En illustreret bog på 128s s. med titlen "Richthofen - The man and the aircraft he flew" er en lødige og interessant biografi om Den Røde Baron af historikeren David Baker. Den gør, at Dawn Patrol bliver et helstøbt produkt, som fortjener ros. Alle maskiner har en chance for at køre det.

Søren J. Svendsen

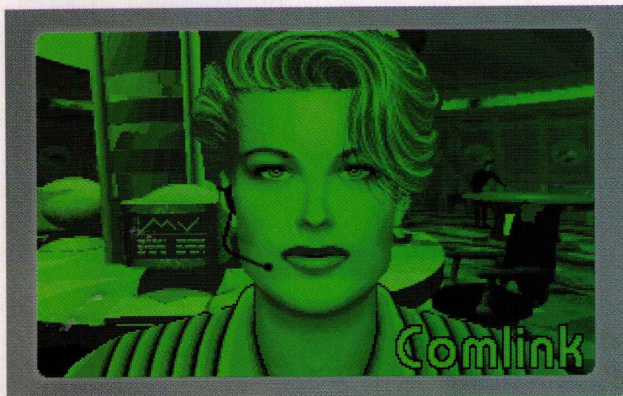
PC
+ **Detaljeret, autentisk og hurtig grafik. Fængslende og lang-tidsholdbart**

— **Lyden er ikke helt så flot, men det er småting**

= 83%

PC: Selvfølgelig kan man optage de blodige slag og gemme dem til senere nydelse eller fortrydelse. Desværre var vores grabber ikke i stand til at fange de nydelige fly, der var mit i billedet.

PC: Missionerne forklares på to måder: man kan lytte til en længere beretning fra rumbasens koordinator, desværre uden undertekster, og man kan læse den korte, præcise briefing.

Retribution

Udgiver: Gremlin Interactive

Kræver: PC m. singlespeed CD-ROM, min. 386DX/40MHz,

4 Mb RAM, VGA 256 farver,

Understøtter: Roland, Sound Blaster, General MIDI, AdLib, SFX Classic 3000

Vi anbefaler: 8 Mb RAM for bedre lyd, 486DX/33MHz

Fås også til PC på disketter

Set hos ESCape (31-396366) til 499,-

Krellanerne kom med fred. De ledte mennesket ind i en tid efter krige, ind i en tidsalder baseret på hidtil uset teknologi. Krellanerne lærte mennesket at jordforme andre planeter, og mennesket rettede aggressionen udad mod kolonisation af fjerne stjerner, i stedet for indad mod futile stammekrige.

Men en dag så de udstationerede på rumstation Aphelion noget, de måske ikke burde have set. Resultatet blev en massepsykose, en brat tilbagevenden til menneskets urgamle natur. På rumstation Aphelion gav man sig atter hen i vold; offeret var krellanerne.

Øv! en tiger!

Nu kan man give sig hen i vold på mange måder, og de er ikke lige sjove alle sammen. I Retribution har de valgt en af de gode gamle: rumskib lavt hen over planet i 3D. Våbnene er lige så kendte: laserkanon, raketter og selvsgørende missiler. Man strejfs af originalitet, men heller ikke mere, når rumskibet i visse missioner skiftes ud med en terrænbil der kan alt det samme undtagen at flyve.

Ja, selv en blind har set det hele før - måske bare ikke så uninspireret og stift som her.

Man kan gå lidt rundt på basen

før man tager ud at kæmpe. Her kan man gemme sin position, træne i simulatoren og blive talt til af tre forskellige voksdukker forklædt som mennesker. Kampagner er der 11 af, og de skal naturligvis tackles i rækkefølge. Hver kampagne består af 4 missioner, der udspilles over det samme terræn. Hvis man gennemfører en mission kommer man til den næste, hvis man ikke gennemfører har man tabt spillet. Briefingen er forudsigelig: skyd dit, skyd dat. Kun sjældent er der noget at eskortere, og man flyver altid alene. Nye våben? Nej. Nye skibe? Nej.

Den har vi set!

Meget kan tilgives hvis bare kampene er hede. Men det kan man

ikke kalde dem. Der er en meget ringe fornemmelse af fart, og rumskibet kan ikke ret meget mere end lige lette sig fra jorden. Ellers er kontrollen rimelig, selv om terrænbilen hakker noget af og til. Men man savner den automatiske målsøger man kender fra så mange andre spil; her må man selv sidde og trykke på T-tasten igen og igen, hvis man vil have et mål rammet ind i firkant.

Nej, Retribution er absolut ikke særlig spændende. Snarere en marathon af ligegyldighed.

Jakob Sloth

PC: Nogle missioner flyves i et lille rumskib der ikke kan lette mange fod fra jorden. Andre missioner køres i terrænbil der af gode grunde heller ikke kan lette mange fod fra jorden. Forskellen er stort set ens, bortset fra at terrænbilen kan holde stille.

CDROM

+ Den her plads har jeg tænkt længe over - og jeg tænker stadig.

— Påklistede filmsekvenser i frimærkeformat, stift og stillestående forløb, lunkne missioner, tynd lyd.

= 41%

Rise Of The Robots

Udgiver: Mirage / Instinct Design / Time Warner Interactive
Kræver: 486/25, 4 mb RAM, 35 mb HD, SVGA kort

Vi anbefaler: 486/33, 8 mb RAM, digitalt joystick

Understøtter: Sound Blaster

Set hos Escape (31-396366) til 449,-

Fås også til Amiga 500/1200 og CDROM

Musklerne bugner under den syntetiske, kromblå hud på Cyborgen. Foran den står ninjarobotten og vurderer indtrængerens, svajende på stedet som en kampklar judokæmper. Den hidtil sværeste fjende. Længere tilbage i fabrikskomplekset ligger de rygende dynger af arbejdsrobotter og lodserobotter, omprogrammeret af Supervisor robotten til at fungere som vagter. Supervisoren er inficeret med Ego Virusen som har ændret dens karakter. Den sidder nu på hele Electrocorps robot-fabrik og skumler med planer om verdensherredømmet og andre hverdagssysler for Gale Videnskabsmænd & Løbske Centralcomputerne.

Kampen går igang. Ninjarobotten har metalsyle i fingerspidserne, som kan flænse en uforsigtig angriber i tern, men Cyborgen parerer udfaldet og laver et hurtigt kontraangreb mod den blottede ninja. De næste ti sekunder udveksler kombatanterne slag og spark. Metalstumperne flyver for hvert slag. Pludselig stormer Cyborgen frem med et voldsomt skulderskub. Ninjarobotten rammes i brystet og slynges tilbage. Den bliver liggende... ingen bevægelse. Indtil backup-systemet sætter ind. Ninjaen er klar til næste runde.

over hastigheden, men de to kombatanter bevæger sig forbløffende hurtigt og flydende.

Ris til robotterne

Rise har al den flotte grafik og lyd man orker at æde, men der er ikke nok tju-bang. Robotterne virker - sjovt nok - for mekaniske. Det er faktisk et problem. Kampene er for tandløse og stive, og de virkelig beskidte trick som man ser i tidligere kampspil er der ikke nogen af. Ikke noget med at kaste hinanden rundt, knæ i skridt, skyde med ildkugler og andre blodige påfund. De kan virke tåbelige, men de ville alligevel helt klart have været på deres plads i Rise. Et spil som Mortal Kombat er langt grimmere, men der er en glød og en adrenalin-faktor som Rise ikke har forstået essensen af. Det er sket før, det sker nu, og det sker igen. Vanvittig flot grafik skal få os til at savle og forblænde os til et impuls-køb af rang, inden man får checket om der er gameplay under den forkromede overflade.

Søren J. Svendsen

Raytraced grafik fra 3D Studio

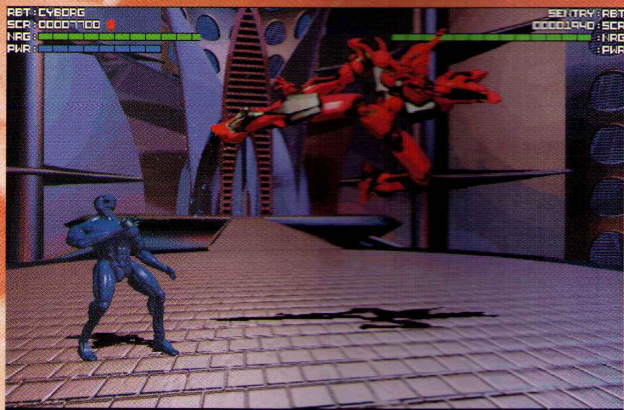
Kampsport lavet i 3D Studio? Ikke ringe! Bestemt ikke ringe! Rise Of The Robots har taget de traditionelle kampspil og raytraced i højopløsning. Traditionelt er det nu stadig. Hver modstander skal besejres på enten 3,5 eller 7 omgange. Hver omgang starter begge med fuld energi og den, der får klemt energien helt ud af modstanderen har så vundet omgangen. Backup-systemet træder i kraft, og de er klar igen. Vinder spilleren, er det videre til næste og farligere robot, indtil man når Supervisoren til et brag af en finale. Man frygter, at den slags går ud

PC: Me Tarzan, you robot. En selvbevidst arbejdsrobot som snart skal møde sin skæbne. Den minder meget om en hidsig cyborgorilla som står og slår sig på brystkassen. Det er den faktisk også.

PC: Siden Street Fighter II har intet spil været uden "speshul muufs", hver enkelt kæmper kan et eller flere helt specielle voldsomme kamptrick. Her et "Turbo Head-Butt" - Godt, at jeg undgik dens "Double fork-slash".

PC: Den røde djævel er den sidste livvagt inden turen kommer til Supervisoren. Den er desværre en voldsomt irriterende satan, som med sine 3,5 meter ikke sådan lader sig kue.

Flot, flot, flot!
 Blær-faktor 200
 (SVGA i 640x 400x
 256) og gode
 lydeffekter

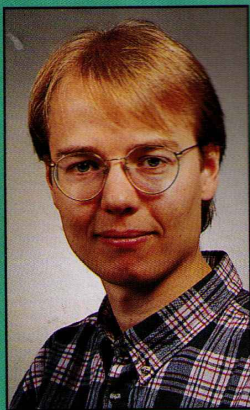
Stift og ikke noget
 specielt godt kamp-
 spil

= 71%

**Skriv ind til
Privat Computers
brevkasse med ris og
ros, tips, spørgsmål,
forslag, eller andet
som du gerne vil dele
med resten af bladets
læsere. Søren Bang
Hansen svarer og deler
spil-præmier ud.**

**Skriv til:
Privat Computer
St. Kongensgade 72
1264 København K**

**Mærk venligst
kuverten "Mailbox"**

MODERNE TIDER

"Der var engang en lille dreng på 13 år. Han havde en C64. Den var han glad for. I dag er denne dreng blevet til en ung mand, der læser økonomi (sådan kan det gå). Han har en 386 SX og en del programmer.

For nylig købte hans bror en 486 DX2 med cd-rom, og det gik op for den unge mand, at "brødkasse-årene" for alvor var forbi. Som en anden Tornerose var han vågnet op."

Her burde eventyret have været forbi. Der var bare et problem: For nylig ville den unge mand godt lave et par organisationsdiagrammer samt et par almindelige tabeller. Glad loadede han et af de nye superprogrammer ind. Det hed WordPerfect 5.1. Den unge mand

MAILBOX

forsøgte at bruge skemafunktionen. Han fandt ud af følgende: Række- og søjlehøjden kunne kun vanskeligt justeres, og ville han tegne en skrå linje (fyha!), var det umuligt. Men han kunne så let som ingenting importere en cykel eller en ballon! Dem viste han til virksomheden. Virksomheden viste derefter ham han til en psykolog. Dette lod den unge mand sig ikke gå på af. Han hoppede over i QPro, hvor man (det stod der i hvert fald på pakken) kunne se alt i WYSIWYG ("What You See Is What You Get", red). Dette gik imidlertid gammelkoneagtigt langsomt, og var forresten slet ikke WYSIWYG alligevel. Den unge mand fik så tilfældigvis lyst til at benytte kvadratrodskfunktionen. Det var svært. Til gengæld kunne han så let som ingenting kalde hundrede komplet ubrugelige funktioner frem fra menuerne.

Dernæst kunne han have været så dum at købe OS/2. Det fik boghandleren heldigvis forpurret, idet han uddelte skidt gratis. OS/2 var et stort program. Der kunne man (øøj-mand!) "spille digitale videofiler". Det gad den unge mand bare ikke. Han ville lave en simpel antalstabel til analyse af kvalitative data. Dette var bare umuligt. Heldigvis havde Handels-

højskolen programmet "SAS", så det gik alligevel.

Meningen med denne historie er kort og godt, at jeg er dødtæt af de mange programmer med et overflødighedshorn af tilbehør og cykelimporterende bavl. Så svært kan det da heller ikke være for softwarefirmaerne at finde ud af folks behov. Et godt brugerprogram skal være: Simpelt, enkelt, stabilt og nemt at integrere.

Går vi over til spillene, er udviklingen ligeledes katastrofal. For eksempel er 7th Guest (alias "I'll have to start all over again") et stort program. Det er også et meget kedeligt program. Hvem er det, der går og tror, at halvnøgne damer, som flyver rundt oppe på førstesalen er uhyggelige? De er røvsyge. Køb en gådebog og et nummer af SKRÆK! i stedet for. Så har du sparet cirka 250 kr.

Så er der MegaRace. Det har en "flot" intro. Et rumskib flyver rundt i en by og tænder for et tv. Lance Boyle = amerikansk plathumor = ikke sjovt. Så starter Megarace (Hvorfor hedder det Mega?), og man undrer sig over, hvad der var galt med Pitstop II.

"I'm a fighter pilot Tex not a murderer" (Strike Commander) taler for sig selv. Rebel Assault er også hylende elendigt. Jeg vil ikke være

flink! Jeg vil være ond! Det er derfor, at DOOM (og de andre) er gode. Dem bliver der desværre længere og længere imellem. Mange af dem behøver heller ikke cd-rom for at køre. Det samme med TIE-Fighter: her er man rigtig ond, og det er "bar dæjli". Min favorit er dog stadig Wings of Fury (WAAAAAH!). Ikke fordi jeg har noget imod japanere. De skriger bare så dejligt. Desværre er spillet udsolgt (snøft). Hvornår f.... lærer softwarefirmaerne, at vi vil have mere blod! Samt god grafik og underholdningsværdi i spillene (ikke i introen!). Har man kørt alle de kreative sjæle ud på et sidespor eller hva'?

Med venlig hilsen,
Kristian Astrup, Risskov
Det er desværre rigtigt, at softwarefirmaerne har umådeligt svært ved at finde ud af folks behov. Alt for ofte drukner tilgængeligheden i et hav af eksotiske funktioner, som for de fleste brugere er helt overflødige.

Dog må jeg tilføje, at du har været uheldig med dit valg af software. WordPerfect 5.1 er bestemt ikke et "nyt superprogram", som du skriver. Det er faktisk lidt af en oldsag. Mange moderne programmer er lige så utilgængelige, men der er heldigvis undtagelser. Hvis du har adgang til din storebrors computer, så prøv

Kristian Astrup efterlyser voldelige spil. Han kan glæde sig til Harvester (billedet) - hvis spillet da ikke bliver ramt af censur. Læs mere om kommende censur af computerspil i næste nummer.

f.eks. Word 6.0 eller en komplet programpakke som Microsoft Works 3.0. Også her er der mange avancerede funktioner, men de kommer ikke i vejen for almindelige, simple opgaver.

Jeg deler fuldt ud din begejstring for Wings of Fury og Doom. Trods den omsiggribende bølge af "politisk korrekthed" er der faktisk nogle rigtig grumme spil på vej. Så grumme, at der nu tales om censur. Det kan du læse meget mere om i næste nummer.

WARP OG INTERNET

Jeg har lige et par kommentarer til dit svar til Dennis K. Hauge i nr. 1. Du skriver, at IBM siger, at Warp kan køre på en 4 MB maskine. Det er helt rigtigt, at de siger det, men der er en ting mere, de siger: Nemlig at en 4 MB pc under RAM-optællingen også skal tælle 4 MB op, altså at den skal tælle til 4096. Det er der jo bare ingen maskiner, der gør. Det vil sige, at min 16 MB-maskine ifølge IBM kun har 15,625 MB RAM. Denne oplysning har jeg fra et præsentationsmøde, hvor en IBM'er demonstrerede Warp.

I øvrigt troede jeg, at du vidste, at i et firma som IBM snakker markedsføringsafdelingen med sig selv, hotline snakker med sig selv og så fremdeles (og så er det ikke engang løgn)...

Nu hvor I er blevet så Internet-orienterede, hvilket jeg synes er en god ide, synes jeg godt I kunne kigge lidt på det Internet-kit, der leveres med OS/2 Warp v3.0. Den største fordel ved sættet er, at det er 100% grafisk. Det er derfor meget let at gå til for begyndere, men der er alligevel mulighed for næsten alt. Der er grafisk FTP, WWW, news, mail, telnet og gopher.

Jeg bruger det selv nu, og er rimelig godt tilfreds. Mit problem er, at IBM stadig kun har 9600 baud modems på København-forbindelsen.

PS: Selvom I ikke vælger at putte noget af det i bladet, vil jeg gerne have et elektronisk svar, om ikke andet så for at være sikker på, at brevet er kommet frem.

Rasmus, Team OS/2.
(rasmus5@ibm.net)

Tak for dit brev, som jeg modtog via Internet. Af samme kanal har jeg bekræftet modtagelsen - selve svaret vil vi kun trykke her i bladet, hvor alle kan være med.

Uanset hvordan IBM definerer 4 MB, så er det for lidt til at køre Warp på en meningsfuld måde. Det er ærgerligt, for systemet rummer mange spændende funktioner, bl.a. den

indbyggede Internet-tilgang. Den grafiske brugerflade er et stort plus, men jeg foretrækker til gengæld UNI-C's betalingsmodel, hvor man smider et (stort) engangsbeløb i stedet for at taxametretrækker om kap med telefonregningen, mens man udforsker nettet. UNI-C indfører i øvrigt grafisk brugerflade pr. 1. marts.

BLAD UDEN INDHOLD?

Igen gennem det seneste års tid har jeg (en 19-årig pc-ejer) sammen med mange andre computerejere været

Det jeg vil frem til er, at al den plads disse billeder og al denne ligegyldige udenoms snak optager kunne udnyttes bedre. Eksempelvis kunne man give nogle af de sider, der ville blive vundet ved en mere kritisk vurdering af artiklerne, til spilsektionen, således at vi måske endelig kunne komme til at se nogle ordentlige anmeldelser af cd-rom spil. Eller man kunne bruge en side til programmeringstips, eller til at genindføre en sektion om kommende spil. Jeg er godt klar over, at det ikke er alle disse ideer, der kan føres

nævnte udvikling stoppes, sker dette ikke næste gang.

Thomas Pedersen,
Frederikshavn

Tak for et kritisk, men konkret og konstruktivt, brev.

Selvfolgelig bliver der plads til mere tekst, hvis vi skærer ned på billederne, men samtidig vil vi jo gerne præsentere artiklerne i et indbydende layout med mange flotte illustrationer. Måske er vi gået over strengen i nogle af de eksempler, du nævner. Det er klart, at indpakningen ikke må komme til at skygge over indholdet. Hvad mener I andre: Vil I have mere tekst, eller skal vi hellere fjerne os i korthed og bruge pladsen på farvestrålende billeder?

Jeg synes, det er svært at udtale sig om, hvad "menigmand har brug for", for at bruge dit eget udtryk. Mange vil sikkert foretrække originale reportager og baggrundartikler frem for de tips om programmering, du selv efterlyser. På samme måde med dit forslag om at genindføre en fast sektion om kommende spil (Games Preview): Det lyder som en god ide, men hvad skal så udgå for at skabe plads? Skriv til os med jeres forslag!

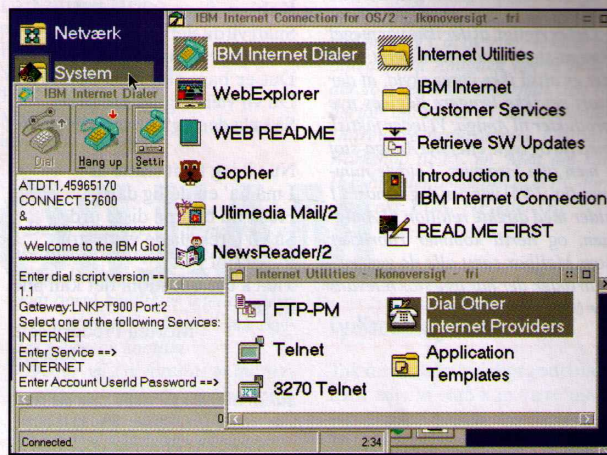
Din kritik af spilsektionen har vi for længst taget til os, og hvis du ser de sidste par numre af bladet vil du opdage, at vi nu bruger langt mere plads på de gode spil. Samtidig bringer vi flere billeder, som gerne skulle give et indtryk af grafikken. Men igen: Forslag til forbedringer modtages gerne.

SVINESTREGER

Nu synes vi, at Privat Computer er blevet en tand for "dygtige", for nu at bruge et meget pænt udtryk. Vi er medlemmer af en stor computerklub med forbindelse til en stor fritidsforening i Århus. Alle vi fra klubben, og en hel del fra fritidsforeningen, der er inde i computere, er blevet helt enige om en ting. Det endda uanset om det er pc-, Amiga-, Mac- eller sågar C64-brugere.

Uheldigvis er det ikke noget rart, alle disse mennesker er blevet enige om. Det er ganske simpelt, at vi synes, at Privat computer behandler alle deres gamle trofaste Amiga-læsere meget svinisk, og nærmest stjæler penge fra dem. Det er meget uærligt af jer, at I kalder jeres blad for et pc- og Amiga-magasin, og lad mig på klubbens vegne forklare hvorfor.

I den sidste tid er Amiga-brugerne blevet spist af med en til to sider pr. nummer. Helt galt var det i nummer 1, hvor der knap og næppe kunne blive til en tekstside for en pris af 43,75 kr. At tage dette

OS/2 Warp 3.0 leveres med indbygget Internet-tilgang. Den grafiske brugerflade fungerer fint - hvis man altså har mindst 8 MB RAM...

vidne til en sørgelig udvikling: Bladet er blevet dårligere og dårligere. En af årsagerne hertil er, at I er blevet så totalt blændede af de muligheder jeres nyfundne tekniske kunnen har givet jer, at I totalt har tabt den sunde kritiske sans for, hvad der måtte interessere os computerejere. I er med andre ord blevet smittet af den udvikling, der også hærger inden for spilbranchen: Flere og flere farver og mindre og mindre indhold.

Her tænker jeg på artikler som "Slingrer ned ad Vestergade", der er så totalt spækket med billeder, at artiklen uden problemer kunne have været halveret ved blot at fjerne nogle af disse. Et andet udmærket eksempel er artiklen om computerbutikken på Færøerne: En halvanden-sides artikel, hvoraf den ene er billeder uden nogen betydning for artiklens indhold.

Endvidere er bladet efterhånden gået mere og mere væk fra egentlig hjemmecomputerstof og over til ting som interviewet med Tore Bahnson, artiklen fra Færøerne og "Computergrafikkens mekka" for blot at nævne nogle få eksempler, som menigmand på ingen måde har brug for.

ud i livet, men jeg håber, at dette indlæg i det mindste kan åbne jeres øjne for, at bladet er ved at miste sit indhold, og således kan være med til rette op på det, før det er for sent.

Og nu til kritikken af spilsektionen: Den nye stil, hvor der kun gives en overall-karakter, er langt fra informativ nok. Der burde også gives en karakter for grafikken og lyden, for man har umådeligt svært ved at bedømme animationen og lyden ud fra det nuværende layout. Dette er egentlig synd, når man ved, hvor stor vægt der bliver lagt på dette, når computerejerne skal købe spil. Derudover har I åbenbart ikke rigtigt forstået, hvad der blev ment, da det blev foreslået, at I indførte to sider anmeldelser: Det er kun de spil, der virkelig fortjener det, der skal have denne ære. I novembernummeret fylder "Microsoft Space Simulation" således to sider, på trods af at det kun får 70%, samtidig med at der ingen billeder er til "Arcade Pool".

For ikke at lyde alt for negativ skal det dog siges, at jeg stadig er en ivrig læser af jeres blad, og således netop har fornyet mit abonnement, men hvis ikke den oven-

beløb for så lidt kalder vi simpelt tyveri.

I mange år var Amiga-brugere jeres trofaste læsere og i alle disse år holdt de jeres blad oppe. I al den tid er der blevet spurgt om forsendelseskortet, men ønsket er blevet afvist med den begrundelse "at det både er for dyrt og for besværligt". Tænk sig, her gik vi og troede, at prisen og besværet for at sende en pc- og en Amiga-diskette var den samme.

For nu at gøre det hele meget værre, skal I åbenbart lige begå en svinestreg mere overfor Amiga-brugerne. Vil de, der som I skriver KUN har en Amiga, have en diskette, må de ofre tid og yderligere penge. Derfor beløber Amiga-brugerens yderst begrænsede udbytte af jeres blad sig til en pris på over 50 kr. Selvfølgelig: Hvis I har planer om at refundere denne prisforskel overfor Amiga-brugerne, skal vi da ikke brokke os over dette sidste punkt.

Desværre er vores formodning, at I fortsat vil presse citronen til det yderste, og fortsat vil tage røven på Amiga-brugerne. Vikan ikke gøre andet end at opfordre alle vores medlemmer, fritidsforeningens medlemmer samt alle andre til at skrotte jeres blad, indtil I enten melder ærligt ud og

stopper Amigadelen i bladet, eller til I giver Amiga-brugerne MEGET mere for deres penge.

Peter Stokholm, Holmstrup
Data Klub, Århus

Det er aldrig sjovt at blive hængt ud som svinske tyvekægte, der kun tænker på at presse citronen og tage røven på Amiga-brugerne. Især ikke når man som jeg, og flere andre her på redaktionen, har været stolt Amiga-ejer i snart ti år. Jeg kunne aldrig drømme om at skille mig af med min Amiga, og sådan er vi mange der har det. Dine injurierende udfald siger derfor nok mere om dig end om os.

Det er rigtigt, at der ikke var meget Amiga-stof i januar-nummeret. Men det er altså ikke vores skyld, at der stort set ikke længere udgives nye produkter til Amiga. Vi leder faktisk med lys og lygte efter nyt Amiga-stof - men ofte forgæves. I sidste nummer (nr. 2/95) var der dog mindst 11 sider med direkte relation til Amigaen, og hertil kommer rubrikker som Mailbox samt alle de generelle artikler, der har lige stor relevans for både Amiga og pc.

"PC OR NOT PC"

(Frit efter Shakespeare)

En pc er god
hvis du har mod
For mange ting skal gøres
Harddisken skal smøres
Let det er det ej
Specielt hvis du er et kvaj

Så kan du en Macintosh købe
efter en dag vil du fra den løbe
Den var dum og alt for let
køb i stedet et pc set
Med det er du i gode hænder
blot det de rette signaler sender

Køb en Sega og tænd for den
Snart vil du slet ikke være dens ven
Den spiller Mario og Racerbilspil
Det er bare slet ikke det du vil
Du vil være rigtigt kreativ
Så sælg den og køb et malerstativ

Nu vil jeg til at slutte af
I må ha' en dejlig dag
Husk nu blot på disse ord
Så vil jeres glæde være stor
PC or not PC
That's the question, det kan alle
da se

Morten Frederiksen,
Hadsten

Tak til Morten for dette smukke lyriske værk, frit efter Shakespeare. Nobelprisen i litteratur er desværre

afsat til anden side, men herfra vinder Morten Frederiksen i hvert fald en spilpræmie.

KOM FRIT FREM!

Hvis du vil se dit navn udødeliggjort, sort på hvidt, på disse sider - og måske endda vinde et spil til din computer - så skriv til Mailbox, St. Kongensgade 72, 1264 København K.

Her er et par tips:

1. Send brevet på både papir og diskette (i pc tekstformat).
2. Ellers skriv via Internet til: banghans@inet.uni-c.dk. Emnebeskrivelsen skal indledes med ordet "Mailbox:" og husk at inkludere din fulde adresse.
3. Skriv så langt du vil. Vi forkorter gerne i brevene.
4. Under rubrikken "Svar på tiltale" lader vi af og til kendte og ukendte personligheder "ude fra samfundet" svare på brevene. Har du bestemte ønsker om, hvem der skal knytte en kommentar til dit brev, så skriv det!
5. Vil du have din diskette tilbage, skal du vedlægge en frankeret svarkuvert.
6. Hvis vi synes, dit brev er genialt, sender vi dig et gratis spil. Så glem ikke at skrive, hvilken computer du har.

Allround computergrafikere

Til LEGO Futura ApS søger vi erfarne allround computergrafikere, der på freelance basis kan indgå i et kreativt team, der udvikler og designer forslag til LEGO Dacta software.

Kvalifikationer:

Arbejdet omfatter en bred vifte af grafiske opgaver:

- 2D tegning/illustration
- 2D animation
- Design af brugerflader herunder knapper, ikoner osv.
- Farvelægning/tilretning af scannede papirtegninger
- Billedbehandling
- 3D modellering, rendering og animation.

Vi lægger vægt på en sikker stil- og farvesans og at du har en tidligere design-erfaring med computerskærmen som slutmedie. Det er ligeledes vigtigt, at du hurtigt kan få noget fra hånden, er god

til skitsering, og at du evner at bevæge dig over flere grafiske stilarter. Endelig vil et solidt kendskab til Mac og/eller PC platformene være en fordel. Selvom du ikke mestrer alle ovennævnte computergrafiske teknikker, hører vi alligevel gerne fra dig.

Hvem er vi:

Produktudvikling 4 i LEGO Futura ApS er en afdeling med kreativt tænkende mennesker, der udvikler nyt legetøj og undervisningsmaterialer til børn i ind- og udland.

Ansøgning:

Skriftlig ansøgning til:
LEGO Futura ApS, PU4 afd. 183
Attention Bjarne Tveskov, 7190 Billund.

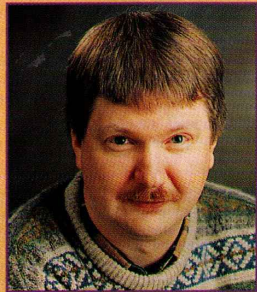
Du bedes vedlægge prøver på din grafiske kunnen (papir, video eller diskette).

LEGO Gruppen

Leverandør af kreative oplevelser samt lege- og undervisningsmaterialer til børn i alverdens lande. Vi er omkring 8.500 medarbejdere i seks verdensdele - heraf næsten 4.100 i Danmark.

LEGO®

TEKNISK BREVKASSE

Har du et teknisk spørgsmål om din PC eller Amiga, hjælper Privat Computer dig gerne. Skriv til vores tekniske redaktør Lars Jørgen Helbo, på adressen: Privat Computer St. Kongensgade 72 1264 København K Mærk venligst kuverten "teknik"

PC'en går i coma

Jeg har købt et CD-drev og installeret. Det gik rimeligt nemt, at skille PC-eren og installere CD-Rom drevet.

Men jeg kan ikke få det til at virke. Jeg får en fejlmeddelelse som nedenfor beskrevet, og så går den i coma:

Internal stack overflow
System halted.

Jeg har prøvet forskellige måder, at ændre config.sys. bl.a. Stacks som jeg har prøvet at ændre fra 9,256 til 0,0, og jeg har prøvet den modsatte vej, op til 16,256, det har ikke hjulpet.

Device=c:\windows\emm386.exe noems, har jeg prøvet at rette til emm386.exe ram 1024, det hjalp heller ikke.

Min computer er: Delta 386 SX-25 m. 3,5 og 5,25 drev. Dos 6.0, 105 mb hardisk og 5 mb. ram. Smartdrv. 4.1.

Jeg håber I kan hjælpe mig.

Med venlig hilsen
John Frederiksen
Tinggårdsvej 2
4130 Viby Sj.

Det håber jeg også. Installationsprogrammet til et CD-drev indsættes normalt en ny linie nederst i Config.sys. Med denne linie installeres drevets driver. Sådan en driver installeres i hukommelsen, når computeren startes. Der ligger den så og styrer dit CD-drev.

Med Config.sys kan der imidlertid installeres mange andre drivere. Hertil hører f.eks. Ansi.sys og Ram-driver.sys.

Da disse drivere har mange forskellige formål og stammer fra mange forskellige producenter, kan der godt opstå konflikter imellem dem. Jeg gætter på, at dit problem skyldes sådan en konflikt.

Derfor vil jeg foreslå, at du fjerner alle andre drivere fra Config.sys (bortset fra Emm386.exe og Himem.sys). Hvis det så fungerer, så kan du prøve, at indsætte dem igen enkeltvis, indtil synderen er fundet. Deter også muligt, at problemet bare ligger i rækkefølgen. Prøv derfor også, at flytte CD-drivern op i toppen af Config.sys, umiddelbart efter Himem.sys.

Data mellem PC og Amiga

Vil I ikke godt fortælle mig, hvordan man overfører data mellem en Amiga 1200 og en PC og modsat. Hvilket udstyr skal man bruge for at overføre dataene.

Kan man overføre billeder og bruge programmer af forskellig slags.

Danny Nielsen
Østerkrog 6
6731 Tjæreborg

Det nemmeste er, at bruge programmet CrossDOS, som man får sammen med Amigaen. Ved hjælp af det, kan Amiga 1200 læse og skrive PC-disketter (dog kun DD, 720 kb).

Hvis man vil overføre filer, som ikke kan være på sådan en diskette, kan man bruge et null-modem. Det er et kabel, som forbinder de serielle

interfaces på de to computere. Man skal derudover bruge et terminal-program på hver computer, så kan man sende filer fra den ene til den anden.

Et program, som er lavet til den ene, kan dog aldrig bringes til at køre på den anden. Derimod kan der være god mening i, at overføre tekster og billeder. På Amigaen lagres billeder som regel i IFF-format. Jeg vil derfor anbefale, at du anskaffer shareware-programmet Graphic Workshop til PC'en. Med det kan IFF-billeder omsættes til et PC-format f.eks. PCX, TIF eller GIF.

Lydisolering af harddisk?

Tak for et ualmindeligt godt blad, hvor selv vi små kan være med. Jeg vil gerne spørge om et par ting:

1. Da jeg ikke er nogen stor Windows-bruger, har jeg i sinde at slette Windows. Kan maskinen godt køre med DOS alene og programmer, der ikke bruger Windows?
2. Kan OS/2 køre uden Windows?
3. Kan man lydisolere sin harddisk?

Doris Fink
Byhaven 12 - 1.th.
5854 Gislev

1. Ja det kan den udmærket. Indtil for få år siden kørte alle PC'er på den måde. Men hvis du sletter Windows, kan du naturligvis ikke bruge Windows-programmer.

2. Ja, i modsætning til Windows er OS/2 et rigtigt styresystem, som erstatter både DOS og Windows. Uden Windows kan du dog kun køre OS/2- og DOS-programmer.

3. Det kan du måske godt; men jeg tror det vil være en dårlig ide. En lydisolering vil jo kræve en eller anden form for indpakning. Det vil normalt også medføre en varmeisolering, og det tåler harddisken ikke. Den ville hurtigt blive for varm, og så ville du få en masse skrive- læse-fejl.

A1200?

Jeger en Amiga 500 ejer, jeg overvejer, at skifte den ud med en A1200, og jeg har nogle spørgsmål til jer.

1. Kører A1200 på almindelige A500 spil, eller har den sine helt egne?
2. Hvis jeg køber en A1200, skal jeg så købe en harddisk med?
3. Hvis jeg vil købe en A1200, hvor er det så bedst, at købe den henne?

Henrik Stryhn
Klovborgvej 37
2650 Hvidovre

1. De fleste nyere A500-spil kører også på A1200; men derudover findes der nogle særlige A1200-spil.
2. Ikke nødvendigvis, men det vil naturligvis være en fordel.
3. Ja det er problemet. Alle nye A1200 er nemlig solgt. Lige nu kan du altså kun prøve at finde en brugt.

Der er dog lys forude. Commodores konkursforvalter har nemlig givet den engelske gruppe omkring David Pleasance håndslag på købet af firmaet. Nu skal kreditorerne bare godkende salget.

Kører Doom 2 med SVGA?

Hej, jeg har en 386'er med SVGA skærm og kort. Jeg har læst i jeres gameplay, at Doom 2 kræver VGA-kort. Kan jeg køre Doom 2 ind med et SVGA-kort?

Thomas Andersen
Saven B5 2 th. mf.
2630 Taastrup

Ja det kan du godt. I tidens løb har der været en række grafikstandarder: CGA, EGA, VGA og SVGA; men de er alle bagud-kompatible. Det betyder, at et grafik kort kan arbejde i sin egen og i alle tidligere standarder. Med et SVGA-kort kan du altså arbejde i alle fire.

AMIGA SOM TEKSTBEHANDLER

FAKTA:

WordWorth 3.0b (3.1 er på vej)
Digita International
Betafon, pris 998,-
Tlf.: 33 14 12 33

Der kommer stadig nye og bedre tekstprogrammer til Amiga. Privat Computer tester WordWorth 3.0, der har en masse at byde på.

Af Kenneth Friberg

De fleste der har brugt en computer, kender også begrebet tekstbehandling. Tekstbehandling er nok et af de områder, computeren bliver brugt mest til, næst efter spil. Har Amigaen overhovedet noget bud på et fornuftigt tekstbehandlings system? Ja da, for nogle måneder siden så vi nærmere på Final Writer, og nu kommer turen til WordWorth 3.

Brug computeren som skrivemaskine

Når man sidder og skal skrive et brev, og er man træt af blyant og papir, så hiver man måske en skrivemaskine frem. Har man en computer, ville det være nærliggende at bruge den som skrivemaskine. Den har jo også et fuldt tastatur. Det er her tekstbehandling kommer ind i billedet. I tekstbehandlingsprogrammer taster man sin tekst ind i computeren, og når man er færdig med det, beder man computeren om at skrive teksten ud på papir. Det smarte i dette fremfor skrivemaskinen er, at taster man forkert, eller ønsker man at rette en formulering, spilder man ikke en masse papir, man retter det bare i computeren. En anden fordel er at der er langt flere

muligheder i tekstbehandling såsom grafer og billeder, og man kan gemme sit dokument elektronisk.

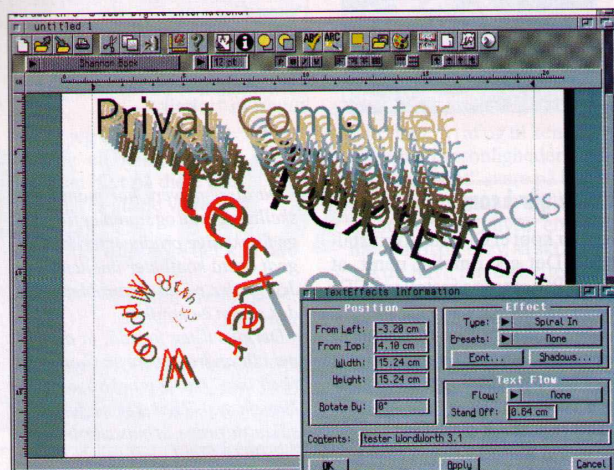
Programmets målsætning

Digita i England har lavet WordWorth 3 som et direkte modstykke til Final Writer, der bliver lavet i USA af SoftWood. De fleste features ser på papiret ud til at være der, men der er faktisk flere endnu.

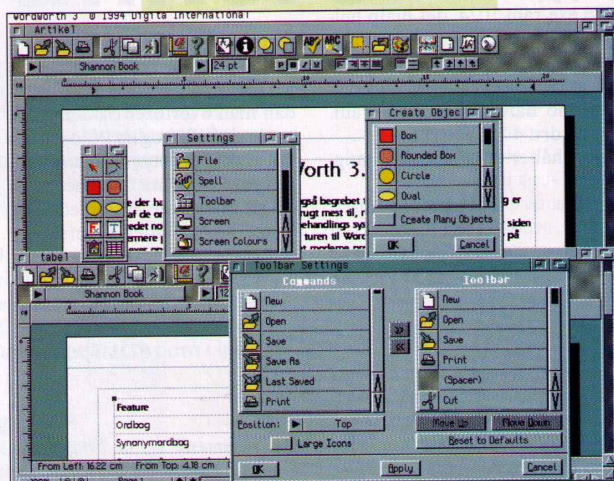
At sammenligne WordWorth 3 med WordPerfect til PC'en vil være urimeligt. For det første på grund af prisforskellen, for det andet på grund af de store forskelle i arkitekturen og filosofien i programmet. Ikke fordi WordWorth 3 vil klare sig dårligt, tværtimod, men visse features er implementeret på en mere naturlig måde, så man ikke skal sidde og rode rundt i koder osv. Det viser sig desværre også som en begrænsning i visse tilfælde.

Professionelle printerdrivere

WordWorth bliver leveret i en ordentlig kasse, der er 5 disketter og en manuel i pakken. De fire disketter er selve programmet, spellchecker, ordbog, synonymordbog osv., den sidste er en printer-driverne er skrevet af Wolf Faust, som efterhånden er en legende på Printer Drivers til Amiga. Produktet fra Wolf Faust er virkelig avanceret med dithering efter eget valg (og definition) og meget andet godt. Der er drivere til næsten alt hvad hjertet kan begære, også postscript, og har man en speciel driver i sin AmigaDOS preference, kan man også dirigere sin udskrift videre til det almindelige printerdevice. Manualen er en bog, der er limet i ryggen, meget omfattende og grundig, godt skrevet, men hvorfor ringbinder de dog ikke sådan en moppedreg. Det gør det

Et eksempel på de nye grafiske funktioner i WordWorth. TextEffects giver dig nogle ret eksotiske muligheder for at give dine breve et personligt præg.

De forskellige værktøjs-bokse og requestere kan være åbnet samtidig, og blive på skærmen, mens man arbejder med dokumenterne.

ikke ligefrem nemt at sidde og skrive noget samtidig med at man skal finde noget i menuen.

Processorkrævende

WordWorth har nogle småfejl i sig, selvom den her testede version er 3.0b. Digita er dog virkelig oppe på tærner med at sende gratis updates ud til kunder (vi har modtaget to updates allerede), og de hjælper temmeligt meget på produktet.

Desværre kræver WordWorth en rimelig hurtig CPU for at være udholdeligt at arbejde med, en 7 MHz 68000 er IKKE sjov at have som drivkraft. En 14 MHz 68020 hjælper på det, men WordWorth syntes først at komme til sin ret under en 25 MHz 68030 eller højere. Det er utroligt høje krav til CPU, og her har Final Writer nok en fordel. Det er ikke fordi WW ikke kan bruges på mindre CPU'er, det er ikke noget problem, men opdateringen af skærmen synes en smule træg.

WordWorth er utrolig flot i sit grafiske design, og det hjælper sikkert også til de store krav til CPU, ligeledes er arbejde med billeder i dokumenter også CPU krævende, og det er det ligegyldigt hvilken maskine det drejer sig om.

Hvad kan den så?

Når man har brugt tekstbehandlings-programmer i et stykke tid, ser man sig hurtigt om efter nogle med flere features end det gamle, og faktisk tilbyder disse programmer en utrolig mængde muligheder for bearbejdningen af tekst samt indsættelse af billeder i dokumenter.

WordWorth står ikke tilbage i denne henseende. Der er automatisk indholdsfortegnelse, liste generering, billeder i dokumentet, WYSIWYG (What You See Is What You Get, viser papiret grafisk på skærmen), tabeller, skrifttyper oma.

Billeder er utroligt nemme at arbejde med. Man tegner sig en kasse, og sætter et billede i. Det er muligt at hente billedet ind i dokumentet, eller have det liggende separat. Ligeledes er det muligt at opdatere billedet automatisk, hvis der bliver rettet i det fra et andet program. Dette kræver ikke specielle features fra programmet der retter i det, det er noget AmigaDOS'ens filsystem tager sig af. Billedet kan selvfølgelig skaleres, og man kan lade teksten flyde venstre og højre om efter eget valg.

Og selvfølgelig bliver billedet vist med så mange farver, som opløsningen tillader, eller monokrom hvis man ønsker det.

Indholdsfortegnelsen og listegenereringen er en utrolig god detalje til længere dokumenter, man skal blot markere i dokumentet hvad der skal med i indholdsfortegnelsen/listen, så bliver det automatisk sat ind med det rigtige sidenummer. Det betyder også, at retter man på nogle sider, evt. flytter dem, så vil sidenummerne også blive rettet til de nye.

Tabellerne er lidt simpelt oprettet indtil videre. Det er muligt at vælge stregtykkelse, baggrund osv., men det er ikke muligt at have forskellige antal rækker/søjler igennem en tabel. Så skal man oprette en ny tabel og lægge den ovenpå. Det kan gøres men virker lidt klodset.

Understøtter TrueType fonts

Af skrifttyper til programmet er her alt hvad hjertet kan begære. Selvfølgelig kan man bruge sine almindelige Amiga BitMap fonte, og hvis man har dem, Compugraphic vektor fonte. Men WordWorth understøtter som det første til Amiga'en også TrueType skriftter. TrueType er en skrifttype, der bliver benyttet meget på PC'en. Den er ikke helt af så høj kvalitet som Adobe Type 1 & 3 skriftter, men til gengæld er de hurtigere at arbejde med og meget bil-

ligere. WordWorth understøtter også Adobe Type 1 (*.afm og *.pfb filer).

Alle disse bliver installeret med et smart lille program der bliver leveret med, og fontene kan være spredt ud over flere partitions/skuffer uden problemer. Så har du en CD-ROM med en masse fonte, eller et DesktopPublishing program med Adobe Type 1 skriftter, eller er du tilsluttet et netværk, hvor en anden har en masse fonte, så kan du udnytte dem alle i WordWorth 3.

Jeg tror aldrig man bliver helt færdig med at konfigurere WordWorth. Her kan defineres hvilke værktøjer, der skal være synlige som ikoner, om værktøjslisten skal flyde rundt på skærmen, være til højre, til venstre, i toppen eller i bunden, antallet af farver, opløsning, standard skrifttype, hvordan funktionstasterne skal fungere, hvilke hjælpestreger (margin, printerområde osv.) der er synlige, hvor ordbogen og synonymordbogen er og meget andet.

Værktøjslisten

I Værktøjslisten kan man sætte en masse symboler for ens mest brugte værktøjer. Der er angivet på bagsiden af manualen, hvad de forskellige symboler betyder. Oprettelsen af værktøjslisten kunne ikke være meget mere simpel. Man vælger en funktion fra en venstreliste, og den bliver så placeret i en

højre-liste. Man kan også fjerne funktioner fra listen ved at vælge dem i højre-listen. Symbolerne kan vises i to forskellige størrelser (godt hvis man har en højopløsnings skærm), og man kan selv placere værktøjslisten på skærmen. En virkelig fornuftig feature, så har man altid sine mest brugte funktioner i nærheden, uden at man skal huske på mystiske tastaturkombinationer.

Ord for folket

Der bliver som standard leveret en engelsk ordbog med til WordWorth 3, den består af 116.000 almindelige ord (fra William Collins Sons and Co Ltd) og 26.000 medicinske og jura vendinger (fra Merriam-Webster legal and medical supplements). De er, som Final Writer, dog engelske, og funktionen af dem er derfor begrænset. Det er dog muligt at rette op på det. Man kan nemlig lave sin egen ordbog, en 'User Dictionary', så det eneste man så skal finde er en lang liste ord, og disse findes på en del BBS'er netop til samme formål. Så med ganske lidt besvær, kan man lave sig en dansk ordbog. Når man kontrollerer sit dokument, er det selvfølgelig også muligt at tilføje nye ord, hvis der er nogle der endnu ikke er i ordbogen.

Der er også en synonym ordbog med 30.000 hovedord, og 826.000 krydsreferencer.

Forskelle mellem WordWorth 3.0 og Final Writer 2

Navn	WordWorth 3.0b	Final Writer rel 2.
Producent	Digita	SoftWood
Hastighed (processor)	Anb. min. 68020	Kører fint med 68000
RAM Krav	2 MB	2MB
Pladskrav til harddisk	Fuld instal. 3 MB	Fuld insta. 10 MB
Eksekvering fra disk	JA, kræver 2 disk	NEJ
Ordbog	116.000 ord, eng.	144.000 ord, amerik.
Synonymordbog	826.000 ord	1.400.000 ord
Brugerdefineret ordbog	JA	NEJ
Adobe Type 1 fonte (pstrcpt)	JA	JA
TrueType fonte (PC Windows)	JA	NEJ
Compugraphic fonte	JA	JA
Udnytte printerens interne fonte	JA	NEJ
Fonte medleveret	Alle, en af hver	120 Compugraphic fonts (inkl. alle "styles")
Auto.indholdsfort.	JA	JA
Auto.listefortegnelse	JA	NEJ (JA)
Skema-generering	JA	NEJ
Teksteffekter	JA	NEJ
Flydende/fast værktøjsliste	JA	JA
Online hjælp	JA, AmigaGuide	NEJ
Billeder i dok.	Kan ses på skærm	Kan ses på skærm
Billeder ændres auto. v. ændring	JA - kan slås fra	NEJ
Pris	998,-	1199,-

CHECK IND I FORUM

Åben:

Torsdag 12.00 - 20.00

Fredag 12.00 - 24.00

Lørdag 12.00 - 20.00

Søndag 10.00 - 18.00

Entré kr. 35,-

Ps. Husk det dobbelte Tehno/Rock Party - fredag 31. marts

• Besøg drømmefabrikken og bliv rockstjerne

• Ta' dit band med i lydstudiet og få lavet demo og musik-video for kr. 200,-

• Gå en tur ned ad Fashion Boulevard og se om du er til 68'-stilen eller besøg Unique Models

• Søger du job eller bolig? 8 fax-maskiner kører i døgn-drift med masser af tilbud til dig

• Check også lige de andre 100 stande med bl.a. uddannelse, boligindretning, computere, modeljobs, musikinstrumenter, HiFi, sundhed, rejser, New York Trends, sport og meget, meget mere

Læser Service nr. 11

Det er en jungle derude

Hvis verden var ideal, skrev alle programmer det samme format til disk o.lign. Det er den desværre ikke. Den er nærmere det modsatte, for hvert program har sit eget format. WordWorth 3 har dog forberedt sig på dette, og det er muligt både at gemme og hente i et rimeligt stort udvalg af formater: ASCII, RTF (Rich Text Format), WordPerfect 5.1, MS Word, Microsoft Works, Wordstar, MS Windows Write, Word for Windows. De fleste formater mister alle specielkoder, tabeller og grafik. Undtaget er dog RTF, der bibeholder skrifttyper, skriftstil, indryk, paragraf formattering og sidebrydninger.

Grafikformater kan også være et problem for mange, men her understøtter WW3: IFF, TIF, GIF, PCX, BMP og IMG. Af vektorformater understøtter WW3: CGM og GEM.

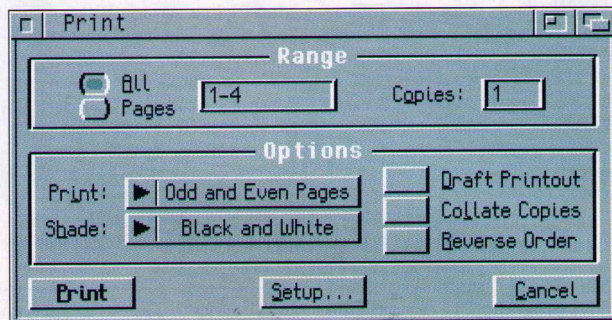
Det dækker vist de flestes behov, og hvis programmet man bruger andetsteds ikke er nævnt i listen,

kan det garanteret gemme i et af de nævnte formater.

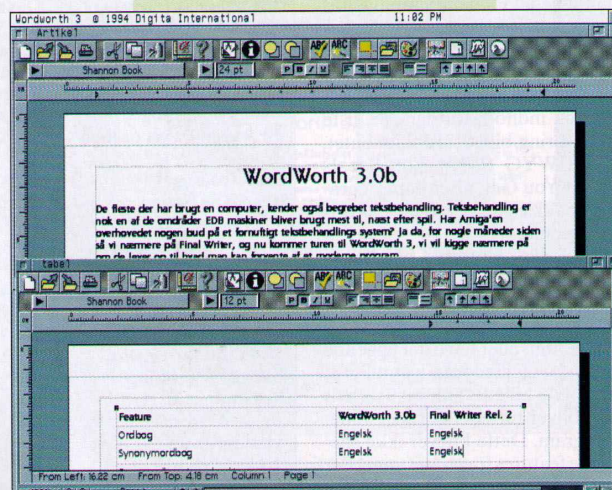
I brug

Vi har brugt WordWorth 3.0b igennem et stykke tid her, og det har vist sig meget stabilt. Der er stadig nogle små problemer hist og her, f.eks. er visse import-filtre ikke aktiveret, da der er for mange fejl i dem. Det gælder for eksempel PostScript import-filtret. Ligeledes er der en mindre fejl, som betyder at WW ikke starter. Det sker, hvis man allerede har WordWorth kørende i maskinen, og derefter prøver at starte en ny. Så vil den nye ikke starte, men blot stå med opstartskilten på skærmen. Det påvirker ikke den gamle, eller ødelægger noget, men det er da lidt irriterende.

Generelt er indtrykket af WordWorth: Utrolig mange features, mange af dem gode og godt implementeret. CPU sultent. Pænt design. Godt produkt. ■

Printer-styring i WordWorth. Som det ses er det muligt at bruge printerens interne fonte.

Et eksempel på to dokumenter åbnet på en gang, nederst ses skema-genereringen.

Få DSBs køreplan på diskette

Introduktionspris 40 kr

Skriv afgang- og ankomststation og hvornår du vil rejse, tryk en tast og straks får du de bedste rejsemuligheder præsenteret. Mere enkelt kan det ikke være.

Disketten kan købes på DSB rejsecentre. Nærmeste rejsecenter oplyses på telefon 33 14 17 01 eller 86 18 17 78. Eller du kan få disketten tilsendt med posten. Indbetal 40 kr + 10 kr i porto og ekspedition på giro-nummer 9 78 70 70 til DSB køreplans-

kontor, Kalvebod Brygge 32, 1560 København V.

Kan anvendes til både DOS og Windows.

Min 386, DOS 3.3/Windows 3.1, 2 Mb RAM (extended), 700 Kb/1,5 Mb fri harddisk.

DSB

**Dansk CD-ROM Klub skaffer dig de bedste
spil til den billigste pris:**

7th Guest	SUPERTILBUD!	90,-
Megapack med 16 CD titler		245,-
Kings Quest 7		295,-
Wing Commander 3.0		375,-
Cyclemania		295,-
Cyberia		325,-
Under a Killing Moon		325,-
MS Encarta '95		295,-
Gabriel Knight		175
Little Big Adventure		345,-
Magic Carpet	SUPERTILBUD!	295,-
Dragon Lore		275,-
MYST		195,-
Rebel Assault		195,-

**GRATIS
CD-ROM
SPIL**

Følgende programmer får du i
GRATIS indmeldelsesgave:

- POWER PACK (Utilities)
- GAMES PACK (Spil)
- WINDOWS GAMES (Spil)
- DTP COLLECTION (DTP)
- PLAY IT AGAIN SAM (Lyd)
- + 1 CD efter eget valg!
(Kryds af på kuponen)

- ☐ Send mig straks yderligere information om Dansk CD-ROM Klub.
- ☐ Jeg vil meldes ind i DCK. Medlemsgebyret er 395,- kr. om året.
Jeg kan derefter købe efter DCK's katalog, der udsendes på diskette
1 gang om måneden. Kataloget indeholder blandt andet omtaler
og anmeldelser af de sidste nye spil.

Som nyt medlem af DCK ønsker jeg én af følgende titler GRATIS: ☐ MYST

☐ MAD DOG McCREE 2 ☐ TFX ☐ MEGARACE ☐ MICROCOSM ☐ LAWNMOVER MAN

- ☐ Jeg vil gerne tilmeldes "Månedens CD-ROM". Månedens CD-ROM sendes hver den 1. i måneden og
prisen for denne CD er **kun 45,- kr.** Hertil kommer 25,- kr. til ekspedition og forsendelse.

Navn: _____ Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____ Telefon: _____

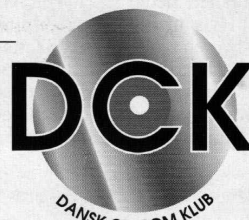
Forældres underskrift (hvis du er under 18 år): _____

Medlemskontingent kr. 395,- er ☐ indsat på giro 0 99 04 18 ☐ vedlagt i check

☐ betales pr. efterkrav sammen med den første CD (+ gebyr 55,- kr.)

Send/fax kuponen til: DCK, Amagerbrogade 96 D, 2300 København S

Tlf.: 3155 0569, Fax: 3155 0571

Vores ihærdige spildetektiv har igen opnsuset en samling beskidte tricks til de nyeste og sværeste spil.

PINBALL ILLUSIONS

Følgende tricks til AGA-udgaven af dette Amiga-spil skal udføres, mens bolden er i spil:

Tast 1 for slowmotion.

Tast 2 for at stoppe.

Tast CTRL for at få endnu en kugle på banen (max 3).

Skriv HELP for at bringe kuglen tilbage til start.

GABRIEL KNIGHT

Vi løfter nu sløret for, hvordan du overlever endnu tre dage i dette horror-spil.

DAG 6

Bookstore: Vent på postmanden, åbn konvolutten og læs brevet.

Jackson Square: Brug Rada Code på trommeslageren. Dekod beskeden til "call conclave tonight swamp". Tal med Dognut guy (brug (!)) og overbevis ham om at han skal vende tilbage til Royal and Conti ved politistationen.

Policestation: Vent indtil de to politibetjente er ude, brug nøglen til at åbne Mosely's dør. Hvis det ikke lykkes dig at åbne døren medens de to betjente er ude at hand-

le, så hold øje med officer Frisk, når han sover "længe" så brug "åbn" på Mosely's dør og ikke på lågen. Åbn skuffen og tag "tracking device".

Woodoo museum: Tal med Dr. John (nogleord er Ogoun Badagis, Damballah). Brug "tracking device" på Sekey Madoule (kisten ved døren).

Cemetery: Skriv en meddelelse på gravkamret (brug det røde kridt), "DJ BRING SEKEY MADOULE".

Bookstore: Vis Grace billedet af tatoveringen og få hende til at tegne den på dig.

Swamp: Brug Tracking Device på Gabriel for at finde frem til bålpladsen, gå efter prikken. Når du ser bålet, så brug masken. Svarene på Dr. spørgsmål skal være:

1 Damballah.

2 Ogoun Badagis.

DAG 7

Bedroom: Ring til Wolfgang Ritter TLF 49-09-324-3333, samtalen slutter med at han siger "goodbye", så du må ikke bruge EXIT.

Cemetery: Gå til Gedde krypten, operate door og brug flashlight, klik på midten af billedet med "flashlight" som cursor, åbn den midterste grav og se. Åbn den midterste grav igen og tag tegnebogen. Åbn den og se på indholdet. Brug den lille knap til venstre for at åbne døren.

Bookstore: Ring til travelagency (fra telefonbogssiden) 585-1130 og bestil en rejse til Tyskland brug Mosely's creditcard. Tag ud til lufthavnen.

I Tyskland: Tal med Gerde

om din familie. Tag kniven ned fra væggen, den hænger lige ved trappen. Gå ind i chapel og se på bannerne. Gå tilbage og tal med Gerde igen. Gå tilbage til chapel og se på bannerne et for et. Tag saltet fra Gerde.

Bedroom: Åbn soveværelses vinduet og brug (operate) sneen til at vaske dine hænder. Tag hvad der ligger på kommoden, vaskefad og saks. Klip dig med saksen.

Chapel: Læg vaske fadet på alteret. Brug kniven på dig selv. Put salt i fadet. Knæl foran alteret. Brug scroll på dig selv. Se hvad der sker.

DAG 8

Bedroom: Brug nøglen som ligger i fodenden til at åbne døren. Du skal finde en del bøger. Den første er "People's republic of Benin". Når du læser den vil den henviser til en anden bog også videre, de er i nævnte rækkefølge (du skal se på reolerne og derefter tage bogen ned fra hylden):

1. People's republic of Benin (den midterste bogreol bagerst i rummet).

2. Primal ones (den højre bogreol bagerst i rummet).

3. Ancient roots of Africa (venstre bogreol).

4. Sun Worshippers (den venstre bogreol bagerst i rummet).

5. Ancient digs of Africa (den højre bogreol bagerst i rummet, nederste hylde). Den beholder du.

Gå ned til Gerde og vis hende den sidste bog. Sig du har et creditcard Hun bestiller en billet til Afrika.

Løsningen til de to sidste dage afsløres først i næste nummer. Det er u-hyggeligt.

FAÅ ET GRATIS SPIL!

Alle læsere, der får deres tip trykt her i Secret Service, deltager i en konkurrence, hvor vi hver eneste måned sætter en ny bunke spil på højkant. Hvis du vil maksimere dine vinderchancer, så send teksten på diskette i pc-format (gem den som tekst). Husk at vedlægge en frankeret svarkuvert, hvis du vil have disketten retur. Send det hele til Secret Service, St. Kongensgade 72, 1264 København K.

JOURNEYMAN PROJECT

Jens og Mario Eden i Lyngby er de kvikke hoveder bag denne udførlige løsning.

2318:
Gå til skrivebordet og tag Transport Card. Forlad lejligheden og tag elevatoren til 1. etage. Gå hen til Global Transport og tag til Temporal Security Annex. Ved indgangen tastes (TSA ENTRY CODE): 6894895. Gå til Command Center. Tag plads foran computeren. Vælg skærmen til venstre og indtast (MONITOR ACCESS CODE): 0524133. Hør de tre beskeder (BACKGROUND, THEORY, PROCEDURE). Efter tidsbristen er registreret forlades Command Center. Gå til Ready Room. Tag Journeyman Key fra skabet, samt Pegasus og Mapping Biochip. Gå ind i rummet til venstre for skabet og få påført Biosuit. Forlad rummet og gå til elevatoren for enden af gangen. Tag elevatoren og gå ind i tidsmaskinen beliggende lige foran døren. Vælg destinationen 1996 B.C. og tryk ACTIVATE.

1996 B.C.:
Gå: N, N, N, N, E, E, N, N, N. Tryk på stenen og indsæt Journeyman Key i låsen. Tag Historical Log. Aktiver Biochip Pegasus og tryk på JUMP.

2318:
Tryk EXIT og gå tilbage til Command Center. Tag plads foran computeren, tryk på den højre plade under den store skærm og indsæt Historical Log i drevet. Indtast

(HISTORICAL RECONFIGURATION CODE): 0291384. Gennemhør de fire beskeder eller forlad Command Center og gå til tidsmaskinen. Vælg destinationen Mars Colony 2185 og tryk ACTIVATE.

2185:
Gå 16 gange W. Når robotten har passeret gå: W, W, S, S, S, S. Åben døren til Maintenance Transport. Gå ind i transporteren og tag Wire Cutters og Maintenance Key fra bordet mod E. Vend mod W og tryk på håndtaget under vinduet. Forlad transporteren og gå ud af døren. Gå ligefrem til maskinen og tryk på Oxygen Mask. Gå mod Shield Generator og lad robotten passere før døren åbnes. På pulten vælges: Return To Last Position. Herefter Lower Diagnostic Screen og benyt Maintenance Key på låsen. Vælg Run Diagnostics, Analyze Object, Attempt Circuit Link To Detonator. Løs MasterMind-spillet (Husk at gemme spillet inden der startes!). Tag Access Card Bomb og tryk Retract Platform.

2185:
Gå tilbage og åben luftslusen. Vælg Oxygen Mask og tryk USE. Tryk PRESSURIZE efterfulgt af SPIN. Forlad luftslusen og gå: E, N, N, E, E, E, E, S, E, E, E, E, N, N, N, N, N, N, N, N, E, E, E, N, N, W, W, N, N, E, E, E, E, S, S, S, S, E, E, E, S, S. Gå ind i gravemaskinen og stå af når rummet viser sig.

Gå ind i Air Lock. Vælg PRESSURIZE, SPIN. Forlad Air Lock. Gå S, S, S, S, 15*E. Åben døren til Shuttle Dock 3 og gå ind. Uskadeliggør skibet med Energy Damping Beam og fang det med Tractor Beam. Tryk dernæst på CLOSE RANGE TRANSPORT. Gå ind i skibet og åben robotens hoved. Tag følgende chips:

1. Den midterste til højre.
  2. Den nederste til venstre.
- Missionen er hermed fuldført. I næste nummer tager vi fat på den næste.

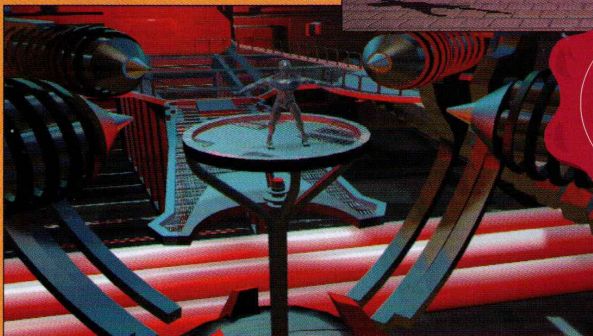
TAK TIL BL.A.:

Jesper Raaberg, København
Jens og Mario Eden, Lyngby
Glenn Jakobsen, Pandrup
Brian Wenzel, Nyborg

RISE OF THE ROBOTS

Spillet er flot, men når man er to spillere, er kampen ikke altid lige retfærdig. Er du og dine venner trætte af ikke at kunne spille nogen af robotterne imod hinanden, så gør sådan her:

På "Main System" skærmen, dvs. der hvor der står 1 Player, 2 Player og Options, skal du trykke henholdsvis på højre og venstre styretast. Så skulle du gerne komme til at spille Military Droid mod Military Droid.

SECRET SERVICE

ASSASSIN

Med denne snydekode burde det være nemt at gennemføre spillet.

I det øverste venstre hjørne afførste træskriver du følgende: aceviewfromupheremate. Tryk så P. Du har nu uendelig energi, og nu kan du trykke W for våben, S for extra tid, og E for at komme frem til enden af en bane. Tast 1-6 for baner.

HERETIC

Prøv følgende snyde-koder:

QUICKEN: "God Mode".

RAMBO: Alle våben og ammo.

GIMMEy: Mulighed for at få diverse ting. I stedet for x skal du skrive:

a: ?

b: Usynlig

c: Health flask

d: ?

e: Tome of power

f: Torch

g: Timebomb

h: Æg

i: Wings of wrath

j: ?

I stedet for "y", skal du skrive et antal mellem 1-9.

SKEL: Alle nøgler.

RAVMAP: Skifter Map Mode.

KITTY: Clipping on/off.

ENGAGExy: Efterfulgt af episode(x) og map(y) - warper dertil!

PONCE: Fuldt helbred.

SHAZAM: Skifter våben power!

MASSACRE: Dræber ALLE monstre på banen!

COCKADOODLEDOO: Du bliver til en kylling (øøøhh....).

IDDQD: Så dør du! Den gamle kode fra DOOM/DOOM2 (her: quicken).

IDKFA: Så mister du alle våben! Gammel kode fra DOOM/DOOM2. (her: rambo)

RISE OF THE TRIADS

Først skrives "DIPSTICK" for at slå snydekoderne til!

Derefter kan du skrive følgende:

toosad: Usårlig plus våben 4

chojin: Usårlig med de våben du havde. Uendelig ammo.

flyboy: Du kan hoppe/flyve ved at trykke på mellemrumstasten.

boing: Du hopper elastisk rundt.

goobers: Starter episoden igen.

whack: Du mister en energi.

speed: Du får fart på.

panic: Slår alle snyde-funktioner fra

dimon: Normalt lys, dvs. ret mørkt!

dimoff: Ingen tåge, mere lys.

london: Tåget.

shineon: Tændte lyskilder.

shineoff: Slukkede lyskilder.

gogates: Afslut.

goarch: Springer videre til næste bane.

goto: Man kan vælge, hvilken bane man vil spille.

gota386: Grim grafik.

gota486: Normal grafik. Dejligt!

shootme: Beskytter KUN mod bullets.

burnme: Beskytter mod ild og varme.

lungdung: Man ser ud gennem en gasmaske.

86me: Man mister eet liv.

huntpack: Alle nøgler, VÅBEN og fuld energi.

johnwoo: Dual gun.

plugem: Maskinpistol.

vanilla: Bazooka.

booze: Missil.

firebomb: Brandbombe.

bones: Bygger en flammevæg.

seeya: Dræber alt på skærmen.

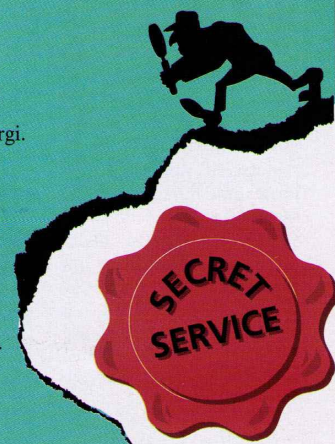
ride: Se dine missiler flyve!

where: Giver din position i hex-koordinater.

record: Optag en demo.

stop: Stop afspilning af demo.

play: Afspil en demo.

PROFF
486DX2-66

9495,-

PROFF
486DX2-80

9895,-

PROFF
486DX4-100

10495,-

PROFF
Pentium-60

12995,-

PROFF
Pentium-90

16495,-

Dynalink
Fax/modem
14.400

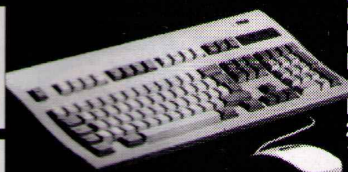
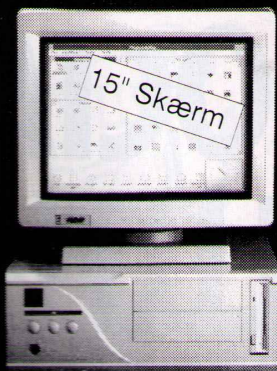
995,-

Dynalink
Fax/modem
28.800

1595,-

merpris på PROFF'er:

420MB Harddisk	300,-
Fra 4MB til 8MB	1200,-
CD-Rom, 4*spin	1995,-
17" Monitor	2000,-

Morgenavisen Jyllands-Posten, April 94:
Bedste Køb.
Alt om Data, Jan 94:
En af de hurtigste i sin klasse
Hurtigst i AOD test.

**Ring og få gratis
computer avis**

PROFF Konfiguration:

8MB, 72pin Ram (486:4MB)
PCI Localbus
ISA-bus til gamle kort
PCI ET4000/W32P grafik kort
Windows acc. /1MB
PCI Enhanced Harddisk cont.
270 MB Harddisk
15" SVGA Farveskærm 72Hz
Digital instilling
Grønne funktioner
Blåt luksus tastatur
PROFF Luksus Mus

—DATA FILEN—

Gl. Århusvej 19, 8800 Viborg, 86 60 18 66
Døgnåben Brochure bestilling, 86 60 16 43

Alle Priser er incl moms., Forbehold for prisændringer tages.

Læser Service nr. 14

CD-ROM SHOP

Tlf.: 35 36 90 99

Fax: 35 36 60 99

"Velkommen i Danmarks
største CD-ROM butik..."

Butiksleder Rasmus Pedersen

Funny ShareWare er en helt ny CD-ROM produceret af et dansk firma. CD-ROM'en indeholder spil og sjove programmer. Du kan køre programmerne via menu!!!

Best.nr.: 1303
Funny ShareWare **KUN kr. 99,-**

Leisure Suit Larry er en rigtig macho damefører. Kan du styre ham i gennem de mange udfordringer og fristelser han møder på sin vej? Larry kan ikke klare sig selv...

Best.nr.: 1258
Leisure Suit Larry 6 **KUN kr. 299,-**

Sælgelse Løvernes Konge på CD-ROM. Her kan du se hele historien og spille en del af spillet. Dine børn bliver ellevilde. God grafik og lyd. Inkl. GRATIS musematte.

Best.nr.: 1304
Lion King **KUN kr. 349,-**

Disse CD-ROM titler vil gøre dit barn helt interaktivt - barnet kan høre musik, spille spil, og se eventyr. Tilbring mange sjove timer med dit barn. Til børn fra 5 år.

Best.nr.: 1302
Sirius 6 Pak Kids **KUN kr. 349,-**
6 stk. CD-ROM ialt.

Vælg frit blandt tre forskellige OS/2 titler: Dr. OS/2 - OS/2 Mate samt Playmate OS/2. Her finder du alt fra spil til rigtig gode og uundværlige brugerprogrammer til OS/2.

Ring og hør nærmere om disse tre titler... **KUN kr. 149,-**
pr. stk.

Mad Dog McCree II er et ægte multimedia CD-ROM spil. Spillet er opbygget som en cowboyfilm med rigtige skuespillere. V.h.a. musen skyder du dine modstandere!

Best.nr.: 1125
Mad Dog McCree II **KUN kr. 199,-**

MIDI filer i overraskende god kvalitet. Indeholder desuden WAV- og grafikfiler. Alle MIDI filer er delt op i kategorier. Husk at vi også har MIDI Music Shop Pro til kun 199,- kr.

Best.nr.: 1266
MIDI Master Collection **KUN kr. 149,-**

Kør UNIX (Linux) på din egen maskine og få et 32 bits ægte multitaasking styresystem. Der medfølger udførlig manual på over 200 sider. Meget anerkendt titel.

Best.nr.: 1298
Linux Slackware 2.0 **KUN kr. 399,-**

Måske ser du naboens datter. Denne CD-ROM indeholder 400 smukke danske piger. Billederne er alle i flot grafisk kvalitet taget af en kendt dansk pigefotograf.

Best.nr.: 1249
From Denmark with Love **KUN kr. 99,-**

Alle priser inkl. moms. Der tages forbehold for udsolgte titler.

**BUTIK:
CD-ROM SHOP**

Falkoner Allé 36 - 2000 Frederiksberg
Åbent: Man-Fre: 10-17.30 - Lør: 10-14

**POSTORDRE:
CD-ROM SHOP**

Postboks 554 - 2200 København N
Henv.: Alle hverdage 10-17
Få en GRATIS farve CD-ROM brochure - send os en frankeret svarkuvert (kr. 5,-)

Læser Service nr. 15

DEN SOCIALE REVOLUTION

"Den næste computer-revolution er social", proklamerede Microsofts Bill Gates for nylig. Og "Bob" er programmet der skal føre an i revolutionen.

Microsoft

Af Niels Lassen

Logoet til Microsoft Bob ligner til forveksling Keep Smiling badget, omgivet af to B'er.

I år kan Microsoft fejre 20 års jubilæum. Og der er sket meget siden Paul Allen og Bill Gates, i 1975, sad og lejede med en Altair 8800 computer. Der er også sket en del siden IBM lancerede den første IBM PC i 1981, hvor Microsoft havde lavet styresystemet MS-DOS og programmeringssproget BASIC.

Senere kom Apples Macintosh (1984) og Microsofts Windows (1985) og for ikke at drukne i et historieforedrag er det vel på sin plads at forklare, hvorfor alt dette er relevant. Den tendens der har ligget i Microsofts programmer- og for computerprogrammer

generelt - har været et gradvist forsøg på at gøre computere lettere at bruge. Dilemmaet opstår ved, at der er en modsat rettet tendens til at gøre programmer stadig mere avanceret med det resultat, at mange stadig føler sig fremmedgjort af computere; et program som Microsoft Word betjenes ved hjælp af ikoner og menuer men der er så mange faciliteter, at menuerne ikke altid er til at forstå.

Det er det problem Microsoft ser som den største flaskehals i de stadig mere avancerede computerprogrammer. For computerne kommer i disse år ud til mange, der ikke interesserer sig for selv

computeren men de funktioner der bliver lettere med den. Løsningen er det sociale interface.

Computer med et menneskeligt ansigt

Programmerne skal være nemmere at anvende end tidligere. Microsoft har været en dominerende del i den udvikling, senest med Wizard-faciliteten i eksempelvis Publisher, hvor Wizard guider brugeren gennem det svære arbejde med DTP.

Men der er stadig lang vej fra den relativ simple Wizard-facilitet til

et interface der kan betragtes som socialt. Så Microsoft har lavet en slagplan.

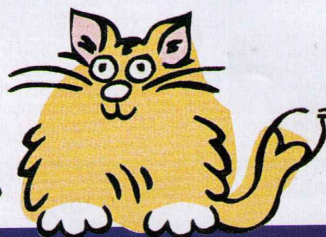
Microsoft har et testcenter, hvor brugere arbejder med Microsofts programmer, under opsyn af programdesignerne. Resultaterne af disse tests har afspejlet mange af de problemer der opstår under brug. Men også kommunikationsprofessorerne Clifford Nass og Byron Reeves har lavet nogle retningslinier for, hvordan et socialt interface bør se ud. Deres opfattelse er at mennesket som et socialt væsen, også opfatter computeren som noget socialt og derfor nærmere vil kunne forholde sig

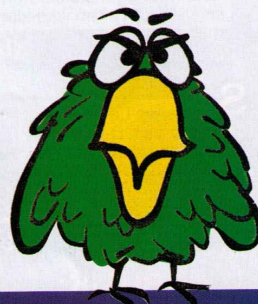
Rover

Java

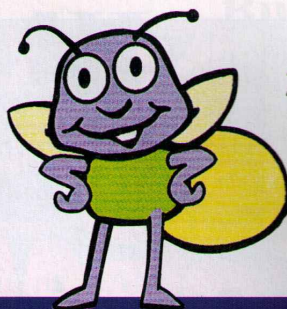
Chaos

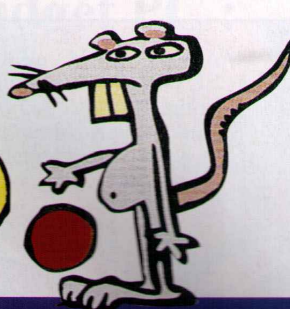
Ruby

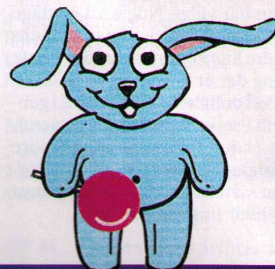
Orby

Blythe

Scuzz

Hopper

til computeren hvis computeren forholder sig til mennesket!

I stedet for at skulle lære abstrakte computer-udtryk skal computeren fortælle brugeren om facili-

gram. Grunden ligger i målsætningen; Bob skal give computeren et menneskeligt ansigt og i USA er navnet Bob et meget typisk navn. Det synspunkt bliver bak-

ket designet med hele familien for øje; gennem et hav af muligheder er det muligt at designe styringen af Bob på en sådan måde, at den passer til forskellige aldersgrupper og temperamenter.

Værelset hvor alle funktioner udføres, i programmet Bob. Windowsprogrammer kan også startes fra Bob og udsigten, gardinerne eller hele indretningen kan ændres hvis man bliver træt af det.

teterne på et dagligdagssprog og hjælpe brugeren som en ven og ikke som en maskine. Første for-søg hedder Bob og er et program.

Tilfældet Bob

Bob er en atypisk titel for et pro-

gram. Selve programmet Bob er til Windows og det første der møder brugeren er en rød hoveddør! Ved at banke på, kommer der en menu frem, med navnene på de personer, der bruger Bob. Bob er nem-

ket op af logoet (se billede) der er en ændret version af det velkendte Keep Smiling symbol.

Efter hoveddøren kommer man ind på sit værelse

Det er fra værelset alle de otte indbyggede programmer startes. Men yderligere DOS og Windowsprogrammer kan lægges ind som bøger i reolen og startes gennem Bob.

Nede i venstre hjørne af skærmen sidder der tegneserievæsenet der bistår brugeren i de muligheder, der normalt forefindes i en stribe menuer.

Nass og Reeves fandt, at menuer i programmer er "passivt-aggressive"; alle funktioner er vist hele tiden selvom det kun er et fåtal der faktisk er logiske at anvende. Og ved at tillægge alle menuer samme "vigtighed" bliver brugeren nødt til at kende menu-punkterne for at træffe valg.

I Bob opstiller 'dyret' en stribe logiske muligheder hvis brugeren vil ændre noget. Dyrerne - som alle er animerede på forskellige og ofte humoristiske måder - har også en hjælpefunktion. Hvis du udfører en funktion som kan gøres hurtigere, kommer dyret med et tip til hvordan. Talen kommer gennem talebobler, og de 12 dyr er desig-

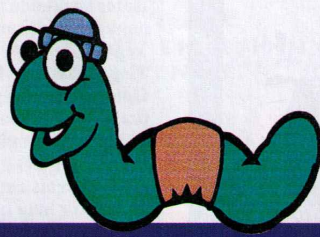
Bill Gates - USA's rigeste mand - tror på den sociale computer-revolution som drivkraft i computerindustrien. Computeren skal være for alle, ikke kun de teknisk interesserede.

net med forskellige personligheder - nogle af mere hjælpsomme end andre og bogen 'Lexi' kommer kun frem når der skal bruges ekspertbistand som i finansdelen.

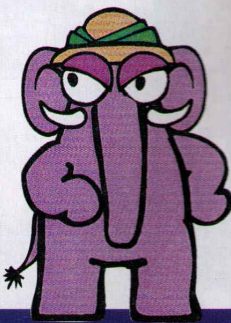
Man kan vælge at få en højttaler i stedet for et dyr eller slet ingen ting for den sags skyld. Uanset hvad, bliver man assisteret på en gradvis måde; den mængde tips

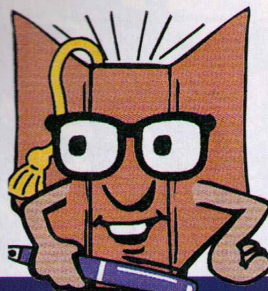
Shelley

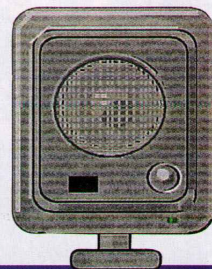
Digger

Hank

Lexi

Speaker

man får er afhængig af hvilket dyr man har valgt. Nogle vil gentage det samme tip flere gange mens andre kun kommer med det, første gang der er en genvej.

Personlighed skinner også i gennem i selve værelset. Hele værelset er interaktivt; du kan ændre udsigten gennem vinduet, hvordan værelset skal være møbleret og hvor tingene skal ligge.

Microsoft Home Office?

Bob består af de mest anvendte programmer til dagligdags brug. Brevskriver (tekstbehandlingsprogram, specielt til breve), kalender, økonomiprogram og finansprogram, husholdnings-styrer, adressebog, E-mail og endelig GeoSafari.

Selvom alle programmer er lavet med henblik på brugervenlighed, er de meget avancerede. De enkelte programmer kan 'snakke' sammen: adresserne i adressebogen får du adgang til i brevskriveren, så der automatisk kan sættes adresse øverst i brevet.

I alle programmer er hjælpen meget udviklet - i brevskriveren er der over 30 standardbreve, eksempelvis klagebreve og takkebreve. I økonomiprogrammet er der 50 forskellige standardregnskaber og i både finansguiden og husholdningsprogrammet er der tekniske informationer, nærmest i bogform med henholdsvis 100 og 300 sider med tips og hjælp.

Privat, digital husholdning

Efter at have prøvet Microsoft

GeoSafari er på nuværende tidspunkt det eneste Bob-program der ikke er lavet af Microsoft selv. Quizprogrammet er lavet af det amerikanske firma Educational Insights, der også har lavet GeoSafari til CD-ROM.

Bob er vi generelt imponeret over programmet. Det betyder dog ikke at Bob er fejlfri.

Der er især to punkter, hvor Bob er problematisk. Først og allerstørst er den tegneserieagtige grafik til børn; børn og unge i dag stifter meget tidligt bekendtskab med computere, og behøver egentlig ikke et pædagogisk interface. Men det gør de voksne, der ikke alle er vokset op med EDB - og så skal interfaceet være et mere seriøst

interface med større appel for netop den gruppe.

Vi skal ikke forvente at se en dansk version herhjemme foreløbigt. Det bliver et stort stykke arbejde at gøre Bob dansk fordi programmet er designet til et amerikansk marked. Og hvad skal det hedde herhjemme? Bjarne? Brian?

De ringer, vi spiller

Bob bliver af Microsoft betragtet som en start. Det er bevidst at hjælpen bliver repræsenteret af dyr og ikke mennesker; der er stadig lang vej til kommunikation mellem computer og menneske, med et menneskeligt ansigt. På CES-show præsenterede Bill Gates et bud på fremtidens samspil mellem menneske og maskine: Natural Language Processing som Gates kalder det bliver af Microsoft betragtet som mål; du siger til computeren hvad du vil have den til at gøre - ingen menuer, ingen tastatur - kun snak! Der blev foretaget en demonstration, hvor Bill Gates snakkede med en 3D papagøje, der sang Viva Las Vegas!

Meget passende bad Bill Gates computer-papagøjen om at spille "Tears for Fears: Everybody wants to rule the world!" Og det gjorde den, til stor begejstring for publikum, hvor man bl.a. kunne finde Steven Spielberg på første række.

På CES-show blev der gjort et stort nummer ud af at demonstrere Microsofts Home-serie - her på storskærm, hvor programmerne blev gennemgået.

100 MHz Multimedia PC:

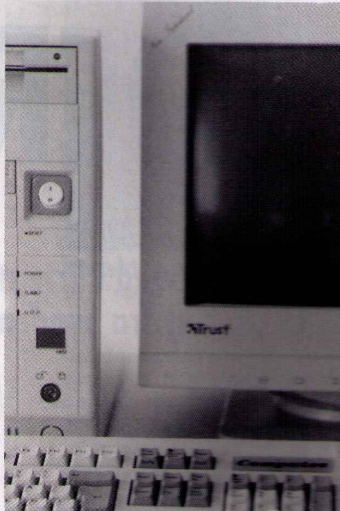
486 DX4/100 MHz CPU.
Localbus board m. 256 Kb. Cache.
4 Mb. 72 pin 70 ns. RAM.
420 Mb. Fast ATA harddisk.
32 bit Enhanced IDE interface.
32 bit localbus skærmkort.
14" Super VGA skærm.
Minitower m. low-noise.
Dualspeed CD-ROM.
16 bit Stereo lydkort.
incl. 3 stk. CD-titler
Komplet og køreklart.

Kvalitets produkt

Pris kun 9.996,-

Budget PC :

486 DX2/66 MHz, 4Mb. RAM,
420 Mb. harddisk, 32 bit ctrl., 14"
Super VGA skærm, Minitower,
32 bit skærmkort. keyboard.
Komplet og køreklart. kr. 7.496,-

NEC CD-ROM quadro speed :
Dette CD-ROM drev kører
4 gange hurtigere end et
normalt drev. Søgetid 250 ms.
Drevet kører på din IDE-
harddisk kontroller.

Pris kun 1.650,-

Netværks kit komplet :

2 stk. Netkort 16 bit. 10 m. kabel.
2 stk. T-stykker og 2 stk. Termina-
torer og driver diskette.

Pris kun 949,-

HP 4L, 4 siders laser printer :

HP's mest solgte laser printer
4 sider pr. minut. En hel A4
side grafik udskrift. Osonfri
energi spare funktion.

Pris kun 5.396,-

Quantum 540 Mb. 1.596,-

Westen digital 720 Mb. 2.396,-

Westen digital 1 Gb. 3.596,-

Intel 486DX2/66 Mhz. 1.496,-

19.200 b. Fax/Modem. 996,-

Intel 486DX4/100 Mhz. 2.596,-

486 VLB board. 696,-

Cirrus Logic 5429 649,-

Enhanced IDE ctrl. 249,-

CompuTec

Åboulevard 41, 1960 Frederiksberg C. Telefon 3135-8877, Fax 3135-8869. Åbent mandag til fredag fra kl. 12.00 til 18.00

Alle priser er fra den 1. februar 1994.
Priserne er incl. moms. Og der tages
forbehold for fejl og ændringer.

Læser Service nr. 16

Privat Computer GÅR I LUFTEN

NU KAN DU FÅ PRIVAT COMPUTERS POPULÆRE
COMPUTER- NYHEDER, SLADDER, SPIL-TESTS OG -
TIPS 24 TIMER I DØGNET!

DET HELE FOREGÅR PÅ DEN KENDTE MUSIK-KANAL
MTV, HVOR DU, HELE DØGNET, KAN FINDE PRIVAT
COMPUTERS SPECIAL-MAGASIN. MAGASINET ER
TILGÆNGELIGT FOR ALLE, SOM KAN TAGE MTV OG HAR
TEKST-TV.

VI FORNYER SIDERNE HELE TIDEN, OG KAN DERFOR
GIVE DIG DE STØRSTE NYHEDER - FØR ALLE ANDRE I
DANMARK!

HVIS DU VIL VÆRE PÅ FORKANT MED BEGIVENHEDERNE
- 24 TIMER I DØGNET!

**SLÅ STRAKS OP PÅ MTV
TEKST-TV SIDE 559!**

OS/2 FOR BEGYNDERE

Sådan får du styr på OS/2! Følg med i Privat Computers nye serie, hvor vi, helt fra bunden, viser hvad OS/2 kan gøre for dig.

Af Lars Jorgen Helbo

Så er det sket. Jeg er gået over på den anden side. Med lysets hastighed har jeg beamet min computer over i den 32'ede dimension. Med andre ord, jeg har installeret OS/2 Version 3 Warp på min PC'er.

I denne og nogle efterfølgende artikler vil jeg fortælle om min beslutning og mine erfaringer. Med andre ord: Captain Kirk byder velkommen ombord på Starship Enterprise, vores mål er en moderne PC og hastigheden udgør 3 Warp.

opfundet endnu. PC'en har altså udviklet sig kraftigt. Det har DOS også. Det er blevet til et helt kludetæppe af lappeløsninger. Windows er bare en af de mere avancerede lapper.

Men grundlaget er ikke ændret. Derfor har vi de mange problemer med forskellige RAM-typer. Derfor kan PC'en ikke multitasking. Derfor er PC'en ikke nær så hurtig, som den kunne være. Derfor er programmerne urimeligt ustabile.

Gode gamle DOS

Til næste år kan PC'en og MS-DOS fejre 15 års jubilæum. Dengang i 1981 havde en PC typisk 64 kb RAM. Harddiske var mest noget man drømte om, og grafikmodus, lydkort, mus og CD-drev var ikke

Hvorfor nu OS/2?

Det må altså være på tide, at finde en afløser for DOS, et moderne multitasking-operativsystem, som passer til nutidens PC'er og brugere. Men hvorfor skal det så lige være OS/2?

Kort om Warp:

En række PC-leverandører udstyrer nu som standard deres PC'er med Warp. Deriblandt er to af Europas største kæder Vobis og Escom. Hos Escom i Tyskland koster det nu 176 DM ekstra, hvis man også vil have DOS og Windows. I Danmark er Banzhaff Datamedier begyndt at sælge sine PC'er udelukkende med OS/2 installeret. IBM i bl.a. Danmark og Tyskland tilbyder skoler og uddannelsesinstitutioner licenser til Warp for kun 80,- kr. Borland leverer en ny version af C++ til OS/2. Dermed er det nu muligt at lave programmer til Windows og OS/2 ud fra den samme kildekode.

IBM Works, P2P, kommunikation o.m.a.

Svaret er, at OS/2 har afgørende fordele, uanset hvilken konkurrent, man sammenligner det med. I modsætning til Unix og Linux har OS/2 en fornuftig brugeroverflade. I modsætning til Next-Step er OS/2 kompatibelt, så man i første omgang kan fortsætte med at bruge sine DOS- og Windows-programmer.

I modsætning til Windows NT kan OS/2 køre på en almindelig PC, som dem man henter i Bilka. D.v.s. en 486'er med 4 mb RAM og 300 mb harddisk.

Sammenlignet med den vigtigste konkurrent, Windows 95 har OS/2 endelig den afgørende fordel, at det findes. Indtil videre er den officielle udgivelsestermin for Windows 95 udskudt fra "begyndelsen af 1994 til august 1995". En

af de første vittigheder lød: Windows 95, 96, 97...

Men selv hvis der ikke kommer flere forsinkelser, ser jeg to problemer. For det første vil Windows 95 ikke kunne køre på Power-PC. For det andet er og bliver det version 1.0 med alle de fejl og mangler, som vi ved at første version altid har. OS/2 er derimod et afprøvet system, som gennem en årrække har vist sin stabilitet.

Pris og indhold

Warp koster 995,- kr. for disketteversionen og 100,- kr. mindre, hvis man kan "nøjes" med CD'er. Hvis man har et CD-drev kan det absolut anbefales. Installationen

Warp findes i to forskellige versioner. Enten på 36 disketter, eller mere overskueligt og 100 kr. billigere på 2 disketter og 2 CD'er.

IBM Works, P2P, kommunikation o.m.a.

OS/2 Warp

Captain Kirk byder velkommen ombord på starship Enterprise; Hastighed: OS/2' warp!

er hurtigere, og hvis man senere får brug for en disketteversion, kan man selv lave den ud fra CD'erne.

For de knap 1000 kr. får man ikke bare selve operativsystemet, men også den såkaldte BonusPak. Den indeholder en række brugerprogrammer. Vigtigst er nok IBM Works; men pakken indeholder også terminalprogrammet HyperAccess Lite, telefaxprogrammet FaxWorks, adgangsprogrammer til Internet og CompuServe og et peer-to-peer netværksprogram.

Kundeservice

Alligevel fortrod jeg næsten købet. To dage efter, at jeg havde modtaget Warp med posten, så jeg nemlig en annonce fra IBM

Direct. Heri tilbød de Warp plus Lotus SmartSuite for ialt latterlige 1932,- kr. SmartSuite alene koster normalt over 8000,- kr.

For at lufte min frustration sendte jeg en fax til IBM og beklagede min nød. Jeg havde selvfølgelig ikke regnet med noget svar. Som registreret bruger af tre DOS-versioner og Windows, ved jeg hvad kundeservice (normalt ikke) er.

Men to timer senere ringede en venlig dame fra IBM. Hun fortalte, at de ville kontakte min forhandler, og få ham til at levere SmartSuite for prisforskellen. Jeg skulle dog regne med en længere leveringstid. Det viste sig at være 4 dage. Trods mange år i branchen har jeg aldrig oplevet noget lignende.

Lotus SmartSuite

På pakken står der, at SmartSuite er "den eneste komplette løsning til OS/2". Som sagt kan man også bruge Windows-programmer under OS/2, f.eks. MS-Office. Men det er kun med ægte 32-bits OS/2-programmer, at man udnytter den større hastighed, og Lotus er p.t. de eneste, der har lavet en særlig OS/2 version af deres kontorløsning.

Der er dog flere andre på vej. I hvertfald har både Novell/Wordperfect, Corel og det tyske Star (ikke at forveksle med printerfirmaet af samme navn) sagt at de arbejder med sagen.

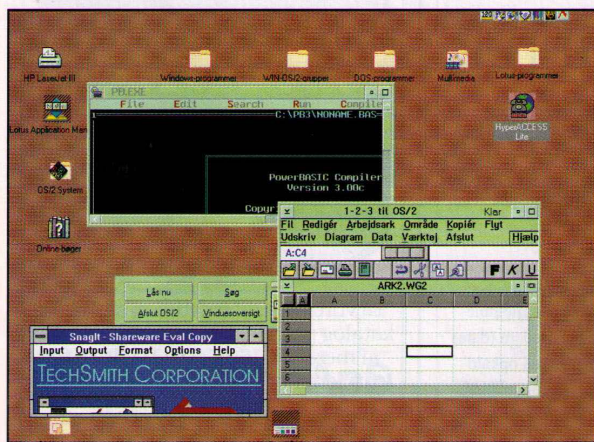
SmartSuite til OS/2 svarer dog ikke helt til Windows-versionen. Det består af fire programmer: Regnearket Lotus 1-2-3, tekstbehandlingen AmiPro, presentationsgrafikprogrammet Freelance Graphics og kommunikationsprogrammet cc:Mail.

Konklusion

Efter min mening er Warp for tiden det bedste softwaretilbud, der findes. Til privat brug er bonuspakken normalt tilstrækkelig. Til mere professionel brug bør man vælge den store pakke med SmartSuite.

Men uanset hvilket behov man har, er det ihvertfald svært at se, hvorfor nogen skulle fortsætte med at bruge piratkopier, når man kan købe professionel, dansk software med danske manualer og alle update-muligheder for mindre end 30 kr./diskette.

Så sørg nu for at få fat i dit eget eksemplar af Warp (evt. ved at vinde den i vores store konkurrence), så vil vi næste gang tage fat på installationen. ■

OS/2-, Windows- og DOS-programmer kører side om side i ægte multitasking. OS/2 Warp gør det muligt!

Læserservice 50

Bøger og software til PC og Amiga

Helt nye bøger om spil:
Bogen om Amiga-spil 178,- kr.
Bogen om PC-spil 178,- kr.
PC Assembly Language Games Programming 298,- kr.
Secrets of Frontier Elite 158,- kr.

Ring, skriv eller fax efter vores prisliste med over 100 bøger og mange programmer

Sall Data
Borgergade 44
DK-8450 Hammel
Giro 478 87 29
Tlf + Fax 86 96 51 33

Læserservice 51

Public Domain & Shareware

Vælg frit mellem 4.200 PC-programmer
Windows, OS/2, Novell, Wordperfect
Naturligvis virustestet

Fra 17,- kr. pr. diskette fyldt op
med programmer. Frit valg fra
vores store katalog.

GRATIS bestillingsdiskette Alt i HardWare og CD-ROM SysOp Data

7173 Vonge · Telefon 75 80 37 37

Læserservice 52

CD-ROM KLUB

Her er det, du søger, når du har en CD-ROM
i din PC'er, og du er interesseret
i at blive medlem i den nye CD-ROM klub.
Denne bliver oprettet pr. 1/3 94.

Er du interesseret, så udfyld nedenstående
kupon med dit navn og din adresse,
og du vil høre nærmere fra den
NYE CD-ROM KLUB

Tilbud hver måned

Mulighed for køb af EDB-udstyr til
opgradering af din-computer.

Bestil også din prisliste fra
J. B. DATA

Navn:

Adresse:

By:

Send annonce (eller kopi) til: J. B. DATA,
Postbox 34, 4800 Nykøbing F.

Læserservice 53

Media-X

PC		HARDWARE	
Iron Cross	399,-	Acer Dual CD-ROM	999,-
The Lion King	269,-	Mitsumi 3X IDE CD-ROM	1.695,-
Aladdin	269,-	Mitsumi 4X IDE CD-ROM	1.995,-
Colonization	399,-	Plexator 4X SCSI CD-ROM	4.195,-
Desert Strike	349,-	Plexator 4X SCSI Extrem	6.295,-
Acas of the Deep	429,-	Sony 4GB DAT SCSI Int.	8.795,-
Dawn Patrol	429,-	Conner 2GB DAT SCSI Int.	7.295,-
PC-CD		Conner 4GB DAT SCSI Int.	8.795,-
Inferno	499,-	Precision 3.5" MF2HD v/100	400,-
Wing Commander III	559,-	Dyson 3.5" MF2HD v/100	600,-
Kings Quest VII	499,-	SyQuest 105MB IDE Int.	1.895,-
Noctropolis	559,-	SyQuest 105MB SCSI Int.	2.495,-
Kyrandia 3	449,-	SyQuest 270MB Cartridge	595,-
Under a Killing Moon	429,-	SyQuest 270MB IDE Int.	3.795,-
Creature Shock	499,-	SyQuest 270MB SCSI Int.	3.795,-
Magical Carpet	499,-	270MB Cartridge	575,-
Acas of the Deep	499,-	SeaGate 428MB HD IDE	1.945,-
Dragons Lair	499,-	SeaGate 545MB HD IDE	2.345,-
SimCity 2000	219,-	SeaGate 545MB HD SCSI	2.745,-
U.F.O. Enemy Unknown	199,-	SeaGate 1052MB HD SCSI	4.795,-
Mad Dog McCree II	199,-	CDI 210 - Video Modul	5.995,-
Central Intelligence	199,-	GameWave 32 Lytkort	1.445,-
U.S. Navy Fighters	559,-	Labtec 800 Højtalere	599,-
Total Waste of Time	499,-	FX2000 Joystick	299,-

Alle priser er incl. Moms. Der tages forbehold for prisændringer
Ring på Telefon: 42 45 05 77 Jylland 74 43 56 16

Læserservice 54

2,5" > 3,5" Harddisk installationkit	190,00
3,5" Disk DD NN (3,25/stk.) pr.100	292,50
3,5" Disk HD NN (3,50/stk.) pr.100	315,00
3,5" Diskdrev A-500 intern	575,00
3,5" Diskdrev extern m. bus/afbryder	680,00
Competition Pro 5000 joystick	145,00
Competition Pro Star-mini joystick	170,00
Memorymaster til A1200/1MB	1230,00
Ramudvidelser til Amiga	fra 335,00
Støvlag, røglarvet A-500/600/1200	45,00
Strømforsyning til A-500/600/1200	535,00
Kickstart v.1 3/2 04/2 05 ROM-kreds	fra 355,00
Kickstart 3.1 A-500/2000	450,00
Alfa Power Controller til AT-HD	1210,00
GVP turboboard 1230 40Mhz/0/1MB	2725,00
Maxtor 3.5 AT-HD:420 MB/1500,- 540MB/1750,-	
Conner 250 MB Tapestreamer: 1295,-	
Aztech dual speed: 990,- Mitsumi FX300/2020,-	
486DX2-66/4MB/420MB/SVGA skærm:kr.8014,-	
Epson Stylus 800 printer: kr. 2640,00	

og mange andre produkter - ring efter vor prisliste

ABSALON DATA

Vangedevej 216A - 2860 Søborg
Tlf.: 31671193 FAX: 31671197
Ma. - Fr.: 14 - 18 Lø.: lukket

Forbehold for udsolgte varer og trykfejl - Priser pr. 25/1-95

Læserservice 55

RICE OF THE TRIAD, 3D

Rice of the Triad, 3D fra Apogee	375,00
DESCENT 3D, fra Interplay	375,00
DOOM I, 3D, fra id Soft	325,00
DOOM II, 3D, fra id Soft	450,00
Wolfenstein 3D, fra id Soft	375,00
Spear of Destiny 3D, CD med 60 baner	600,00
Quarantine 3D,	375,00
Corridor 7, 3D,	250,00
Wacky Wheels, 42 baner, fra Apogee	275,00
One Must Fall 2097, fra Epic	325,00
Blake Stone 3D, fra Apogee	250,00
Planet Strike 3D, fra Apogee	250,00
Nitemare 3D, fra Gray Design	262,50
Samt masser af andre gode spil og bruger-programmer.	
Find demo- og shareware-udgaverne på vores BBS.	
Telix for Windows	870,00
NeoPaint 3.0, fra NeoSoft	500,00
NeoBook PRO 2.0, Multimedia i DOS	940,00
Illuminatus 2, Multimedia i Windows	1237,50
Uninstaller 2.0, Windows	750,00
Alle ovenstående fulde udgaver og mange andre leveres i Danmark kun fra:	

Pro Soft

Benløse Skel 4 G, 4100 Ringsted, Tlf: 5361 90 42.
Fax: 5361 9391. BBS: 5767 1747.
Alle priser er incl. MOMS, excl. forsendelse.

Læserservice 56

CYBERCOM NYT BBS

CyberCom har nu også BBS, så ring
på **33 25 15 45**.
Vi har 3 linier med alt hvad man kan
ønske sig af tips, tricks, demoer,
erotik og en komplet liste over alt
hvad der er på lager af spil, så prøv
et opkald til BBS'et og check vores
special-tilbud.

Hjælp!, vi drukner i vores mere end
600 brugte PC-spil på CD og Disk.
Vi har naturligvis også alle de seje
nyheder på lager til gode priser.

CYBERCOM

Falkoner Allé 16

2000 Frederiksberg

Tlf. 31 26 90 16 Fax 31 25 06 25

Læserservice 57

FAXOMSKIFTER

- den rigtige
til modem
og fax

Sammenlign selv:

- * ComShare 450 sorterer automatisk telefonopkald og faxopkald eller dataopkald på samme linie
- * klarer både fax eller PC-fax eller modem (data)
- * dine telefoner ringer ikke ved fax/data opkald
- * alle telefoner ringer, når det er telefonopkald
- * trækker 4-5 telefoner plus en telefonvarer
- * P&T godkendt

Pris kr. 995,- + moms

TEMPO TELECOM TLF. 45935008

Læserservice 58

KÆMPE CD-ROM KATALOG

Få vores nye interaktive multimediale katalog på CD-ROM, med beskrivelser af mere end 250 CD-ROM titler, for
kun kr. 39,- + forsendelse kr. 19,50.

Data Palle A/S

Hobrovej 479 • 9200 Aalborg SV

Telefon: 98 18 89 89

Telefax: 98 18 68 89

Dansk Erhvervs Data

Sendes
ufrikeret
Modtageren
betaler porto

audio media as

+++ 1003 +++
St. Kongensgade 72
1045 København K

LÆSERSERVICE

COM 3/95

Vil du høre mere fra vore annoncører så send
kuponen - portoen er betalt.

Firma:

Navn:

Stilling:

Adresse:

Postnr./By:

Tlf.nr:

Ja, jeg vil meget gerne modtage mere information fra de annon-
cører, hvis LÆSERSERVICE nr. er: (sæt O om) COM 3/95

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	32	33	34	35	36
50	51	52	53	54	55	56	57	58
59	60	61	62	63	64	65	66	67

Evt. demo/bestillingsdiskette PC ☐ Amiga ☐

3 uger efter udgivelsen sender vi dit navn videre til annoncørerne.
Har du ikke indsendt læserservicekuponen inden de 3 uger, må vi bede dig
om selv at tage kontakt med annoncørerne.

LÆSERSERVICE

Du skal udfylde kuponen for at få kontakt med de annoncører,
hvis produkter du er interesseret i. Skriv navn, adresse og evt.
firma på kuponen.

Sæt O om de Læserservicenumre som refererer til de annon-
cører, du ønsker information fra. Nummeret finder du ved annon-
cørfortegnelsen på omstående side. Når vi har modtaget kupo-
nen, sørger vi for kontakten mellem dig og firmaet.

JA TAK! Jeg vil gerne have et abonnement på:

- ☐ Privat Computer 11 numre (1/1 år) for kr. 387,50
☐ Privat Computer 6 numre (1/2 år) for kr. 217,50
☐ Jeg vil gerne starte mit abonnement fra og med
 nr. ____/19 ____

Andet:

- ☐ JA TAK! Jeg vil have en samlemappe til 1/1 årgang
 (11 udgivelser) af Privat Computer til kr. 69,50 incl. porto.

Navn:

Adr:

Postnr./by:

For alle tilbud gælder, at der skal betales ekstra porto for forsendelser til Grønland og udlandet.
 Kuponen sendes i frankeret kuvert til: audio media as, St. Kongensgade 72, 1264 København K

LÆSERSERVICE

Læserservice .....Side

1	Betafon	2-3
15	CD-Rom Shop	55
3	Compaq Computer	9
16	Computec	59
14	Datafilen	55
13	DCK	57
2	Dennitech	4
12	DSB	50
9	Euro Power Pack	30-31
8	High-Line Data	28
10	Lego Gruppen	46
5	Olsen Foto	21
18	Ramsoft	67
19	Ramsoft	68
7	Soft Xpress	25
11	Ung i Forum	50
4	United Computer Accessories	11
17	Witeq	66
6	Xerox Extra	21

Børsen

50	Sall Data	62
51	SysOp Data	62
52	JB Data	62
53	Media-X	62
54	Absalon Data	62
55	Pro Soft	62
56	CyberCom	62
57	Tempo Telecom	62
58	Data Palle	62
59	Temwa Data	63
60	Hard'n Soft	63
61	Universal Marketing	63
62	Dansk Erhvervs Data	63

**Næste nummer af
Privat Computer
udkommer
torsdag den 30. marts**

Det var et fantastisk fund, de gjorde den decemberdag ved byen Cope-d'Arc. Jean-Marie Chauvet, en ukendt huleforsker, trængte med sine to følgesvende gennem en lang tunnel i en klippevæg og fandt til sin forbløffelse en enorm hule med formidabile malerier, der skønnes at være mere end 20.000 år gamle. Billeder af bjørne, elefanter, loss og mammuter af en utrolig kvalitet, og det 2.800 kvadratmeter store rum har mere end 600 af dem.

Godt for Chauvet, der i dag vil have fundet opkaldt efter sig. Men vi andre kan være ligeglade - indtil videre. Hulen bliver totalt afspærret for besøgende (med god grund), men man har planer om at lave en Virtual Reality-version af den, så man selv kan gå rundt og føle væggene, mærke duften, se tegningerne.

Regner med. Franskmændene indrømmer, at ingen computer i dag ville være bare tilnærmelsesvis kraftig nok til at klare opgaven. Men så snart computeren findes, skal de nok gøre noget ved det. Til den tid er billederne også meget ældre.

Et løfte er et løfte...

Virtual Reality betyder Nærmest Virkelighed. Og i virkeligheden synes det at være langt væk fra vores rækkevidde. Det er ganske vist lykkedes smarte producenter at fremstille et par "VR"-maskiner, hvor nysgerrige kunne prope en tier i og med en tung maske om hovedet kunne køre racerløb eller skyde pterodaktyler i en umådelig primitiv verden. Man var på intet tidspunkt i tvivl om, at det man så og hørte ikke var virkeligt. Virkeligt var til gengæld følelsen af at være snydt.

Siden de første, spæde forsøg har der været forbløffende stille på VR-fronten. Til gengæld har snakken gået livligt. Teknologinævnet udgav for ca. et halvt år siden en tandløs rapport, der forsøgte at afmystificere den VR-skræk, der ellers synes at brede sig. Spørgsmålet er enkelt: hvis man nu kan opleve en virkelighed, der overbeviser en fuldstændig, så man ikke kan kende forskel, hvorfor så leve i den normale verden? Hvorfor ikke blive i sit hjem, og gennem VR-masken "gå på arbejde", "spille tennis", "gå ud med en pige" - så nærmest at man lige præcis kan nå at hive stikket ud, før fyresedlen kommer, man forstrækker en ankel eller restauratregningen skal betales?

Alle har en mening - men i den virkelige virkelighed synes VR stadig langt væk.

NÆRMEST VIRKELIG

Virtual Reality har været ord, der er blevet hvisket de sidste fem år - men hvornår kommer vi til at opleve det?

Af Christian Sparrevohn

Christians klumme

Fem sanser

Vi kan kontrollere billede og lyd gennem en computer i dag - det kan vi endda næsten klare på en PC. Problemet er, at skærmen ikke er tredimensionel, så hvis vi drejer hovedet, drejer billedet ikke med - så får vi blot øje på vores klædeskab. At flytte grafikken så hurtigt og til så mange forskellige mulige sider, er indtil videre meget svært, men det er kun et spørgsmål om tid, før vores processorer kan klare den del af opgaven.

En meget vigtig del af vores virkelighedsfølelse er følelsens. Og her starter de sande

VR-problemer: hvordan skal man kunne give folk en følelse af, at de rent faktisk holder på en kop, har vind i ansigtet, bliver sparket over benet eller brænder fingrene? VR-brugerne vil netop undgå de ting, der gør ondt - men så er situationen ikke længere realistisk. Vi ved simpelthen ikke nok om nerverne til at kunne give brugeren de nødvendige påvirkninger.

Helt galt er det med lugte- og smagssansen. Vi aner ikke, hvordan vi af digital vej skal påvirke næsen og munden til at tro, at de smager noget andet end de gør. Ingen har forsket i det, for det har aldrig været nødvendigt. Men u-

den de to sanser bliver Virtual Reality til Semi-Reality - og VR-lasagnen smager af luft.

Finder vi alligevel ud af, hvordan vi påvirker alle sanserne, vil den fremtidige VR-bruger være støbt ind i en gummidragt med utallige følere, have en tung maske omkring ører og øjne, have tungen forbundet til en klemme og næsen proppet ind i en kasse.

Alternativet er at indoperere en chip i brugerens hjerne, der kan styre alle indtrykkene - er der nogen, der melder sig som forsøgspersoner?

I netværk

Kravene til computeren vil være enorme. Det amerikanske blad Fortune regnede for et par måneders siden ud, at vi snakker om over 3000 gigahertz clockfrekvens, hvis computeren skulle kunne styre dem fem sanser (forudsat, at man vidste hvordan), men det er slet ikke nok. Vi skulle jo også gerne kunne kommunikere gennem Virtual Reality. Telefonnettene skulle være i stand til utrolige mængder data på 1/250 sekund (vores opfattelsestid) for at to mennesker skulle kunne tale med, høre på, føle, smage på og lugte til et andet menneske over afstand - og vel at mærke stadigvæk tro på, at det var virkeligt. I dag kæmper vi med at overføre videobilleder over Internet - det lader sig gøre med et meget lille billede, forskudt, forsinket og for langsomt. Alting tyder på, at man bliver temmelig ensom i VR-verden.

Store udfordringer, som ingen rigtig har lyst til at tage op. Disney har forsøgt sig med en VR-spilleudgave af Aladdin, men det blev så dyrt, at projektet indtil videre er skrinlagt. Både Nintendo og Sega forsøgte sig med et simpelt VR-tilbehør til deres spil, men måtte opgive, da alt for mange forsøgsspillere fik epileptiske anfald. Det eneste VR, der virker, er ikke VR - det er simulatorer, der kan snyde få sanser af gangen.

Hulesnak

Da de franske arkæologer lovede offentligheden en snarlige VR-tur i grotterne, snakkede de, som de havde forstand til - ingen forventer vel at de, der forsker i fortiden, skal kunne forudsige fremtiden. Den kreative hulemand tegnede sin nutid, og det er derfor, vi er interesseret i hans lidt primitive værker. Vores søgen efter en kunstig virkelighed, så vi kan forstå hans, virker langt mere useriøs og naiv.

GLÆD DIG TIL NÆSTE NUMMER AF DANMARKS BEDSTE EDB-BLAD!

Er allerede på gaden fra og med torsdag d. 30. marts!

Musik med Amiga

Er du musikalsk (eller vil du gerne blive det?), så er der rige udfoldelses-muligheder, hvis du har en Amiga. Vi kigger på flere musik-løsninger. Bliv musiker med din Amiga! Læs mere i næste nummer..

Ny serie: OS/2 for begyndere

Vi fortsætter vores nye serie, hvor vi næste gang vil tage fat på selve installationen. Du får mest ud af serien, hvis du er helt på bar bund, og gerne vil følge med "fra grunden", men øvede er selvfølgelig også velkomne!

Læs fortsættelsen på vores nye OS/2-serie: Sådan gør du.

Censur på computer-spil?

I takt med at spillene bliver mere og mere voldelige, er politikerne begyndt at se på, om der skal indføres strengere kontrol med software, på lige fod med video- og biograf-film! Vi rapporterer direkte fra front-linjen!

Skal staten nu til at bestemme, hvor gammel man må være for at spille Doom?

(med forbehold for ændringer)

TILBUD FRA WITEQ DATA

HARDDISKE

730 Mb/11mS IDE Harddisk Quantum	2.295,-
540 Mb/12mS IDE Harddisk Quantum	1.795,-
420 Mb/13mS IDE Harddisk Quantum	1.495,-
1080 Mb/12mS SCSI-2 Harddisk Quantum	4.999,-
540 Mb/12mS SCSI-2 Harddisk Quantum	2.495,-

LØSDELE

VL-Bus Multi Controller til 4 HD & 2 FD	195,-
I/O: 1p 2s 1g. Enhanced IDE (nødvendig for HD > 528 Mb)	
Logitech Pilot Mus, serieI	275,-
Cirrus Logic 5429 Grafikkort, 1 Mb, Win. acc.	755,-
1 Mb RAM, 30-pins SIMM	299,-
4 Mb RAM, 30-pins SIMM	1.199,-
4 Mb RAM, 72-pins SIMM	1.235,-
16 Mb RAM, 72-pins SIMM	4.395,-
DC2120 Bånd, QIC-80 formateret, v/5 stk.	99,-
OKI OL 4x0 e/ex Toner, original	195,-
NoName HD disketter, formateret, pr. 10 stk.	35,-
God kvalitet! Alle disketter med fejl byttes 2:1	

MULTIMEDIA

Hitachi/Funai, 2x speed CD-ROM drev	975,-
Gravis UltraSound v. 3.7, lydkort	1.289,-
Gravis UltraSound MAX 3CD, 16-bit lydkort	1.695,-
Laser Wave Futura-16, 16-bit lydkort	799,-
OPL-3 (wavelable opg.), SB Pro komp., CD-ROM interface (SCSI opg.)	
Trust Dynamic 30, 25W højttalere m. forst.	245,-

CD-ROM DREV, LYDKORT & HØJTTALERE

- Laser Wave Futura-16 LYDKORT
- Hitachi CD-ROM Drev, Dual Speed
- Trust Dynamic 30 højttalere

SAMLET SÆT FOR
KUN 1.949,-

PC-SYSTEMER

4 Mb RAM, 420 Mb Harddisk, 3,5" 1.44 Mb disk Drev,
1Mb VLB videokort Cirrus Logic GD5429, VLB Multi Controller,
14" SuperVGA AOC farvemonitor, Digital, Lavstråle (0.28),
NMB RT-102 Tastatur - kvalitet i Mus,
MiniTower, Demko godkendt, LowNoise

Witeq C482 PC - 486 DX2 80 MHz VLB 8.485,-

Blæk-patroner

Canon BC-01 / BC-02	185,-
HP 51626A	225,-
HP 51625A	245,-

486 DX4 100 MHz, 3.3v

Løs CPU 2.095,-

Sammen med "Energy Star"
SIS471
Motherboard 2.995,-

Mitsumi 4x CD-ROM drev

- 4x Speed (600 Kb/S)
- Mitsumi FX400
- CD-Skuffe med motor.
- Til IDE interface

2.099,-

Ring efter gratis EDB-katalog / CD-ROM-katalog

CD-ROM TITLER

Alle CD-ROM titler er OEM udgaver.

MPC Wizard 2.0 - Check dit multimedia system	97,-
MS Encarta '94	321,-
MS Encarta '95	491,-
MS Cinemania '95, Box	648,-
Critical Path, spil	168,-
Mad Dog 2, spil	194,-
The 7th Guest, spil	168,-
Gabriel Knight, spil	194,-
Mega Race, spil	194,-
Cyber Race, spil	194,-
MYST, spil	273,-
Lawnmower Man, spil	194,-
Dark Seed, spil	194,-
Police Quest 4 "Open Season", spil	273,-
MicroCosm, spil	194,-
Star Wars Chess, spil	194,-
Bloodnet, spil	222,-
The Journeyman Project - Turbo, spil	194,-
Star Wars Rebel Assault, spil	273,-
Dracula Unleashed, spil	273,-
... andre CD'ere .... priser fra	49,-

Vi forhandler mange andre CD-ROM titler,
... ring og snak med Jens (7586 1220)

CYBERIA BOX-VERSION

KUN 542,-

HELL - "A CYBERPUNK THRILLER"

DENNIS HOPPER BOX-VERSION
STEPHANIE SEYMOUR
GRACE JONES
GEOFFREY HOLDER

KUN 491,-

Priser er incl.
25% moms.

Alle priser er fra d. 24. januar 1995
Der tages forbehold for fejl og prisændringer.

INGENØR FIRMAET

WITEQ DATA

ÅLBORG 98-38-36-56
VEJLE 75-86-12-20
HERNING 97-21-60-30

Vi giver dig noget at vælge imellem. Vi har over 800 titler på lager på enten 3½" eller CD-ROM

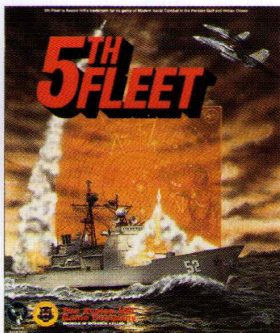
CD-ROM

Aegis: Guardian of the	495,00
Aces of the Deep	395,00
Air Havoc Controller	495,00
Alone in the Dark	298,00
Alone in the Dark II	449,00
Armored Fist	449,00
Arts & Letters: Home & Office	995,00
Arts & Letters: Space Age	695,00
ATP + USA East/West	895,00
Aviator	395,00
Battle Isle II	349,00
Beneath the Steel Sky	449,00
Betrayal at Krondor	395,00
Bloodnet	395,00
Bridge Champion	395,00
Buzz Aldrin	395,00

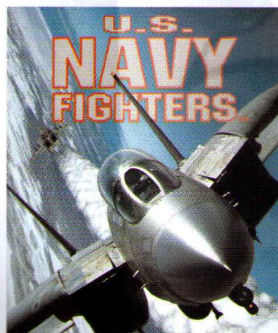
Carmen USA DeLuxe	595,00
Carmen World DeLuxe	595,00
Chessmaster 4000	395,00
Commander Blood	449,00
Companions of Xanth	395,00
Compton's Encyclopedia	695,00
Conspiracy	495,00
Corridor 7	298,00
Colonization	395,00
Creature Shock	495,00
Crime Patrol	449,00
Cyclemania	395,00
Cyberwar	495,00
Dagger of Amon-Ra	298,00
Dark Seed	449,00
Dark Sun II: Wake of	449,00
Day of the Tentacle	449,00
Death Gate	395,00
Desert Strike	349,00
Dinosaur	595,00
Doom II	449,00
Dracula Unleashed	495,00
Dragon Lore	395,00
Dragons Lair	449,00
Dragonsphere	395,00
DreamWeb	449,00
Earth Siege	449,00
Ecstatica	449,00
Empire Deluxe Master	349,00
Encyclopedia of Space	495,00
Eric the Unready	395,00
F14 Fleet Defender Gold	449,00
Falcon 3.0 Gold	449,00
FIFA International Soccer	395,00
Fifth Fleet	395,00

Flight Commander II	495,00
Gabriel Knight	298,00
Gateway 2	449,00
Gorg	298,00
GrandMaster Chess	395,00
Harpoon Classics	349,00
Harvester	Ring!
Heimdal II	395,00
Hell	495,00
Hell Cab	495,00
Incredible Toons	395,00
Indiana Jones Fate of	395,00
Inferno	495,00
Inherit the Earth	449,00
Iron Helix	395,00
J.F. Kennedy Assassination	495,00
Jets	495,00
King's Quest Collection	449,00
King's Quest VII	395,00
Klick & Play	449,00
Lands of Lore	449,00
Legend of Kyrandia	298,00
Legend of Kyrandia II	298,00
Legend of Kyrandia III	395,00
Little Big Adventure	495,00
Lord of the Rings	449,00
Lords of the Realms	395,00
Lost Files of Sherlock Ho.	449,00
Lost in Time (1+2)	395,00
Lost Treasures	595,00
Lost Treasures II	395,00
Magic Carpet	495,00
Masters of Magic	449,00
Maximum Overkill	395,00
Midnight Movie Madness	495,00
Movies 1993 - 1994	395,00
Myst	595,00

Nascar Racing	449,00
Noctopolis	495,00
Normandy: The Great Cr.	449,00
Novastorm	449,00
OutPost	495,00
Oxford Dictionary	495,00
Oxford Quotations	495,00
Oxford Thesaurus	495,00
Panzer General	449,00
Peter Gabriel: Xplora 1	449,00
Pinball Dreams DeLuxe	395,00
Playboy Screen Saver	249,00
PGA Tour Golf 486	495,00
Prince Interactive	495,00
Privateer	495,00
PowerDrive	349,00

Quest for Glory IV	395,00
Ravenloft	449,00
Rebel Assault	495,00
Redshift	695,00
Retribution	395,00
Reunion	395,00
Rock'n Roll Years	249,00

Sam & Max Hits the Road ...	449,00
SeaWolf	449,00
Shadow of the Comet	395,00
Shadows of Cairn	449,00
ShadowCaster	495,00
Sim City Enhanced	495,00
Simon the Sorcerer	449,00
Space Hulk	449,00
Space Quest Collection	449,00
Space Pirates	395,00
Spelcasting Tripple Pack	395,00
Spirit of Excalibur	349,00
Star Crusader	449,00
Star Trek 25th Anniversary ...	495,00
Stravinsky	595,00
Strike Commander	495,00
SubWar 2050 + Mission	449,00
Syndicate + Mission	495,00
Tactical Manager	349,00
Terminator Rampage	395,00
The Best of Microprose	349,00
Tornado + Falcon 3.0	395,00
Transport Tycoon	395,00
UFO - Enemy Unknown	449,00
Ultima Underworld I-II	495,00
Ultima VII Bundle	495,00
Ultima VIII - Pargan	395,00
US Navy Fighter	495,00
Voyeur	395,00
Warcraft: Orcs & Humans	395,00
Who shot Johnny Rock	449,00
Wing Commander Amada	449,00
Wing Commander III	495,00
Wings over Europe	395,00
Wolf Pack	298,00
World War II Archives	1.495,00
Worls of Xeen	495,00
Wrath of the gods	449,00
X-Wing Collectors Pack	495,00
Zeppelin	449,00

CD (for børn)

Fatty Bears Birthday	449,00
Just Grandma & Me	395,00
Kid Pix II	395,00
Little Devil	349,00

Peter Pan	449,00
Putt Putt Fun Pack	349,00
Putt Putt joins the parade ...	395,00
Putt Putt goes to moon	395,00
Scooters Magic Castle	395,00
Sink or Swim	298,00
Teddy's Big Day	298,00
Tuneland	449,00
Zool 2	349,00

CD (lavpris)

Lavpris gælder kun så længe lager haves!

Action CD	198,00
B17 Flying Fortress	149,00
Battletech Pack	198,00
Carmen World (OEM)	298,00
Championship Manager	149,00
Chessmaster 3000 Pro	249,00
Civilization + Rail. Deluxe ...	298,00
Commander Adventure	298,00
Conan the Barbarian	249,00
Cruise for a Corpse	149,00
Dark Legions	198,00
Dark Sun: Shattered Lands ...	198,00
Day of the Tentacle (OEM) ..	298,00
Discoveries of the Deep	198,00
Elite II	198,00
Eye of the Beholder	149,00
F15 Strike III	149,00
F19 Stealth Fighter	149,00
Facination	298,00
Frankenstein	149,00
Grand Prix Formula One	149,00
Great Naval Battles II	198,00
Gunship 2000	149,00
Guy Spy	298,00
Harrier Assault (SVGA)	249,00
Harrier Jump Jet	149,00
High Command	198,00
Iron Helix (OEM)	249,00
Ishar 1	198,00
Ishar 2	198,00
Jutland	298,00
Larry I	149,00
Larry VI	298,00
Lawnmower Man (OEM)	249,00
Links	149,00
Loom (OEM)	298,00
M1 Tank Platoon	149,00
Mad Dog McCreo II (OEM) ..	249,00
Mega Race	198,00
MegaFortress + Mission	198,00
Network Q Rally	198,00
OutPost (OEM)	298,00
Patriot	198,00
Pirates	149,00
Police Quest 1	149,00
Police Quest IV	298,00
Ravenloft	198,00
Return to Zork (OEM)	349,00
Secret Weapons of the Luftwaffe	198,00
Silent Service II	198,00
Star Control Compentium ...	198,00
Space Quest I	149,00
Task Force: 1942	149,00
Ten Years Anthology	249,00
Tornado	198,00
Universe	149,00
Zork Anthology	249,00

Øster Søgade 34 - 1357 København K
 Åbningstider: Hverdage fra 10.00 til 18.00 Lørdage fra 10.00 til 14.00
 TLF: 33 12 24 40 BBS: 33 14 59 14

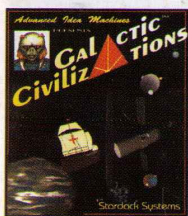
פרינץ

("Ikke i aften, honey ....")

חיה חזקתו

("... Jeg skal spille Galactic Civilizations!")

Hvorfor kun erobre en eller to små civilizationer, når du kan erobre hele universet med Galactic Civilizations til OS/2?

Øster Søgade 34 - 1357 København K
Åbningstider: Hverdage fra 10.00 til 18.00 Lørdage fra 10.00 til 14.00
TLF: 33 12 24 40 BBS: 33 14 59 14

